

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ

Νέα άνοδος στην αγορά κατοικίας

Με 1.956 πωλήσεις νέων κατοικιών αξίας €606,4 εκατ., η αγορά κατέγραψε ισχυρή άνοδο το γ' τρίμηνο του 2026 αλλάζοντας ξανά τις ισορροπίες. Η Λεμεσός κυριάρχησε στην αξία των συναλλαγών, η Πάφος ενίσχυσε τη θέση της, ενώ σκεδόν δύο στις τρεις πωλήσεις αφορούσαν ακίνητα κάτω των €300.000. **Σελ. 6**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Ή ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟ ΣΑΣ.

ΔΑΙΔΑΛΟΣ

Τρισεκατομμύρια υπολογισμοί στο δευτερόλεπτο

Ο «**Δαίδαλος**», ο νέος εθνικός υπερυπολογιστής της Ελλάδας, εγκαταστάθηκε στο Λαύριο με επένδυση 58,9 εκατ. ευρώ. Με ισχύ 85,69 petaflops, που αντιστοιχεί σε περίπου 85,69 τετράκις εκατομμύρια πράξεις κινητής υποδιαστολής ανά δευτερόλεπτο, θα υποστηρίξει την έρευνα, την τεχνητή νοημοσύνη και επιστημονικές προσομοιώσεις. **Σελ. 14**

ΕΡΕΥΝΑ

«BOMBA» ΧΡΕΟΥΣ ΑΠΕΙΛΕΙ 10 ΧΩΡΕΣ

Σελ. 9

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΔΙΑΚΟΠΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙ;

Σελ. 12

Ευρωπαϊκή δεξαμενή 3,4 δις. για πράσινη μετάβαση

Τρία κυπριακά έργα χρηματοδοτεί η Ε.Ε. – Αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας με μπαταρίες, προστασία απειλούμενων αρπακτικών πτηνών και διατήρηση της βιοποικιλότητας

Την ώρα που η ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Κρήτης μονοπωλεί το ενδιαφέρον, τρία κυπριακά έργα εξασφάλισαν θέση στο ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό τοπίο για την πράσινη μετάβαση. Ανάμεσα στις 77 προτάσεις που επιλέχθηκαν από 23 χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τα κυπριακά έργα αφορούν την αποθήκευση

ενέργειας, την προστασία σπάνιων αρπακτικών πτηνών και την ενεργό συμμετοχή πολιτών και επιχειρήσεων στη διατήρηση της φύσης. Ξεκινά το έργο EuniFlex VPP, το οποίο φιλοδοξεί να εισαγάγει στην Κύπρο ένα καινοτόμο σύστημα αποθήκευσης και διαχείρισης ηλεκτρικής ενέργειας, συνδυάζοντας μπαταρίες με

υπερταχείς αμφίδρομους φορτιστές και ηλεκτρικά οχήματα. Στόχος είναι ο περιορισμός των περικοπών στην παραγωγή ηλεκτρισμού και η ενίσχυση της ενεργειακής ευελιξίας του νησιού. Παράλληλα, μέσω του προγράμματος LIFE, προωθούνται δράσεις για την προστασία του γύπα, του σπιζαετού και της αετογερακίνας, καθώς

και για τη δημιουργία κοινοτήτων και επιχειρήσεων που λειτουργούν με γνώμονα τη βιοποικιλότητα. Το ύψος της χρηματοδότησης για τα κυπριακά έργα θα οριστικοποιηθεί κατά την ολοκλήρωση των συμφωνιών επικορήγησης, με τις σχετικές ανακοινώσεις να αναμένονται το πρώτο τρίμηνο του 2027. **Σελ. 4**

Συμβιβασμοί αλλά και ανοιχτά μέτωπα

Η **κυβέρνηση** επιχειρεί να γεφυρώσει τις διαφορές με τους κοινωνικούς εταίρους, προχωρώντας σε αλλαγές στο νομοσχέδιο για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση. Παρά τις παραχωρήσεις, παραμένουν ανοιχτά τα δύο κρίσιμα μέτωπα: το πέναλτι του 12% για πρόωρη συνταξιοδότηση και ο δεύτερος πυλώνας του συστήματος, με τα ταμεία προνοίας, για τα οποία η κυβέρνηση δεν έχει ακόμη ανοίξει τα χαρτιά της. Οι εκκρεμότητες αυτές θα καθορίσουν την πορεία των διαβουλεύσεων και θα κρίνουν την έκταση της μεταρρύθμισης. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Το σεντούκι του Καρόλου και το ντίτζελ των Ρώσων

Τον Μάιο του 1670, ο Κάρολος Β', αφού επέβλεψε τις μαρινάδες προετοιμασίες για τους πανηγυρισμούς, βγήκε στο Ντόβερ για να υποδεχθεί την αδερφή του, η οποία ερχόταν από τη Γαλλία. Η Εριέττα έφερε μαζί της μια μυστική συμφωνία με την οποία η εξωτερική πολιτική της Αγγλίας θα άλλαζε ριζικά πορεία. Μόλις δύο χρόνια νωρίτερα, η Αγγλία να είχε βρει με τους Ολλανδούς και τους Σουηδούς, σε μια συμμαχία που ως στόχο είχε να περιόρισε την επέκταση του Λουδοβίκου ΙΔ'. Οι Ολλανδοί αποτελούσαν κρίσιμο αντίβαρο στη γαλλική ισχύ και τη γαλλική επεκτατικότητα. Πλέον, ο Κάρολος συμφωνούσε να βοηθήσει τους Γάλλους να επιτεθούν στην Ολλανδία. Το δέλεαρ ήταν οι γαλλικές επιδοτήσεις. Με τα γαλλικά χρήματα στο χέρι –δύο εκατομμύρια λίβρες– ο Κάρολος δεν είχε ανάγκη να αποταθεί στο Κοινοβούλιο για να αυξήσει τους φόρους του. Εξασφάλιζε, έτσι,

σημαντική πολιτική αυτονομία, με μοναδικό κόστος να ασπαστεί τον καθολικισμό. Μετά από τέσσερα χρόνια, χωρίς αποφασιστική νίκη αλλά με σημαντικές απώλειες και με τις αντιδράσεις από το Κοινοβούλιο να κλιμακώνονται, η Αγγλία συνήψε ειρήνη με τους Ολλανδούς, οι οποίοι ήταν πλέον ανοικτά ανταγωνιστές του εμπορικού της ναυτικού. Μια πολιτική η οποία είχε στρατηγική λογική σε βάθος χρόνου και με την οποία περιοριζόταν η γαλλική επιρροή στην ευρωπαϊκή ήπειρο, είχε αντιστραφεί για ένα σεντούκι λίβρες, άλλαξε τις ισορροπίες, άνοιξε τον δρόμο για τους Γάλλους και διαμόρφωσε μια αντιπαλότητα με τους πρώην συμμάχους της Αγγλίας, οι οποίοι ήταν πλέον εχθροί. Με την κίνηση, οι Άγγλοι έλυσαν τα προβλήματα της Γαλλίας και άνοιξαν ζητήματα στο δικό τους σπίτι.

Αν κάποια στιγμή η δυτική ροπή της Κύπρου είχε τεθεί σε αμφισβήτηση

στη βάση ιδεολογιών, μια τέτοια συζήτηση είχε καταστεί κενή μετά το 1990. Ήταν πλέον σαφές πως η δυτική, ευρωπαϊκή θέση της Κύπρου ήταν πολιτισμική και πως σε βάθος χρόνου αποτελούσε έναν προσανατολισμό ο οποίος απευθυνόταν στις στρατηγικές ανάγκες της Κύπρου. Κι αυτό, όχι διότι οι σύμμαχοι, οι εταίροι, οι συνέταίροι ή οι συνεργάτες μας ήταν «καλοί άνθρωποι», αγαπητοί ή αξιοσεβαστοί. Μπορεί αρκετές φορές και όχι. Αλλά αυτοί είμαστε, με αυτούς ανήκουμε και εκεί κινείται το στρατηγικό μακροπρόθεσμο συμφέρον και η επιβίωση της Κύπρου. Είτε μας αρέσει είτε όχι. Η λογική πως μπορούμε να αντιστρέψουμε αυτή την προσέγγιση «για ένα σεντούκι λίβρες» δεν είναι μόνο επικίνδυνη, αλλά και μωυδική.

Πρώτο, διότι μια αντιστροφή των κυρώσεων κατά της Ρωσίας δεν θα επιφέρει κανένα αισθητό όφελος για

την οικονομία. Η Ρωσία δεν μπορεί να ικανοποιήσει καν τις ανάγκες ντίτζελ των ΗΠΑ, προς τις οποίες θα στραφεί μετά την απόφαση Τραμπ. Δεύτερο, κι ακόμα πιο σημαντικό, διότι υπάρχει μπόλικο λίπος και στρεβλώσεις εντός της δικής μας οικονομίας, για να μειώσουμε τις πιέσεις σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, κάνοντας αυτά που θα έπρεπε να είχαμε από καιρό κάνει εσωτερικά: η λειτουργία της αγοράς, ο ρόλος της ΕΠΙΑ, οι πρόχειροι φόροι και η ανοχή για την απουσία διαχείρισης κόστους της ΑΗΚ είναι μόνο η προφανής λίστα των αναγκών του τόπου τις οποίες δεν αντιμετωπίζουμε. Δεν έχει λογική, αντί να διορθώσουμε τις στρεβλώσεις που μας επιβάλλουν φέσι στις τιμές, και με καθοδηγητική τον φόβο του πολιτικού κόστους, να προωθούμε τις θέσεις του Αφδ και του Ντόναλντ Τραπ. Τρίτο, η Κύπρος υποφέρει από το επιπλέον κόστος της κακής της φήμης. Εντός των κυρώσεων

ων, υπάρχουν συνολικά 34 άτομα που σχετίζονται με την Κύπρο, οι περισσότεροι (πρώην) κάτοχοι διαβατηρίου. Υπάρχουν ακόμα 23 επιχειρήσεις. Το 2017, για λόγους που εφάπτονται αυτών των ζητημάτων, παραλίγο να χάσουμε την πρόσβαση στο δολάριο. Η πίεση έχει μειωθεί, αλλά η ρετινιά σβήνει με αργούς ρυθμούς. Υπάρχει σήμερα λόγος να «τατοώσουμε την τάτσα»; Η πίεση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις είναι πραγματική και σοβαρή. Από τη στιγμή όμως που υπάρχουν επιλογές οι οποίες χρονίζουν, μάλλον δεν θα ήταν λογικό να θέσουμε σε κίνδυνο τη μακρά πορεία για ένα προσωρινό, αμφίβολο όφελος, και ιδίως όταν οι εσωτερικές στρεβλώσεις δεν τυχάνουν καμίας αντιμετώπισης. Δεν είναι λογικό, όπως έμαθαν στην Αγγλία, για να ανασάνει λίγο ο βασιλιάς, να ρίχνουμε οξυγόνο στις καύτρες των προβλημάτων μας.

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.
eurobank.cy/epistrofi

Κατέβασε το Επιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Η Οδύσσεια της Πηνελόπης

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Υστερα από ένα καλοκαίρι κατά το οποίο ο Οδυσσέας μονοπώλησε το ενδιαφέρον του κοινού χάρη στην κινηματογραφική υπερπαραγωγή του Κρίστοφερ Νόλαν, η θεατρική συνέχεια μοιάζει ταιριαστή όταν αφορά το άλλο πρόσωπο της «Οδύσσειας» που παρουσιάστηκε το ίδιο ενδιαφέρον. Και αυτό δεν είναι άλλο από την Πηνελόπη. Το θεατρικό έργο «Πηνελοπιάδα» («The Penelopiad»), το οποίο αποτελεί διασκευή του ομότιτλου μυθιστορήματος της Μάργκαρετ Ατγουντ από την ίδια τη συγγραφέα, φαίνεται πως συντονίζεται με το πνεύμα των καιρών στο York Theatre Royal. Οι μόνοι το ανανεωμένο ενδιαφέρον για την «Οδύσσεια», αλλά και την τάση διαφορετικών δημιουργιών να διωνουν φωνή στους γυναικείους χαρακτήρες ιστορικών κειμένων. Η παράσταση, λοιπόν, «φωτίζει» διαφορετικά την «πιστή σύζυγο» και φέρνει στο προσκήνιο τη σωπηλή χωροδία των δώδεκα υπηρέτριών της. Σύμφωνα με μια ενλλακτική ανάγνωση, άλλωστε, ο απαγχονισμός τους από τον Οδυσσέα και τον Τηλέμαχο μετά τη μνηστοπρονία αποτελεί μια σκοτεινή και συχνά παρασιωπημένη πτυχή της «Οδύσσειας».

Στη νέα αυτή παραγωγή, που παρουσιάζεται στο York Theatre Royal σε σκηνοθεσία Τζούλιετ Φόρστερ, η ηθοποιός Αμίλια Μπούλμωρ αναλαμβάνει τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ειδικά για την περίπτωση, η Μπούλμωρ υποδύεται μια ειρωνική, σαρκαστική και διορατική Πηνελόπη, η οποία μιλάει απευθείας στο κοινό από τον σκοτεινό κόσμο του Αδν. Μέσα από την αφήγηση της, αναπολεί τη νεότητά της, τον γάμο της με τον Οδυσσέα, τη φυγή του για τον Τρωικό Πόλεμο και τα ατελείωτα χρόνια της αναμονής στην Ιθάκη. Εκεί όπου, περικυκλωμένη από

επίμονους και αδιστακτους μνηστήρες, προσπαθούσε να κερδίσει χρόνο υφαίνοντας και ξλώνοντας καθημερινά το περίφημο υφαντό στον αργαλειό.

Οργισμένη ματιά

Η πραγματική κινητήριος δύναμη της παράστασης, ωστόσο, όπως αναφέρουν τα βρετανικά Μέσα, είναι η οκταμελής χορωδία των ηθοποιών που υποδύονται τις υπηρέτριες. Αυτές οι αδικημένες γυναίκες δεν περιορίζονται στο να αναπαριστούν απλώς σκηνές από τη ζωή του παλατιού. Αντίθετως, διακόπτουν συνεχώς την κύρια αφήγηση της Πηνελόπης, προσφέροντας τη δική τους πικρή, οργισμένη και συχνά ανατρεπτική ματιά πάνω στα γεγονότα που εξιστορούνται. Η παρουσία τους λειτουργεί –όπως και στο μυθιστόρημα– ως αντίβαρο, υπενθυμίζοντας τις ταξικές αδικίες και τη βία που υπέστησαν οι γυναίκες κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων στην αρχαιότητα. Η προσέγγιση αυτή, λοιπόν, συμβαδίζει με τις νεότερες σκηνοθετικές προσεγγίσεις, που αναδεικνύουν τον λόγο όσων μέχρι πρότινος δεν είχαν φωνή στα αρχαία έργα. Ο αντιλογος, βέβαια, είναι ότι τα έργα αυτά αποτελούν προϊόν της εποχής τους και ανήκουν σε συγκεκριμένο πολιτισμικό περιβάλλον. Ο σκηνοθέτης και η σκηνοθέτης, οι συγγραφείς και οι σεναριογράφοι έχουν κάθε δικαίωμα να τα επανερμηνεύσουν έως το σημείο που δεν ακυρώνουν τον κεντρικό άξονά τους.

Σύμφωνα με τις κριτικές, η σκηνοθεσία της Φόρστερ, για παράδειγμα, καταφέρνει να ισορροπήσει ανάμεσα στη σκοτεινή θεματολογία και στο καυστικό χιούμορ. Αν και η Ατγουντ δεν προχωράει σε μια ριζική επανεγγραφή του παραδοσιακού μύθου, το αποτέλεσμα είναι μια ευπρόσδεκτη φεμινιστική οπτική.

PAMELA SMITH

Στιγμιότυπο από την παράσταση στο York Theatre Royal. Η πρωταγωνίστρια Αμίλια Μπούλμωρ (με λευκό φόρεμα) υποδύεται μια ειρωνική, σαρκαστική και διορατική Πηνελόπη, η οποία μιλάει απευθείας στο κοινό από τον σκοτεινό κόσμο του Αδν.

Το «εμπάργκο» της Ρούνεϊ και η δίκη

Η διανομή βιβλίων της «παγώνει» πριν η υπόθεση της Palestine Action φτάσει στο Ανώτατο Δικαστήριο

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΠΑΝΗ**

«**Ως συγγραφείς**, εικονογράφοι, ποιητές και εκδότες, στηρίζουμε τη Σάλι Ρούνεϊ και τη Faber Books και καταδικάζουμε μια κυβέρνηση της οποίας οι ενέργειες και οι παραλείψεις οδήγησαν στην απόσυρση των βιβλίων της στο Ηνωμένο Βασίλειο», αναφέρουν σε ανοιχτή επιστολή υποστήριξης, που κυκλοφόρησε στον διεθνή Τύπο στις 16 Οκτωβρίου, 419 άνθρωποι των γραμμάτων, μεταξύ των οποίων οι Ρόμπερτ ΜακΦάρλεϊν, Πάτρικ Νες και Αλι Σμιθ.

Η επιστολή απευθύνεται στη βρετανική κυβέρνηση, με τους υπογράφοντες δημιουργούς να τάσσονται στο πλευρό της Ιρλανδής συγγραφέως και του εκδοτικού οίκου Faber μετά την από κοινού απόφασή τους για διακοπή της διανομής των βιβλίων της Ρούνεϊ στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η υπόθεση ξεκίνησε όταν ο εκδοτικός οίκος ανακοίνωσε, στις 14 Οκτωβρίου, ότι σταματάει τον εφοδιασμό της βρετανικής αγοράς με τα έργα της συγγραφέως των ευπώλητων «Κανονικοί άνθρωποι» και «Συζητήσεις με φίλους», καθώς η ίδια είχε γνωστοποιήσει δημοσίως την πρόθεσή της να παραχωρήσει έσοδα από τα πνευματικά της δικαιώματα στην οργάνωση Palestine Action, η οποία έχει χαρακτηριστεί πρωτοδικώς τρομοκρατική.

REXUS SOUTHERN/THE NEW YORK TIMES

Βιβλία της Ιρλανδής συγγραφέως σε βιβλιοπωλείο στο Λονδίνο. Σύμφωνα με απόφαση της Σάλι Ρούνεϊ και του εκδοτικού οίκου Faber, θα διακόψουν τη διανομή των βιβλίων της στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς η ίδια είχε γνωστοποιήσει δημοσίως την πρόθεσή της να παραχωρήσει έσοδα από τα πνευματικά της δικαιώματα στην οργάνωση Palestine Action, η οποία έχει χαρακτηριστεί πρωτοδικώς τρομοκρατική.

πνευματικών δικαιωμάτων, για τα βιβλία τα οποία συνεχίζουν να πωλούνται κανονικά εκτός Βρετανίας, αλλά και εντός έως ότου εξαντληθούν από τα ράφια. «Αν υπήρχε τέτοια (διοικητική πράξη ή κάποια δικαστική απόφαση), θα μπορούσε η υπόθεση να οδηγηθεί σε δικαστική επίλυση και να κρίνουν οι δικαστές αν η διάταξη του νόμου είναι εφαρμόσιμη στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν ο συγκεκριμένος περιορισμός της ελευθερίας έκφρασης είναι νόμιμος ως αναγκαίο μέτρο για την εκπλήρωση του σκοπού του νόμου, σε δημοκρατική κοινωνία, και αν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Χωρίς σχετική νομολογία, δεν είναι εφικτό να αξιολογήσουμε σοβαρά εάν η ευρεία ερμηνεία συγγραφέως και εκδότη συνιστά εύλογη διαχείριση του κινδύνου», συνεχίζει.

Εισάγοντας μια νέα διάσταση στο θέμα, ο κ. Γεωργακάκης σημειώνει ότι «η κίνηση συγ-

TELLUS GRACE/THE NEW YORK TIMES

Η Σάλι Ρούνεϊ, συγγραφέας των βιβλίων «Κανονικοί άνθρωποι» και «Συζητήσεις με φίλους».

Πάνω από 419 άνθρωποι των γραμμάτων, μεταξύ των οποίων οι Ρόμπερτ ΜακΦάρλεϊν, Πάτρικ Νες και Αλι Σμιθ, δηλώνουν τη στήριξή τους στη συγγραφέα με ανοιχτή επιστολή.

γραφές και εκδότη συνιστά επί της ουσίας μια ακτιβιστική δράση που δύναται να επιφέρει μάλλον μόνον πολιτικές συνέπειες και πίεση προς την κυβέρνηση, διότι κατόπιν αυτής δεν δίδεται η ευκαιρία –προς το παρόν– να κριθεί συγκεκριμένα αυτό το ζήτημα ενώπιον δικαστηρίων και να αξιολογηθεί από τη νομολογία η εφαρμογή της νομοθεσίας κατά της τρομοκρατίας σε μια τέτοια περίπτωση». Μάλιστα, σύμφωνα με τον ίδιο, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η συγκυρία ότι η κίνηση της Σάλι Ρούνεϊ και του εκδοτικού οίκου της έρχεται ενόψει σχετικής δίκης, κατά την οποία θα κριθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου η νομιμότητα της απαγόρευσης της Palestine Action, την οποία δήλωσε ότι θα υποστηρίξει.

«Το γεγονός ότι συγγραφέας και εκδότης αυτολογοκρίνονται προληπτικά, ενδεχομένως να συνιστά μια εύλογη διαχείριση του ρίσκου, αλλά πά-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Οι Τρίπλαιοι τζάι ο Δράκος της Μπλιάς

Με αφορμή τη συμπλήρωση των δεκάχρονων του Θεάτρου Αντίλογος το Θέατρο παρουσιάζει μια νέα παράσταση της πρώτης παραγωγής της παιδική του σκηνής «Οι Τρίπλαιοι τζάι ο Δράκος της Μπλιάς», σε διασκευή Άνδρης Θεοδότη. Μετά από δέκα χρόνια, αυτόν τον Οκτώβριο, ζωντανεύει ξανά ένα λαϊκό παραμύθι τριών και πλέον αιώνων που έφτασε σε εμάς καταγεγραμμένο από τον Λάμπρο Πολυκάργου, σε μια βραβευμένη έκδοση με τα χαρακτηριστικά του Χαμπή. Το κυπριακό παραμύθι γίνεται ξανά έμπνευση για να ανέβει στη σκηνή, το ίδιο το βιβλίο με τα δίσταμα χαρακτηριστικά του Χαμπή αλλά και η τέχνη της προφορικής παράδοσης, ως κομμάτι της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τέλος, έμπνευση μας είναι και η παράσταση του 2016, σε σκηνοθεσία της αείμνηστης φίλης και συνεργάτριας μας Αλέξιας Παπαλαζάρου. Σκηνοθεσία, δραματουργική επεξεργασία: Φώτης Φωτίου, ηθοποιοί: Βαλάντης Λουκάς, Ανδριανή Νεοκλέους, Έλσα Παλάτου. Πρεμιέρα, Κυριακή, 25 Οκτωβρίου, ώρα 11:00 π.μ. «Άλλος Χώρος», Θέατρο Ένα Αθηνάς 4, Λευκωσία. Παραστάσεις κάθε Κυριακή στις 11:00, έως και τις 29 Νοεμβρίου. Πληροφορίες τηλέφωνο 99251331.

«A Planet in Common»

Το Diatopos Art Centre παρουσιάζει τη νέα ατομική έκθεση του Γιάννου Οικονόμου με τίτλο A Planet in Common, σε επιμέλεια της Δάφνης Νικήτας. Ο καλλιτέχνης συνεχίζει να διερευνά τον αυξά-

Το Θέατρο Αντίλογος παρουσιάζει μια νέα παράσταση της πρώτης παραγωγής της παιδικής του σκηνής «Οι Τρίπλαιοι τζάι ο Δράκος της Μπλιάς» σε διασκευή Άνδρης Θεοδότη.

νόμω διαχωρισμό μεταξύ ανθρώπων και φύσος. Ο τίτλος υπονοεί ότι ο πλανήτης δεν ανήκει σε ένα μόνο είδος, αλλά μοιράζεται μεταξύ όλων των ζωντανών οργανισμών. Οι άνθρωποι σε αυτή την έκθεση παραμένουν σταθεροί στο παρασκήνιο, εμφανιζόμενοι μόνο μέσω τεχνολογικών κατασκευών όπως δρόμοι, κτίρια και αεροπλάνα· μερικές φορές σε μια συμβιωτική σχέση, αλλά συχνά με ενέργειες που έχουν αρνητικές συνέπειες για άλλα ζωντανά όντα. Πρωταγωνιστές είναι τα ζώα που κι-

νούνται μέσα σε ένα ανθρωπογενές τοπίο. Το κύριο έργο, μια πολυκάναλη βιντεοεγκατάσταση, επικεντρώνεται σε μια πραγματική διαμάχη μεταξύ ενός γάτου, και δύο κορακιών στη γειτονιά του καλλιτέχνη, την οποία κατάφερε να ακολουθήσει, σε κάποιο βαθμό, με την βίντεο-κάμερα του. Εγκαίνια Τετάρτη 21 Οκτωβρίου, ώρα 7:00:00. Διάρκεια μέχρι τις 13 Νοεμβρίου. Diatopos Art Centre, οδός Κρήτης 11Α-Ζ, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22766117 | www.diatopos.com

Το Diatopos Art Centre παρουσιάζει τη νέα ατομική έκθεση του Γιάννου Οικονόμου με τίτλο A Planet in Common, σε επιμέλεια της Δάφνης Νικήτας.

Το Σατιρικό Θέατρο παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Κύπρο το έργο «The Effect» της βραβευμένης Βρετανίδας συγγραφέως Lucy Prebble, σε σκηνοθεσία Εβίτας Ιωάννου.

«The Effect» της Lucy Prebble

Το Σατιρικό Θέατρο παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Κύπρο το έργο «The Effect» της βραβευμένης Βρετανίδας συγγραφέως Lucy Prebble, σε σκηνοθεσία Εβίτας Ιωάννου. Η Κόνι και ο Τρίστιαν συμμετέχουν σε μια κλινική δοκιμή για ένα νέο αντικαταθλαπτικό φάρμακο. Μέσα στο πλαίσιο του πειράματος, γνωρίζονται και ερωτεύονται. Σύντομα, όμως, γεννιέται το ερώτημα: αυτό που αισθάνονται είναι αληθινός έρωτας ή αποτέλεσμα της φαρ-

μακευτικής αγωγής; Καθώς η επίδραση του φαρμάκου μεγαλώνει, τα όρια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τις πηδές ψευδαισθήσεις που προκαλούνται από τις παρενέργειές του, αρχίζουν να θολώνουν. Το έργο εξετάζει με απλότητα, χιούμορ και ευαισθησία τη φύση του έρωτα, την ψυχική υγεία, τα ηθικά όρια της επιστήμης και τη σύγκρουση ανάμεσα στην επιστημονική λογική και την ανθρώπινη παρόρμηση. Παιζουν με αλφαριθμητική σειρά: Ραφαέλα Καβάζη, Έλενα Καλλινίκου, Ανδρέας Κούτσουμπας, Βασίλης Μιχαήλ, Κάτω Σκηνή Σατιρικού Θεάτρου. Παραστάσεις: 22, 23, 24, 25, 27, 29, 31 Οκτωβρίου & 1 Νοεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. Για ηλικίες 16 ετών και άνω. Πληροφορίες/Εισιτήρια www.satirikotheatro.com και τηλέφωνο 22312940.

«All Of It» στο Κτήριο 53

Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου των δέκα παραστάσεων του θεατρικού έργου «ALL OF IT», σε σκηνοθεσία Μαρίας Ιόλνς Καρολίδου, με τις έξι τελευταίες να είναι sold out, και λόγω αυξημένων ζήτησης, προστίθενται επτά επιπλέον ημερομηνίες παραστάσεων. Το έργο ξεδιπλώνεται με τη μορφή ενός μονολόγου stream of consciousness – ενός κατακλυσμού σκέψεων και εικόνων που αναδύονται από το μυαλό της αφηγήτριας σε μια αδιάκοπη ροή. Η πειραματική φόρμα του έργου, που φωτίζει τον χειμάρρο του ασυνείδητου της χαρακτήρα και την ανακατασκευή της ανάνηψης, οδηγεί τους θεατές σε μια διαρκή επαγρύπνηση και λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι η ζωή κινείται με μεγάλες ταχύτητες και χάνεται από τα χέρια μας σαν κόκ-

κος άμμου. Επί σκηνής: Αντωνία Χαραλάμπους. Επιπλέον παραστάσεις: 26, 28 Οκτωβρίου και 2, 4, 9, 13, 16 Νοεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. ΚΤΗΡΙΟΝ 53, Αθηνάς 25-27, εντός των τειχών Λευκωσίας. Εισιτήρια: more.com τηλέφωνο 70001384

«Land Written in Verse: Contemporary Landscapes»

Η The Gallery 45 παρουσιάζει από τις 22 Οκτωβρίου την ομαδική έκθεση «Land Written in Verse: Contemporary Landscapes», στην οποία συμμετέχουν πέντε σύγχρονοι καλλιτέχνες από την Αρμενία και το Ιράν, οι Αρμέν Χακομπτζιανιάν (Armen Hakobjanyan), Αστγκίλ Πετροσιάν (Astghik Petrosyan), Άνιτα Ρουζμπάγιανι (Ayda Roozbayani), Ιμάν Εμπραχίμπουρ (Iman Ebrahimpour) και Μαρίαμ Χαστού (Maryam Khashtoo). Μέσα από τα έργα τους, οι καλλιτέχνες διερευνούν τη σχέση ανάμεσα στη φύση, τη μνήμη, την ταυτότητα και τους τόπους στους οποίους ζούμε. Ξεπερνώντας την παραδοσιακή απεικόνιση του τοπίου, η έκθεση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο βιώνουμε, θυμόμαστε και επαναπροσδιορίζουμε τους χώρους που μας περιβάλλουν. Μέσα από τη ζωγραφική, την κεραμική γλυπτική, το σχέδιο και τη φωτογραφία, τα έργα προσφέρουν διαφορετικές οπτικές πάνω στο φυσικό και το αστικό περιβάλλον, αναδεικνύοντας πώς όσα μας περιβάλλουν μπορούν να αντανακλούν τόσο τον κόσμο που βλέπουμε όσο και τα συναισθήματα και τις αναμνήσεις που συνδεόμαστε με αυτόν. The Gallery 45, Οδός Αγίου Ανδρέου 45, Λεμεσός. Εγκαίνια 22 Οκτωβρίου, διάρκεια έως 29 Νοεμβρίου. Πληροφορίες www.thegallery45.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπιδόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβηπού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Eurobank World Elite Mastercard

Μια κάρτα. Ο κόσμος όλος στα χέρια σου.

**Οι συμβιβασμοί δεν σου ταιριάζουν.
Άνοιξε την πόρτα σ' έναν κόσμο αποκλειστικών υπηρεσιών και διεθνών
προνομίων με την Eurobank World Elite Mastercard. Μια κάρτα σχεδιασμένη
για ανθρώπους που επιλέγουν να ζουν στο μέγιστο.**

- 10GB δωρεάν δεδομένων κινητής τηλεφωνίας παγκοσμίως
- Premium ασφαλιστική κάλυψη ταξιδιού, προστασίας αγορών και κινητού τηλεφώνου
- Μοναδικές εμπειρίες σε όλο τον κόσμο μέσω του The Mastercard Collection, διαθέσιμες αποκλειστικά μέσω της πλατφόρμας Priceless.
- Δωρεάν απεριόριστη πρόσβαση σε 1.600+ lounges αεροδρομίου μέσω Priority Pass
- Δωρεάν αναλήψεις μετρητών μέχρι €800 τον μήνα
- Airport Security Fast Track
- Mastercard Travel Rewards
- Υπηρεσία Digital Concierge
- Pay & Get cashback
- Επιστροφή Elite
- 1% χρέωση συναλλάγματος (FX) σε συναλλαγές με ξένο νόμισμα

Απόκτησέ την σήμερα μέσω της εφαρμογής Eurobank Cyprus.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Σε κάθε μπροστά.

eurobank.cy/worldelite

«Λιθαράκι» για αποθήκευση ενέργειας στην Κύπρο

Τρία έργα από ένα «pool» 3,4 δισ. για μπαταρίες, προστασία της φύσης και τη βιοποικιλότητα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την ώρα που τα φώτα είναι –και δικαιολογημένα– στραμμένα στην εξέλιξη του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Great Sea Interconnector (GSI), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέλεξε τρία κυπριακά έργα, ανάμεσα σε 77 που πρότειναν 23 χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με στόχο να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αποφεύγοντας το ισοδύναμο περίπου 290 εκατομμυρίων τόνων κατά την πρώτη δεκαετία λειτουργίας τους, μέσα από ένα «pool» 3,4 δισεκατομμυρίων ευρώ κορηγιών για τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών. Τα τρία έργα που θα έχουν τη «σφραγίδα» της Κύπρου αφορούν τους τομείς της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, της προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας, καθώς και της ενεργού συμμετοχής πολιτών και επιχειρήσεων στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Εκείνο που ξεχωρίζει ωστόσο, έρ-

Η Ε.Ε. επέλεξε τρία κυπριακά έργα ανάμεσα σε 77, με στόχο να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

84 επιπλέον έργα πέρασαν επιτυχώς την αξιολόγηση της «πρόσκλησης» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά δεν έλαβαν χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό.

γο κατά το οποίο θα βάλει και ένα μικρό «λιθαράκι» στην ενεργειακή της ανεξαρτησία, αλλά και στην αποθήκευση ενέργειας, αφορά τον ει-κονικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής ενδομερήσιας λειτουργίας του αιολικού πάρκου EUNICE Κύπρου. Μέσα στα «μικράς κλίμακας» έργα, που επιλέχθηκαν 20 συνολικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ζητηθήκαν περίπου 124 εκατ. ευρώ, περιλαμβάνουν έργα από ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών, ναυτιλία, χαρτοπολτό και χαρτί, ωκεάνια ενέργεια, κτίρια, διυλιστήρια, χημικά προϊόντα, υδρογόνο, προηγμένα εναλλακτικά καύσιμα και ενδομερήςια ηλεκτρική ενέργεια.

Εστιάζοντας λοιπόν στο τελευταίο, στην «ενδομερήςια ηλεκτρική ενέργεια», το έργο Euniflex VPP (εικονικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής) θα επιδείξει στην Κύπρο την πρώτη εμπορική εγκατάσταση υπερταχείων αμφιδρομών φορτιστών και συ-

στημάτων συσσωρευτών με σύζευξη συνεχούς ρεύματος (DC) σε μη διασυνδεδεμένο νησί. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες, το έργο συνδυάζει μπαταρίες φωσφορικού σιδήρου-λιθίου (LFP) τελευταίας τεχνολογίας με μια συστοιχία οχημάτων που μπορούν να παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο (V2G) και υπερταχείς φορτιστές συνεχούς ρεύματος. Στόχος, να αναπτύξει λύσεις αποθήκευσης ενέργειας για τη μείωση των περιεκτών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες θα μπορούν να εφαρμοστούν τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο. Σε επίπεδο χρημάτων δεν γνωρίζουμε πόσο θα δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά η κορηγία θα πρέπει να είναι αρκετά κάτω από τα 124 εκατ. ευρώ, τα οποία θα μοιραστούν σε 20 έργα «μικράς κλίμακας».

Οι φορείς υλοποίησης των επιλεγμένων έργων κλήθηκαν να ξεκινήσουν την προετοιμασία συμφωνι-

ών επικορήγησης με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA). Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, η Επιτροπή και οι φορείς υλοποίησης έργων θα οριστικοποιήσουν τη σύμβαση χρηματοδότησης, επιβεβαιώνοντας τον προϋπολογισμό, το χρονοδιάγραμμα, τα τεχνικά και οικονομικά παραδοτέα και τις νομικές ευθύνες. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας θα ανακινωθούν το πρώτο τρίμηνο του 2027.

Αξίζει να σημειωθεί πως, 84 επιπλέον έργα πέρασαν επιτυχώς την αξιολόγηση της «πρόσκλησης» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά δεν έλαβαν χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό. Τα εν λόγω έργα, μαζί με τα 77 επιτυχημένα, θα επωφεληθούν από το σήμα ποιότητας της Πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), το οποίο διευκολύνει τη χρηματοδότηση από άλλες ιδιωτικές και δημόσιες πηγές.

390 εκατ. σε 135 έργα

Περνώντας στο δεύτερο κυπριακό «πρότζεκτ», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χορήγησε πάνω από 390 εκατ. ευρώ σε 135 νέα έργα σε ολόκληρη την Ευρώπη, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα. Το ποσό αυτό είναι πάνω από το μισό των συνολικών επενδυτικών αναγκών ύψους 579 εκατ. ευρώ, για τα έργα αυτά. Ένα από τα έργα της Κύπρου αφορά την προστασία εμβληματικών αρπακτικών πτηνών (Raptors for LIFE). Όπως εξηγεί η Επιτροπή, τα εμβληματικά αρπακτικά πτηνά της Κύπρου –ο γύπας, ο σπιζαετός και η αετογερακίνα (κυπρ.: σιακινόλαγος)– θα επωφεληθούν από έναν συνδυασμό δραστηριοτήτων με στόχο τη διατήρηση, τη διακυβέρνηση της φύσης και την ανάπτυξη ικανοτήτων. Η ομάδα του έργου θα συνεργαστεί με τοπικούς εταίρους για την αντιμετώπιση της παράνομης δολιχτηρίας, τη μετασκευή ηλεκτρικών γραμμών

υψηλού κινδύνου, τη λήψη μέτρων ασφαλείας για τις δεξαμενές για την αποφυγή τυχαίων πνιγμών, την παροχή κατάρτισης και πόρων, και την ενίσχυση των πληθυσμών των αρπακτικών πτηνών μέσω ενός προγράμματος αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία και απελευθέρωσης στη φύση. Παράλληλα με αυτές τις δραστηριότητες, η ομάδα θα πραγματοποιήσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης με στόχο τη συμμετοχή των αγροτικών κοινοτήτων.

Τέλος, το τρίτο κυπριακό έργο αφιερώνεται στη διακυβέρνηση και ενι-μέρωση για τη φύση. Επί της ουσίας είναι ενεργός συμμετοχή πολιτών και επιχειρήσεων σε οικονομίες που λαμβάνουν υπόψη τη βιοποικιλότητα, για τη δημιουργία κοινοτήτων φιλικών προς τη φύση (LIFE BioCommunities - βιοκοινοότητες LIFE). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει πως οι έξι εταιρίες του έργου LIFE BioCommunities από την Κύπρο και την Ελλάδα θα ενδυ-

ναμώσουν τις κοινότητες και τις επιχειρήσεις στην Κύπρο, ώστε να υποστηρίξουν ενεργά τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε περιοχές Natura 2000. Η ομάδα έργου θα συνδυάσει τη συμμετοχή των πολιτών, με στοχευμένη υποστήριξη μιας επιχειρηματικότητας φιλικής στη βιοποικιλότητα. Θα δημιουργήσουν επίσης μια εθνική πρωτοβουλία προώθησης φιλικών προς τη βιοποικιλότητα επιχειρήσεων, που θα συνδέεται με μια ψηφιακή αγορά, ώστε να δοθούν κίνητρα σε επιχειρήσεις και προϊόντα που σέβονται τη βιοποικιλότητα.

Το Ταμείο Καινοτομίας

Αξιοποιώντας εκτιμώμενα έσοδα ύψους 40 δισ. ευρώ από το σύστημα εμπορίας εκπομπών της Ε.Ε. (ΣΕΔΕ της Ε.Ε.) κατά την περίοδο 2020-2030, το Ταμείο Καινοτομίας αποσκοπεί στην προώθηση επενδύσεων σε τεχνολογίες αιχμής χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και μηδενικών καθαρών εκπομπών για τη στήριξη της μετάβασης της Ευρώπης στην κλιματική ουδετερότητα.

Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών προσέλυσε 358 αιτήσεις, ζητώντας συνολική επκορήγηση ύψους 17,5 δισ. ευρώ, ποσό που υπερβαίνει τον διαθέσιμο προϋπολογισμό των 2,9 δισ. ευρώ (συν τα 390 εκατ. του Life). Τα αποτελέσματα αυτά φέρνουν το πλήρες χαρτοφυλάκιο του Ταμείου Καινοτομίας σε περίπου 320 έργα, με σχεδόν 17 δισ. ευρώ σε επικορήγησης που δεσμεύτηκαν.

Το Ταμείο Καινοτομίας είναι το ταμείο της Ε.Ε. για την πολιτική για το κλίμα, με έμφαση στην ενέργεια και τη βιομηχανία. Στόχος του είναι να προσφέρει στην αγορά λύσεις για την απαλλαγή της ευρωπαϊκής βιομηχανίας από τις ανθρακούχες εκπομπές και να στηρίξει τη μετάβαση της Ε.Ε. στην κλιματική ουδετερότητα, ενισχύοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητά της. Το Ταμείο Καινοτομίας αποτελεί βασικό χρηματοδοτικό μέσο για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ε.Ε. για το σύνολο της οικονομίας, στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και των προτεραιοτήτων για το κλίμα και την ενέργεια που προτείνονται στο σχέδιο RePowerEU, στην Τράπεζα Υδρογόνου, στο βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας και στην πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών.

Ετρεξε με 4,8% ανάπτυξη η Κύπρος το 2025

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης για το 2025 αναθεωρήθηκε στο 4,8% από 3,8%, με τον υπουργό Οικονομικών Μάκη Κεραυνό να τον χαρακτηρίζει ως έναν από τους υψηλότερους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Στο πλαίσιο εκδήλωσης που συνδιοργάνωσαν η Στατιστική Υπηρεσία και η Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία, ο υπουργός τόνισε πως η χώρα μας κατέγραψε μία από τις μεγαλύτερες μειώσεις του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ μετά-ξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τον ίδιο, πρόκειται για εξελίξεις που αναδεικνύουν την ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας και τη σημασία της διατήρησης μιας συνετής και υπεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής, ωστόσο, οι θετικές αυτές επι-

Η CyStat υπογραμμίζει τη σημασία της μετατροπής των αριθμών σε ουσιαστική γνώση για τη λήψη αποφάσεων.

Η σωστή ερμηνεία των στοιχείων είναι επομένως εξίσου σημαντική με την αξιοπιστία τους.

δόσεις δεν θα πρέπει να δημιουργούν εφσυχασμό. «Τα θετικά αποτελέσματα της κυπριακής οικονομίας αποτυπώνονται και στις συγκριτικές ευρωπαϊκές επιδόσεις της χώρας μας, χωρίς να δημιουργούν επανάπαυση, γιατί σίγουρα έχουμε πολλά θέματα και προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουμε», δήλωσε χαρακτηριστικά.

Κατά τον υπουργό, η επιτυχία μιας οικονομικής πολιτικής δεν κρίνεται μόνο από τις αποφάσεις που λαμβάνονται, αλλά κυρίως από τα αποτελέσματα που παράγει για την οικονομία και την κοινωνία. Όπως είπε, η πραγματική αξία της στατιστικής πληροφόρησης δεν βρίσκεται μόνο στην ακρίβεια των αριθμών, αλλά στην ικανότητα των ανθρώπων να τους ερμηνεύουν ορθά και να τους αξιοποιούν προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας.

Αναφορικά με τα στατιστικά δεδομένα που παράγονται, τόνισε πως η άσκηση υπεύθυνης και αποτελεσματι-

κής οικονομικής πολιτικής προϋποθέτει αξιόπιστα δεδομένα, ολοκληρωμένη οικονομική ανάλυση και, κυρίως, ορθή ερμηνεία των οικονομικών φαινομένων. «Δεν αρκεί να γνωρίζουμε πώς μεταβάλλονται οι οικονομικοί δείκτες. Πρέπει να κατανοούμε γιατί μεταβάλλονται, ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την εξέλιξη τους και ποιο είναι το αποτύπωμά τους στην οικονομία και στην κοινωνία», επέδειξε. Κατά τον κ. Κεραυνό, η στατιστική είναι ένα πολύ σημαντικό και αξιόπιστο εργαλείο για τη χάραξη και την υλοποίηση οικονομικής πολιτικής, ενώ υπενθύμισε πως στην Κύπρο σχεδιάζουμε την οικονομική μας πολιτική στη βάση των δεικτών της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι οποίοι αποδεικνύονται στην πράξη ορθοί και, ταυτόχρονα, επιβεβαιώνουν ότι ως κυβέρνηση προβαίνει σε ορθές προβλέψεις.

Αποτυπώνονται προκλήσεις

Σύμφωνα με τον χαιρετισμό του διευ-

θυντή Στατιστικής Υπηρεσίας, κ. Σταύρου Καραγιώργη, το φετινό ευρωπαϊκό θέμα, «Οι ευρωπαϊκές στατιστικές σε σταυροδρόμι: προτεραιότητες, ευκαιρίες και περιορισμοί», αποτυπώνει εύστοχα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι στατιστικές αρχές. Κατά τον κ. Καραγιώργη, οι ανάγκες πληροφόρησης αυξάνονται, οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις απαιτούν ταχύτερη ανταπόκριση, ενώ οι διαθέσιμοι πόροι παραμένουν περιορισμένοι. Παράλληλα, οι νέες τεχνολογίες και οι δυνατότητες αξιοποίησης διαφορετικών πηγών δεδομένων δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες.

Υπέδειξε ότι, ίσως το δυσκολότερο μέρος της αποστολής της Υπηρεσίας αρχίζει εκεί όπου ολοκληρώνεται η παραγωγή των στατιστικών. Όπως είπε, είναι η μετατροπή της στατιστικής πληροφόρησης σε ουσιαστική γνώση, ενώ η ορθή ερμηνεία των οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων, η κατανόηση

των αιτιών και των επιπτώσεών τους και η διασύνδεσή τους με τις πολιτικές που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται.

Ένας υψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης, όπως τόνισε, δεν αποκάλυπται από μόνος του πώς κατανέμονται τα οφέλη της ανάπτυξης και ένας χαμηλός πληθωρισμός δεν σημαίνει ότι οι τιμές έχουν επιστρέψει στα προηγούμενα επίπεδα.

Αντίστοιχα, η εξέλιξη της ανεργίας χρειάζεται να εξετάζεται σε συνδυασμό με τις ευρύτερες συνθήκες στην αγορά εργασίας. «Η σωστή ερμηνεία των στοιχείων είναι επομένως εξίσου σημαντική με την αξιοπιστία τους. Η αποστολή της Στατιστικής Υπηρεσίας δεν εξαντλείται στην παραγωγή και δημοσιοποίηση επίσημων στατιστικών. Περιλαμβάνει και τη συνεχή, ουσιαστική υποστήριξη των κέντρων λή-

Κατά τον κ. Κεραυνό, η στατιστική είναι ένα πολύ σημαντικό και αξιόπιστο εργαλείο για τη χάραξη και την υλοποίηση οικονομικής πολιτικής.

ψης αποφάσεων», συμπλήρωσε. Ο κ. Καραγιώργης στη συνέχεια σημείωσε ότι η ποιότητα της οικονομικής διακυβέρνησης δεν εξαρτάται μόνο από την ικανότητα μιας χώρας να λαμβάνει αποφάσεις, αλλά εξαρτάται και από την ικανότητά της να κατανοεί την πραγματικότητα, να παρακολουθεί τις συνέπειες των επιλογών της και να αναπροσαρμόζει έγκαιρα τις πολιτικές της όταν αυτό απαιτείται.

«Η πρόκληση για την επόμενη δεκαετία είναι να ενισχύσουμε αυτή τη σύνδεση μεταξύ στατιστικής πληροφόρησης, οικονομικής ανάλυσης και δημόσιας πολιτικής. Γιατί η πραγματική αξία των επίσημων στατιστικών δεν βρίσκεται μόνο στους αριθμούς που παράγουμε, αλλά στις καλύτερες αποφάσεις που μπορούν να ληφθούν, στις αποτελεσματικότερες πολιτικές που μπορούν να εφαρμοστούν και, τελικά, στη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών», κατέληξε.

Η γκάφα της Βουλής με τα Πόθεν Εσχες

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, κατά την ανάρτηση δηλώσεων Πόθεν Έσχες την Τρίτη 20 Οκτωβρίου, δημοσίευσε εκ παραδρομής τμήματα των δηλώσεων, τα οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία δεν έπρεπε να δημοσιευτούν, όπως αναφέρει σε ανακοίνωση. Γι' αυτό και αποφάσισε να αφαιρέσει προσωρινά τις δηλώσεις, προκειμένου η Υπηρεσία

Δημοσιεύτηκαν στοιχεία που δεν έπρεπε - Οι δηλώσεις έχουν αφαιρεθεί προσωρινά.

της Βουλής να προβεί στις ανάλογες διορθώσεις. Συνολικά είχαν αναρτηθεί οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες 34 βουλευτών, συμπεριλαμβανομένων και της προέδρου Αννίτας Δημητρίου. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ανακοίνωση της Βουλής, δηλώσεις έχουν υποβάλει όλα τα τέως, νεοεκλεγέντα και επανεκλεγέντα μέλη της Βουλής, όπως προνοείται από τον νόμο. Χθες, ωστόσο, δόθηκαν στη δημοσιότητα μόνο οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες 34 βουλευτών, τα οποία και τελικά αποσύρθηκαν προσωρινά. Οι δηλώσεις αφορούν το 2026 και θα δημοσιευόνταν σταδιακά στην επίσημη ιστοσελίδα της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

Η Βουλή επισημαίνει ότι η μη ανάρτηση μιας δήλωσης δεν υποδηλώνει ότι δεν έχει υποβληθεί, καθώς η διαδικασία δημοσιοποίησης μπορεί να διαρκέσει έως 30 ημέρες, σύμφωνα με το άρθρο 4(3) του σχετικού νόμου. Η ανακοίνωση της Βουλής έγινε μετά από δημοσιεύματα στον ημερήσιο Τύπο με βάση τις αναρτήσεις στην ιστοσελίδα της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για το Πόθεν Έσχες, που αφορούσε μόνο τις δηλώσεις 33 βουλευτών ενώ ακολούθησε και η επικαιροποίηση της δήλωσης της προέδρου Αννίτας Δημητρίου.

Τα ακριβά αυτοκίνητα, έπιπλα, διαμερίσματα

Μεταξύ των χαρακτηριστικών περιπτώσεων ξεχωρίζει ο Γιώργος Παμπορίδης, ο οποίος δηλώνει δύο Porsche, μία BMW, μοτοσικλέτα, ταχύπλοο και έπιπλα αξίας €200.000, ενώ η Φωτεινή Τσιρίδου καταγράφει διαμέρισμα στο Λονδίνο αξίας €1,27 εκατ. Στον αντίποδα, ο Εφραίμ Χρίστου δηλώνει τραπεζικές καταθέσεις μόλις €10,32, ενώ ο Λίνος Χατζηγεωργίου εμφανίζει αρνητική καθαρή περιουσία λόγω οφειλών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι δύο ελίες που δηλώνει ο Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, το κληρονομικό μερίδιο σε «τρεχάτο νερό» του Οδυσσέα Μιχαηλίδη και η τιμολόγηση αξίας €580 που περιλαμβάνει στη δήλωσή του ο Λίνος Παπαγιάννης.

Οι βουλευτές των οποίων οι δηλώσεις για το 2026 έχουν δημοσι-ποποιηθεί είναι οι εξής: Πρόδρομος Αλαμπίρης, Ανδρέας Αποστόλου, Αδάμος Ασπρής, Γιαννάκης Γαβριήλ, Θεοδωλίτσα Δρουσιώτου, Αργεντούλα Ιωάννου, Σωτήρης Ιωάννου, Γιώργος Καραϊσκάκης, Γιώργος Κουκουμάς, Νικολέττα Κωνσταντίνου, Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, Πανίκος Λεωνίδου, Γιώργος Λυσανδρίδης, Οδυσσέας Μιχαηλίδης, Δημήτρης Μπάρος, Μαρίνα Νικολάου, Πανίκος Ξιούρουππας, Γιώργος Παμπορίδης, Σάβια Ορφανίδου, Χρύσος Παντελίδης, Λίνος Παπαγιάννης, Ανδρέας Πασιουρίδης, Χρύσανθος Σαββίδης, Μάριος Πελεκάνος, Φωτεινή Τσιρίδου, Βαλεντίνος Φακοντίνος, Μιχάλης Φελλάς, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Αναστασία Χάσικου, Λίνος Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Εφραίμ Χρίστου, Χρίστος Χρίστου, Χρίστος Χριστοφίδης και Αννίτα Δημητρίου.

Ο Αβέρωφ «είδε φως και μπήκε», αλλά...

Στην Ε.Ε. διακινούνται εδώ και μήνες παρόμοιες ιδέες για εξομάλυνση των σχέσεων με Μόσχα, χωρίς όμως να ζητείται άρση κυρώσεων

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Η **κίνηση** του Αβέρωφ Νεοφύτου να ζητήσει την άρση των ενεργειακών κυρώσεων κατά της Ρωσίας, δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία, όπως παρουσιάστηκε στην Κύπρο, καθώς κάτι ανάλογο υπονοείται επανειλημμένα σε ευρωπαϊκό τερέν εδώ και 12 μήνες. Ωστόσο, οι θέσεις που διατυπώνονται στην Ε.Ε. είναι περισσότερο συγκεκριμένες και λιγότερο άγαρμπα διατυπωμένες από αυτές που ακούστηκαν από τον τώας πρόεδρο του ΔΗΣΥ, ενώ σε καμία περίπτωση δεν ζητούν την άρση των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, πριν ξεκινήσει ένας διάλογος με το καθεστώς Πούτιν και διαφανούν οι προθέσεις του Ρώσου ηγέτη.

Ένας μεγάλος αριθμός ηγετών, περιλαμβανομένων του προέδρου της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν, της ηγέτιδας της Ιταλίας Τζόρτζια Μελόνι και του πρωθυπουργού του Βελγίου Μπαρτ Ντε Βέβερ, τοποθετήθηκαν θετικά προς την κατεύθυνση διανοίξης ενός διαύλου επικοινωνίας με τη Μόσχα, ενώ ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Κόστα είχε εισέλθει την περασμένη άνοιξη –μέσω συνεργατών του– σε προκαταρκτικές συζητήσεις με τη Ρωσία. Την ίδια ώρα η Κομισιόν συντηρεί την προοπτική αυτή, αλλά διαμνύει ότι «έχουμε ακόμη δρόμο», μέχρι να καταστεί εφικτή η έναρξη συζητήσεων με το καθεστώς της Ρωσίας.

Ωστόσο, σε αντίθεση με τον Αβέρωφ Νεοφύτου, κανείς εκ των Ευρωπαίων ηγετών δεν έθεσε θέμα άρσης των ενεργειακών κυρώσεων που έχουν επιβληθεί κατά της Ρωσίας. Αν

πόσον του αφαιρεί. Αφενός γιατί η πλειοψηφία των Κυπρίων δεν ενημερώνονται επαρκώς για τις θέσεις των λοιπών κρατών-μελών της Ε.Ε. και συνεπώς δεν γνωρίζουν τις συζητήσεις που γίνονται επί του θέματος. Και αφετέρου, γιατί ο τρόπος με τον οποίο επέλεξε να δημοσιοποιήσει την πρότασή του δεν ήταν τεκμηριωμένος και ορθά ενδεδυμένος, ενώ δεν έλαβε υπόψη ούτε το τάιμινγκ, ούτε τον συσχετισμό δυνάμεων στην Ε.Ε.

Τι συζητά η Ε.Ε.

Στις 14 Μαρτίου 2026, ένας από τους πλέον ειλικρινείς πολιτικούς στην Ε.Ε., ο πρωθυπουργός του Βελγίου Μπαρτ Ντε Βέβερ (Bart DeWever) είχε υποβάλει μια πρόταση που ήδη συζητείτο κυρίως παρασκηνιακά, αλλά κανείς δεν τολμούσε να τη διατυπώσει δημοσίως, με ευκρίνεια. Είχε προτείνει όπως η Ε.Ε. εξομάλυνει τις σχέσεις της με τη Μόσχα, προκειμένου να ανακτήσει πρόσβαση σε φθηνή ρωσική ενέργεια. Αυτό όμως που έκλειψε την παράσταση ήταν η δήλωσή του στη βελγική εφημερίδα L'Echo, σύμφωνα με την οποία, οι ηγέτες κρατών-μελών της Ε.Ε., συμεριζόνταν την άποψή του, αλλά δεν τολμούσαν να την εκφράσουν δημοσίως. Ανάφερε χαρακτηριστικά ότι «κατ' ιδίαν, οι Ευρωπαίοι ηγέτες

Το χρονικό σημείο που επέλεξε ο κ. Νεοφύτου προφανώς δεν λάμβανε υπόψη τα πικρά Συμπεράσματα που εκδόθηκαν κατά της Μόσχας από την Ε.Ε., την ίδια ακριβώς ημέρα που δημοσιοποίησε την πρότασή του, καθώς οι «27» δεσμεύτηκαν για περαιτέρω αύξηση της πίεσης προς τη Ρωσία.

μού λένε ότι έχω δικίο, αλλά κανείς δεν τολμά να το πει δημόσια».

Έξι μήνες νωρίτερα, τον Οκτώβριο του 2025, ο πρόεδρος της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν είχε προβεί σε μια πιόπτερη τοποθέτηση, που θεωρείται προπομπός των όσων ανέφερε στη συνέχεια ο πρωθυπουργός του Βελγίου. Ο κ. Μακρόν, λοιπόν, είχε αναφέρει ότι θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει ένας διαυλος επικοινωνίας μεταξύ της Ε.Ε. και του Βλαντίμιρ Πούτιν, χωρίς να αναφέρεται στον στόχο «εξασφάλισης φθηνότερης ενέργειας». Τον Γάλλο πρόεδρο σιγόνταρε

πάντως η ηγέτιδα της Ιταλίας Τζόρτζια Μελόνι, η οποία στις 9 Ιανουαρίου 2026 όχι απλώς δήλωσε ότι συμφωνεί με τον Εμανουέλ Μακρόν, αλλά πρότεινε να οριστεί και ειδικός απεσταλμένος της Ε.Ε. για τις συνομιλίες με τον Πούτιν.

Στο παιχνίδι είχε μπει και η ύπατη εκπρόσωπος Κάγια Κάλας, η οποία αυτοπροτάθηκε ως το πρόσωπο που θα μπορούσε να συνομιλήσει με τη Μόσχα, διότι όπως είχε ισχυριστεί, γνωρίζει πώς να αποφύγει τις τρικλοποδιές του Πούτιν. Η κα Κάλας, όπως και οι χώρες της Βαλτικής, αλλά και κράτη της πρώην ανατολικής Ευρώπης

ήθελαν στην πραγματικότητα να φρενάρουν την οποιαδήποτε σκέψη για διάλογο με τη Ρωσία και προέβλαν έντονες ενστάσεις, γεγονός που οδήγησε την Κομισιόν σε μια ενδιαφέρουσα τοποθέτηση, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο διαλόγου με τη Μόσχα, αλλά κρίνοντας ότι οι συνθήκες δεν ήταν ακόμη ώριμες. Η εκπρόσωπος της Κομισιόν δήλωσε χαρακτηριστικά ότι «δεν είμαστε ακόμη σε αυτό το σημείο».

Ωστόσο, οι συζητήσεις συνεχίστηκαν στο παρασκήνιο, με τον Μπαρτ Ντε Βέβερ να ξεμπροστιάει στις 14 Μαρτίου την πλειοψηφία των ηγετών της Ε.Ε., με τον Αντόνιο Κόστα να παίρνει τη σκυτάλη και τον Μάιο να αναφέρεται σε κάποιου είδους διερεύνηση προοπτικών διαλόγου με τη Μόσχα, γεγονός που αξιοποίησε ο Πούτιν και πρότεινε ως πιθανό συνομιλητή της Ε.Ε. τον Γκέρχαρντ Σρέντερ. Η δήλωση Πούτιν προκάλεσε την αντίδραση της Ε.Ε. που είπε ότι θα αποφασίσει η ίδια εάν και ποιον θα διορίσει ως συνομιλητή, ενώ η Κάγια Κάλας επικύρησε να αδειάσει τον Ρώσο πρόεδρο, υποστηρίζοντας ότι ο πρώην καγκελάριος της Γερμανίας προωθεί τα συμφέροντα της Ρωσίας.

Σε κάθε πάντως περίπτωση, ο Αντόνιο Κόστα, μέσω συνεργατών του, εισήλθε σε μια προκαταρκτική διαβούλευση με τη Μόσχα, προκειμένου να εξεταστεί η προοπτική διανοίξης διαύλου επικοινωνίας, κάτι που γνωστοποιήθηκε στη Σύνοδο Κορυφής, το περασμένο καλοκαίρι (18-19 Ιουνίου). Ως αποτέλεσμα, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου βρέθηκε μεταξύ διασταυρούμενων πυρών, με τη συντριπτική πλειοψηφία των ηγετών να θεωρούν ότι ενήργησε χωρίς να έχει όρους εντολής. Και η αλήθεια είναι ότι τέτοιους όρους εντολής, ουδέποτε είχε εξασφαλίσει.

Ερωτηματικά για το τάιμινγκ

Το τάιμινγκ που επέλεξε ο Αβέρωφ Νεοφύτου για να τοποθετήσει στο τραπέζι την εισήγησή του και να καλέσει τον πρόεδρο Χριστοδουλίδη να θέσει επιτακτικά στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. θέμα επανεξέτασης και άρσης των ευρωπαϊκών κυρώσεων κατά της Ρωσίας, προκαλεί έντονα ερωτηματικά. Η εισήγηση αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε γίνει την περασμένη άνοιξη, όταν το σίδηρο ήταν ζεστό ή το καλοκαίρι όταν έγινε γνωστό ότι ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Κόστα είχε επιδοθεί σε προκαταρκτικές συζητήσεις για τη διάνοιξη διαύλου επικοινωνίας με τη Μόσχα. Ωστόσο, έκτοτε, το κλίμα κάλασε ακόμη περισσότερο, υπό το φως υβριδικών επιθέσεων της Ρωσίας σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. και των εκθέσεων υπηρεσιών ασφαλείας δύο τουλάχιστον ευρωπαϊκών χωρών που θεωρούν ότι η Μόσχα ενδέχεται να επιχειρήσει μικρής τουλάχιστον κλίμακας επίθεση σε ευρωπαϊκό έδαφος. Αν και οι συζητήσεις γύρω από τη διάνοιξη διαύλου επικοινωνίας με τη Μόσχα θα επανέλθουν κάποια στιγμή στο προσκήνιο, υπό το φως και της συμφωνίας Τραμπ-Πούτιν, το χρονικό σημείο που επέλεξε ο κ. Νεοφύτου προφανώς δεν λάμβανε υπόψη τα πικρά Συμπεράσματα που εκδόθηκαν κατά της Μόσχας από την Ε.Ε., την ίδια ακριβώς ημέρα που δημοσιοποίησε την πρότασή του, καθώς οι «27» δεσμεύτηκαν για περαιτέρω αύξηση της πίεσης προς τη Ρωσία.

Η πρόταση Αβέρωφ Νεοφύτου υποβλήθηκε εν μέρει εκ τους ασφαλούς, καθώς αρκετοί ηγέτες, μεταξύ των οποίων Μακρόν, Μελόνι και Ντε Βέβερ, έχουν προ πολλού θέσει θέμα εξομάλυνσης των ευρω-ρωσικών σχέσεων, χωρίς ωστόσο να ζητούν άγαρμπα και εκ προοιμίου την άρση των κυρώσεων.

και θεωρείται εκ των πραγμάτων αυτονόητο ότι εάν η Ε.Ε. ανακτήσει πρόσβαση σε φθηνή ρωσική ενέργεια, οι κυρώσεις θα απαλειφθούν «αυτοδικαίως», εντούτοις ουδείς επιθυμεί να σπκώσει το πολιτικό κόστος μιας τέτοιας προέδμευσης για άρση των κυρώσεων, πριν την έναρξη ενός διαλόγου. Υπό το φως κυρίως των έντονων αντιδράσεων των χωρών της Βαλτικής και κάποιων κρατών της πρώην ανατολικής Ευρώπης, που βρίσκονται στο ακριβώς αντίθετο ρεύμα και μέχρι στιγμής σέρνουν τον χορό της συνέχισης της τακτικής των κυρώσεων, κατά του καθεστώτος Πούτιν. Κάτι, που επιτυγχάνεται χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία, υπό το φως της συνεχιζόμενης εισβολής της Μόσχας και της κατοχής εδάφους της Ουκρανίας, αλλά και υβριδικών απειλών και επιθέσεων του Πούτιν σε κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Αξιοσημείωτο είναι πάντως ότι όλοι οι ηγέτες κρατών-μελών, λαμβάνουν υπόψη το εσωτερικό τους ακροατήριο πριν τοποθετηθούν θετικά ή αρνητικά γύρω από την προοπτική έναρξης συζητήσεων με τη Μόσχα. Παράδειγμα το οποίο προφανώς ακολούθησε και ο Αβέρωφ Νεοφύτου, επικειρώντας να φλερτάρει με το ΑΚΕΛ και γενικότερα με το αριστερό ακροατήριο, ενώπιε των προεδρικών εκλογών του 2028, καθώς θεωρεί ενδεχομένως δεδομένο ότι θα εξασφαλίσει το χρίσμα του υποψηφίου του ΔΗΣΥ ή ότι σε κάθε περίπτωση θα είναι υποψήφιος για το ύπατο αξίωμα. Αν και η τοποθέτησή του προσομοιάζει με τις ιδέες αρκετών ηγετών κρατών-μελών, είναι αμφίβολο εάν η κίνηση του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, του προσδίδει πόντους ή κατά

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου, **ρώτα κάποιον που ξέρει.**

Για Στεγαστικό Δάνειο. **Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.**

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστηρίξει σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χρεώσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΠΟΨΗ Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Οταν πηγαίνεις στη Βουλή για τους τίτλους

Η **Κύπρος** πληρώνει την ακριβότερη κιλοβάτώρα στην Ευρώπη όχι λόγω έκτακτης συγκυρίας, αλλά λόγω ενός δομικού μοντέλου που έχει να κάνει με την πλήρη εξάρτηση από το μαζούτ για την ηλεκτροπαραγωγή. Από το ενεργειακό μείγμα της Κύπρου απουσιάζει το φυσικό αέριο, η επικραής αποθήκευση και η διασύνδεση. Αυτό το μοντέλο δεν προέκυψε χθες, αλλά είναι το αποτέλεσμα διαδοχικών αποτυχιών. Και η συζήτηση ενώπιον της επιτροπής Οικονομικών για τον προϋπολογισμό του υπουργείου Ενέργειας ανέδειξε ακριβώς αυτή τη λογική.

Ως αναμενόνταν, η συζήτηση εστίαστηκε στο φυσικό αέριο αναγκάζοντας τον αρμόδιο υπουργό να δηλώσει ότι το

τερματικό στο Βασιλικό είναι «βασιική προτεραιότητα» και ότι η νέα σύμβαση θα κατακυρωθεί πριν από το καλοκαίρι του 2027, με στόχο έλευσης του φυσικού αερίου το 2030. Κατά τα άλλα, το έργο που υποτίθεται θα μειώνει άμεσα το κόστος και τους ρύπους είναι χωρίς ανάδοχο και αναμένεται να αποκτήσει, στην καλύτερη περίπτωση, σε 8-9 μήνες. Με απλά λόγια, ακόμη και αν τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα, το όφελος θα μεταφερθεί στη δεκαετία 2031-2040.

Ο Μιχάλης Δαμιανός, αν και δεν παρέλειψε να ξετυλίξει το δράμα του για την επόμενη δεκαετία, πήγε στη Βουλή χωρίς κάποιο ενδιάμεσο σχέδιο μείωσης του κόστους από το μαζούτ. Ούτε καν σχολίασε γιατί ένα έργο προτεραι-

Το έργο που υποτίθεται θα μείωνε άμεσα το κόστος και τους ρύπους είναι χωρίς ανάδοχο και αναμένεται να αποκτήσει, στην καλύτερη περίπτωση, σε 8-9 μήνες.

ότητας βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της επαναπροκήρυξης, από μια κυβέρνηση που κυβερνά σχεδόν 4 χρόνια. Και φυσικά δεν ερωτήθηκε κατά πόσο ο στόχος του 2030 είναι ρεαλιστικός και πόσα θα πληρώσει ο Κύπριος καταναλωτή μέχρι τότε.

Στη συνέχεια ο υπουργός αναφέρθηκε στα κοιτάσματα «Κρόνος» και «Αφροδίτη», που θα αξιοποιηθούν μέσω εξαγωγών προς την Αίγυπτο. Και όπως καλά καταλάβατε, το LNG που θα «μπαίνει» στο Βασιλικό το 2030 θα είναι εισαγόμενο, γιατί ξεκάθαρα στρατηγική διασύνδεσης της εκμετάλλευσής των κοιτασμάτων και της μείωσης του κόστους ηλεκτρισμού δεν υπάρχει.

Για τον GSI αποκαλύφθηκε ότι η δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο έργο έγινε χωρίς διαχείριση των κινδύνων και ανώτατο όριο κόστους. Αν και ο υπουργός αναγνώρισε ότι εφόσον το κόστος αυξηθεί θα πρέπει να βρεθούν «πρόσθετοι χρηματοδοτικοί πόροι», δεν κατάφερε να διασκεδάσει τις ανησυχίες

σε σχέση με την απουσία ρήτρας προστασίας του καταναλωτή και τον γεωπολιτικό κίνδυνο που καθιστά το έργο πολιτικά ευάλωτο χωρίς σχέδιο Β.

Σε σχέση με τη μόνη διαθέσιμη λύση αυτήν τη στιγμή, ο υπουργός ανακοίνωσε 120MW αποθήκευσης εντός του 2027 για να αντιμετωπιστούν οι περικοπές από φωτοβολταϊκά. Δεν παρέλειψε μάλιστα να κάνει την παραδοχή ότι για χρόνια επιδοτούσαμε φωτοβολταϊκά χωρίς την απαίτηση αποθήκευσης, με αποτέλεσμα η παραγωγή να ξεπερνά την κατανάλωση. Και τώρα αυτός ο λάθος κυβερνητικός σχεδιασμός θα οδηγήσει τον καταναλωτή να πληρώνει μια για την επιδότηση των φωτοβολταϊκών και μια για την επιδότηση των μπατα-

ριών προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι περικοπές των πρώτων.

Για το 2027, οι αναπτυξιακές δαπάνες μειώνονται από €94,2 εκατ. σε €35,8 εκατ. (-61,9%). Η επίσημη εξήγηση είναι η διαφοροποίηση χρηματοδότησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και οι συμπληρωματικές πιστώσεις του 2026. Σε μια περίοδο που η Κύπρος χρειάζεται ταυτόχρονα αποθήκευση και αναβάθμιση δικτύου, το αρμόδιο υπουργείο εμφανίζει δραστικά μειωμένο αναπτυξιακό προϋπολογισμό.

Η κυβέρνηση δεν παρουσίασε ένα σχέδιο μείωσης του κόστους σήμερα. Αντ' αυτού παρουσίασε χρονοδιάγραμμα για νέο ανάδοχο στο Βασιλικό πριν από το ερχόμενο καλοκαίρι, μερικά αποθήκευση εντός του 2027 και αέριο το 2030.

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Διπλή άνοδο πέτυχε η αγορά των καινούργιων κατοικιών στην Κύπρο το τρίτο τρίμηνο του έτους. Σύμφωνα με ανάλυση της Landbank Analytics, τόσο στις πωλήσεις όσο και στην αξία τους οι νέες κατοικίες σημείωσαν θετικό πρόσημο. Η αγορά νεόδμητων κατοικιών ανέβασε ταχύτητες σημειώνοντας 1.956 πωλήσεις διαμερισμάτων και οικιών υπό ανέγερση ή στο στάδιο των σχεδίων, συνολικής αξίας €606,4 εκατ. Συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο ο αριθμός των συναλλαγών αυξήθηκε κατά 48,5%, ενώ η συνολική αξία τους ενισχύθηκε κατά 51,6%. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ανάλυσης, η Λεμεσός επανήλθε δυναμικά στο προσκήνιο με τα ακριβότερα καινούργια ακίνητα, ενώ η Πάφος ενισχύει ολοένα και περισσότερο τη θέση της. Χαρακτηριστικό είναι ότι, σύμφωνα με την ανάλυση, τη μερίδα του λέοντος των πωλήσεων συγκέντρωσαν τα ακίνητα αξίας κάτω των €300 χιλιάδων και ανήλθαν σε 1.267, αντιπροσωπεύοντας το 64,8% των καταγεγραμμένων πράξεων του γ' τριμήνου. Όσον αφορά τις premium περιοχές, η ανάλυση επισημαίνει ότι η Γερμασόγεια, ο Άγιος Τύκωνας και η Πέγεια βρίσκονται στην κορυφή των προτιμήσεων των επενδυτών για ακριβά καινούργια ακίνητα.

Σχολιάζοντας τα αποτελέσματα της μελέτης, ο διευθύνων σύμβουλος της Landbank

Παρά την αυξημένη δραστηριότητα, το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς εξακολουθεί να συγκεντρώνεται σε ακίνητα αξίας κάτω των €300 χιλιάδων.

Group, Ανδρέας Χριστοφορίδης, επισημαίνει ότι το ενδιαφέρον δεν περιορίζεται στην αύξηση των καταγεγραμμένων off-plan συναλλαγών, αλλά επεκτείνεται κυρίως στη μεταβολή της κατανομής τους.

Όπως αναφέρει, η Λεμεσός ενίσχυσε τη θέση της στη συνολική αξία των συναλλαγών, η Πάφος κέρδισε έδαφος ως προς τον αριθμό των πωλήσεων, ενώ η Λευκωσία εξακολουθεί να διατηρεί ουσιαστική παρουσία στις νέες αναπτύξεις, παρά τη μείωση του μεριδίου της.

Παράλληλα, τονίζει ότι η συγκέντρωση σχεδόν δύο στις τρεις πωλήσεις σε ακίνητα κάτω των €300 χιλιάδων καθιστά καθοριστική την επιλογή της κατάλληλης περιοχής, του τύπου ακινήτου και της κατηγορίας τιμής για την απορρόφηση ενός έργου. Η αγορά, όπως υπογραμμίζει, δεν μπορεί να αξιολογείται ως ενιαίο σύνολο ούτε αποκλειστικά βάσει της μέσης αξίας ή του συνολικού αριθμού πωλήσεων.

Πού χτυπά ο παλμός της αγοράς νέων κατοικιών στην Κύπρο

Ποιες επαρχίες συγκέντρωσαν τον μεγαλύτερο όγκο της αξίας των συναλλαγών το γ' τρίμηνο – Κερδίζει έδαφος η Πάφος

Καταγράφηκαν 1.956 πωλήσεις διαμερισμάτων και οικιών υπό ανέγερση ή στο στάδιο των σχεδίων, συνολικής αξίας €606,4 εκατ.

Οι μεταβολές

Η αγορά νεόδμητων κατοικιών στην Κύπρο κατέγραψε σημαντική αύξηση της δραστηριότητας κατά το γ' τρίμηνο του 2026, με παράλληλες μεταβολές στην κατανομή των συναλλαγών μεταξύ των επαρχιών και των κατηγοριών τιμής. Η νέα συγκριτική ανάλυση της Landbank Analytics, που χρησιμοποιεί στοιχεία από την 1η Ιουλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2026, καταδεικνύει ότι καταγράφηκαν 1.956 πωλήσεις διαμερισμάτων και οικιών υπό ανέγερση ή στο στάδιο των σχεδίων, συνολικής αξίας €606,4 εκατ. Συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο του έτους που είχαν καταγραφεί 1.317 πωλητήρια έγγραφα συνολικής αξίας €400,1 εκατ., ο αριθμός των

συναλλαγών αυξήθηκε κατά 48,5%, ενώ η συνολική αξία τους ενισχύθηκε κατά 51,6%. Η μέση αξία ανά πωλητήριο διαμορφώθηκε στις €310.019, έναντι €303.808 το προηγούμενο τρίμηνο, σημειώνοντας αύξηση 2%.

Σύμφωνα με την Landbank, παρά την αυξημένη δραστηριότητα, το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς εξακολουθεί να συγκεντρώνεται σε ακίνητα αξίας κάτω των €300 χιλιάδων. Πιο συγκεκριμένα, κατά το γ' τρίμηνο καταγράφηκαν 1.267 συναλλαγές σε αυτή την κατηγορία, οι οποίες αντιστοικούσαν στο 64,8% του συνόλου, έναντι 68,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Παρά τη μείωση του μεριδίου κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες, η συγκεκριμένη κατηγορία εξακολουθεί να καλύπτει σχεδόν

δύο στις τρεις καταγεγραμμένες πωλήσεις.

Η μεγαλύτερη επιμέρους κατηγορία τιμής ήταν εκείνη των €200.000 έως €299.999, με 545 συναλλαγές και μερίδιο 27,9%. Ακολούθησαν τα ακίνητα αξίας €300.000 έως €499.999, με 521 πωλήσεις και συμμετοχή 26,6%. Στην κατηγορία των €150.000 έως €199.999 καταγράφηκαν 418 συναλλαγές, που αντιστοικούσαν στο 21,4% του συνόλου, ενώ τα ακίνητα κάτω των €150.000 συγκέντρωσαν 304 πωλήσεις, με μερίδιο 15,5%. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του μεριδίου των ακινήτων αξίας €300.000 έως €499.999, από 23,1% σε 26,6%. Αντίθετα, η συμμετοχή της κατηγορίας €150.000 έως €199.999 μειώθηκε από 24,8% σε 21,4%.

Τα σκήπτρα κρατά η Λεμεσός

Η Λεμεσός αναδείχθηκε σε βασικό πρωταγωνιστή του γ' τριμήνου, συγκεντρώνοντας 599 πωλητήρια συνολικής αξίας €245,3 εκατ. Το μερίδιό της στον αριθμό των συναλλαγών αυξήθηκε από 26,3% σε 30,6%, ενώ το μερίδιό της στη συνολική αξία ενισχύθηκε από 32,4% σε 40,5%. Ανοδική πορεία κατέγραψε και η Πάφος, η οποία αύξησε το μερίδιό της στον αριθμό των συναλλαγών από 12,8% σε 17%, ενώ το μερίδιό της στην αξία διαμορφώθηκε στο 22%, έναντι 21,2% το β' τρίμηνο. Στον αντίποδα, η Λευκωσία υποχώρησε ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των πράξεων από 34,5% σε 25%, παρότι κατέγραψε 489 πωλήσεις. Σταθερό διατήρησε το μερίδιο στον αριθμό των συναλλαγών της η Λάρνακα στο 24%, ενώ η Αμμόχωστος αντιπροσώπευε το 3,4%.

Σε επίπεδο επιμέρους περιοχών, η πόλη της Λεμεσού διατήρησε την πρώτη θέση με 190 καταγεγραμμένες πωλήσεις, έναντι 129 το β' τρίμηνο, σημειώνοντας αύξηση 47,3%. Ακολούθησε η πόλη της Λάρνακας με 124 συναλλαγές, αυξημένες κατά 74,6% σε σύγκριση με τις 71 του προηγούμενου τριμήνου.

Η Λακατάμεια κατέγραψε 111 πωλήσεις, έναντι 92, ενώ η Αραδίππου συγκέντρωσε 109, από 122 το β' τρίμηνο. Η πόλη της Πάφου σημείωσε 96 συναλλαγές, ο Στρόβολος 90, τα Λιβάδια 79 και η Γερμασόγεια 73.

Ιδιαίτερα έντονη ήταν η αύξηση στη Γερμασόγεια, όπου οι πράξεις ενισχύθηκαν κατά 69,8%, από 43 σε 73. Αντίστοιχα, στον Στρόβολο η αύξηση ανήλθε σε 26,8%, ενώ στην Πάφο διαμορφώθηκε στο 21,5%. Η Αραδίππου αποτέλεσε διαφορετική περίπτωση, καθώς οι συναλλαγές μειώθηκαν κατά 10,7%, χωρίς ωστόσο να χάσει τη θέση της μεταξύ των περιοχών με τον υψηλότερο αριθμό πράξεων.

Τα premium

Στις αγορές υψηλότερων αξιών, η Γερμασόγεια και ο Άγιος Τύκωνας ξεχωρίζουν για τα επίπεδα τιμών που καταγράφονται στις συναλλαγές τους. Ειδικότερα, η Γερμασόγεια συγκέντρωσε 73 πωλητήρια συνολικής αξίας €44,8 εκατ., με μέση αξία €613.991 και διάμεση αξία €383.762. Η αύξηση του αριθμού των πράξεων κατά 69,8% σε σχέση με το β' τρίμηνο επιβεβαιώνει την ενίσχυση της καταγεγραμμένης δραστηριότητας στην περιοχή.

Στον Άγιο Τύκωνα καταγράφηκαν 16 συναλλαγές συνολικής αξίας €18,1 εκατ. με τη διάμεση αξία στις €647.123, ενώ η μέση αξία ανήλθε σε €1.129.796.

Στην Πέγεια καταγράφηκαν 34 πωλήσεις συνολικής αξίας €16,1 εκατ., με διάμεση αξία €398.000. Παράλληλα, στην πόλη της Πάφου η διάμεση αξία διαμορφώθηκε στις €316.250 και η μέση στις €407.912, ενώ στη Λεμεσό οι αντίστοιχες τιμές ανήλθαν σε €292.500 και €357.042.

Κλείνει το μάτι στους εταίρους η κυβέρνηση για συνταξιοδοτικό

Προχώρησε σε αλλαγές αλλά δεν έλυσε τα μεγάλα ζητήματα που καθορίζουν τη μεταρρύθμιση

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Διάθεση για συμβιβασμό επέδειξε η κυβέρνηση σε σχέση με τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, αναθεωρώντας το προσχέδιο του νομοσχεδίου που είχε ετοιμάσει. Ουσιαστικά προχώρησε σε τρεις αλλαγές στο νομοσχέδιο, αφήνοντας να διαφανεί η πρόθεσή της για παραχωρήσεις προς τους κοινωνικούς εταίρους. Την ίδια ώρα, ωστόσο, όπως πληροφορούμαστε, η κυβέρνηση δεν αφήνει πολλά επιπλέον περιθώρια για άλλες αλλαγές στην πρότασή της σε σχέση με τη μεταρρύθμιση και ειδικά όσον αφορά διαφοροποιήσεις οι οποίες αυξάνουν το κόστος που έχει συμφωνηθεί προκαταρκτικά με το υπουργείο Οικονομικών. Μάλιστα, ο υπουργός Οικονομικών Μάκης Κεραυνός φαίνεται να επιδιώκει περαιτέρω περιορισμό του κόστους της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Ως εκ τούτου, το νομοσχέδιο δεν αναμένεται να περιλαμβάνει πρόσθετες αλλαγές που θα συνεπάγονταν σημαντική αύξηση της σχετικής δαπάνης, όπως εναλλακτικές προτάσεις για την αναθεώρηση του πέναλτι του 12% στην πρόωπη αφυσίρεση. Παράλληλα, δεν αναμένεται να ενσωματωθούν ρυθμίσεις που θα επεκτείνουν αναδρομικά το δικαίωμα σύνταξης χρείας στους άνδρες των οποίων οι σύζυγοι απεβίωσαν πριν από το 2018.

Σε ό,τι αφορά τα ταμεία προνοίας, η κυβέρνηση επέλεξε, στο παρόν στάδιο, να παραπέμψει το ζήτημα στην τεχνική επιτροπή, η οποία συγκεντρώνει και εξετάζει βέλτιστες πρακτικές από άλλες χώρες. Η επιτροπή αναμένεται να ολοκληρώσει την έκθεσή της με τις σχετικές εισηγήσεις και να την υποβάλει στον υπουργό Εργασίας Μαρίνο Μουσιούττα. Ως εκ τούτου, μπορεί το αναθεωρημένο νομοσχέδιο το οποίο κατέχει η «Κ» να προβλέπει ταχύτερη απόδοση των αυξήσεων από τα πέντε στα τρία χρόνια, επέκταση της μεταβατικής περιόδου από τα 5 στα 15 χρόνια και βελτίωση των ειδικών συντάξεων, αλλά αφήνει μετέωρα τα ζητήματα-κλειδιά που αναμένεται και να ξεκλειδωθούν τον άλυτο ακόμα γρίφο της μεταρρύθμισης.

Το αναθεωρημένο νομοσχέδιο

Συνολικά, το νομοσχέδιο αναδιαμορφώνει ουσιώδεις πτυχές του συ-

στήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, από το ύψος και τη χρηματοδότηση των εισφορών έως τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, τον υπολογισμό των συντάξεων και την αναγνώριση ασφαλιστικών περιόδων. Ιδιαίτερη σημασία έχουν η σταδιακή αύξηση των εισφορών, η εισαγωγή υποχρεώσεων για εισοδηματίες, η δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικών συντάξιμων αποδοχών και ο μηχανισμός αναπροσαρμογής της συντάξιμης ηλικίας βάσει του προσδόκιμου ζωής.

Αναφορικά με τις αλλαγές που έχουν γίνει, όπως προβλέπεται στο αναθεωρημένο προσχέδιο του νομοσχεδίου οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 2010 έως 2026, έχει ενσωματωθεί η σταδιακή απόδοση των αυξήσεων στις συντάξεις σε διάστημα τριών ετών αντί πέντε, καθώς και η επέκταση της μεταβατικής περιόδου από πέντε σε δεκαπέντε χρόνια.

Παράλληλα, η συντάξιμη ηλικία καθορίζεται στα 65 έτη και θα αναπροσαρμόζεται κάθε πέντε χρόνια, ανάλογα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής, ενώ η ηλικία που χρησιμοποιείται για τον ορισμό του «ανηλικού» μειώνεται από τα 25 στα 24 έτη. Επιπλέον, εισάγεται σταδιακή αύξηση των ποσοστών εισφοράς από 20,5% κατά την έναρξη ισχύος του νόμου σε 25,5% μέχρι το 2039, ενώ προβλέπεται εισφορά ύψους 15,82% επί του εισοδήματος για εισοδηματίες που δεν υπόκεινται ήδη σε άλλες εισφορές.

Ταυτόχρονα, καθορίζεται χρονικό όριο δεκαπέντε ετών για την καταβολή οφειλόμενων εισφορών και τίθενται περιορισμοί στην επιβολή εισφορών μετά τη συμπλήρωση του 67ου έτους, με συγκεκριμένες εξαιρέσεις. Το νομοσχέδιο προβλέπει επίσης την αναγνώριση πλασματικών συντάξιμων αποδοχών για συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών, όπως μητέρες, άτυπους φροντιστές, άτομα με αναπηρία, φοιτητές και νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, υπό την προϋπόθεση της συνήθους διαμονής στις περιοχές που ελέγχει η Δημοκρατία. Όσον αφορά την πρόωπη συνταξιοδότηση, καταργείται η αναλογιστική μείωση της βασικής σύνταξης γήρατος, ενώ διατηρείται ισόβια μείωση 0,5% ανά μήνα για τη συμπληρωμα-

Η τεχνική επιτροπή για τα ταμεία προνοίας συνεχίζει να συγκεντρώνει παραδείγματα άλλων χωρών, τα οποία θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην κυπριακή πραγματικότητα.

Παραμένουν, ωστόσο, τα δύο μεγάλα αγκάθια, το πέναλτι του 12% και ο δεύτερος πυλώνας του συνταξιοδοτικού συστήματος, για τα οποία η κυβέρνηση δεν έχει ακόμη ανοίξει τα χαρτιά της.

τική σύνταξη, όταν αυτή καταβάλλεται πριν από τη συμπλήρωση της συντάξιμης ηλικίας.

Για τη συνταξιοδότηση στα 63 έτη, αυξάνονται οι απαιτούμενες ασφαλιστικές μονάδες από 70% σε 80%, με σταδιακή εφαρμογή από το έκτο έτος ισχύος του νόμου, ενώ προβλέπονται ειδικές αυξήσεις στη συμπληρωματική σύνταξη για όσους αναβάλουν τη συνταξιοδότησή τους μέχρι το 67ο έτος. Παράλληλα, διασφαλίζεται ότι, κατά τον επανυπολογισμό των υφιστάμενων συντάξεων, οι δικαιούχοι θα συνεχίσουν να λαμβάνουν το προηγούμενο, υψηλότερο ποσό, εάν το νέο ποσό είναι χαμηλότερο. Επιπρόσθετα, καταρ-

γείται ο περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμος και οι υφιστάμενοι δικαιούχοι εντάσσονται στο νέο πλαίσιο μη ανταποδοτικής βασικής σύνταξης γήρατος.

Ακόμη, τροποποιούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης χρείας και ανικανότητας, με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των δικαιούχων στις σχετικές παροχές, ενώ διαφοροποιούνται και τα κριτήρια για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας μετά την αφυσίρεση, ανάλογα με το ύψος της σύνταξης από επαγγελματικό σχέδιο ή της εφάπαξ πληρωμής από ταμείο προνοίας.

Τα αγκάθια

Τα βασικότερα αγκάθια της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης αφορούν την αναλογιστική μείωση του 12% για όσους επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν στο 63ο αντί στο 65ο έτος. Ειδικότερα, τόσο η ΣΕΚ όσο και η ΠΕΟ εισηγούνται τη σταδιακή μείωση της επιδράσης της αναλογιστικής μείωσης και την πλήρη κατάργησή της σε συγκεκριμένο ηλικιακό ορόσημο, χωρίς όμως να ζητείται η άμεση και οριζόντια κατάργησή της για όλους. Στόχος είναι να περιοριστεί σταδια-

κά η επιβάρυνση όσων επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα, με τρόπο που να μπορεί να συζητηθεί και να κοινολογηθεί στο πλαίσιο της συνολικής μεταρρύθμισης. Η πρόταση της ΣΕΚ διαφοροποιείται από την κυβερνητική εισήγηση, η οποία προβλέπει μείωση του πέναλτι από 12% σε 7,5% μόνο για τη βασική σύνταξη, διατηρώντας την αναλογιστική μείωση στη συμπληρωματική σύνταξη. Η ΣΕΚ επιδιώκει περαιτέρω βελτίωση της ρύθμισης, υποστηρίζοντας ότι η μεταρρύθμιση πρέπει να προστατεύει τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, χωρίς να επιβαρύνει δυσανάλογα τους εργαζομένους και τις επόμενες γενιές. Παράλληλα, εκκρεμεί η εξέγερση κατάλληλης ρύθμισης για ειδικές κατηγορίες εργαζομένων του κρατικού τομέα, όπως αστυνομικοί, πυροσβέστες και στρατιωτικοί, οι οποίοι υποχρεούνται να αφυσίρεσουν πριν από τη συμπλήρωση του 63ου έτους, ώστε να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους χωρίς να δημιουργούνται ανισότητες.

Επιπλέον, στο τραπέζι βρίσκεται και το ζήτημα του δεύτερου πυλώνα που αφορά τα ταμεία προνοίας για το οποίο έχει συμφωνηθεί όπως καταρτιστεί ένας οδικός χάρτης που να ρυθμίζει το πώς θα μεταρρυθμιστούν σε κατοπινό στάδιο. Το ζήτημα αυτό δεν θα συμπεριλαμβάνεται στο προσχέδιο για τον πρώτο πυλώνα καθώς θα συμφωνηθεί ξεχωριστά. Όπως είχε γράψει η «Κ» σε προηγούμενο ρεπορτάζ, σε εξέλιξη βρίσκεται η συζήτηση στην τεχνική επιτροπή, η οποία, υπό την καθοδήγηση ζέγων εμπειρογνομόνων, εξετάζει βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες και θα μπορούσαν να υιοθετηθούν στην Κύπρο. Η επιτροπή έχει ζητήσει από τους κοινωνικούς εταίρους να υποβάλουν τις θέσεις τους μέχρι τις 27 του μήνα και στη συνέχεια αναμένεται να αξιολογήσει και να ιεραρχήσει τα παραδείγματα που έχουν τεθεί προς συζήτηση, διαμορφώνοντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εισηγήσεων. Το σχετικό πλαίσιο θα κατατεθεί ενώπιον του υπουργού Εργασίας, ο οποίος θα λάβει τη τελική απόφαση ως προς το ενδεχόμενο καθιέρωσης υποχρεωτικών ταμείων ή τη διατήρηση του προαιρετικού τους χαρακτήρα.

Παράταση μέχρι τις 30 Νοεμβρίου στις φορολογικές δηλώσεις για το 2025

Παράταση στην υποβολή της Δήλωσης Εισοδήματος Ατόμου (χωρίς λογαριασμούς) για το φορολογικό έτος 2025 και καταβολής του οφειλόμενου φόρου δίδεται μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2026.

Σύμφωνα με ανακοίνωση, το Τμήμα Φορολογίας ενημερώνει ότι, με βάση Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου (Κ.Δ.Π. 260/2026) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της Δήλωσης Εισοδήματος Ατόμου (χωρίς λογαριασμούς) για το φορολογικό έτος 2025 και καταβολής του οφειλόμενου φόρου, χωρίς την επιβάρυνση των εταίρων, είναι η 31η Οκτωβρίου 2026.

Με απόφαση του Εφόρου Φορολογίας τροποποιήθηκε η καταληκτική ημερομηνία της 31ης Οκτωβρίου 2026.

μενου φόρου, χωρίς την επιβάρυνση των εταίρων, είναι η 31η Οκτωβρίου 2026.

Αλλά, με απόφαση του Εφόρου Φορολογίας, με βάση τα άρθρα 39(8), 50Α(α), και 50Α(ε) του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου (Αρ.4/1978), όπως έχει τροποποιηθεί, δεν θα επιβληθούν οι οποιοιδήποτε τόκοι και χρηματικές επιβαρύνσεις εφόσον η πιο πάνω δήλωση υποβληθεί και οι αντίστοιχοι φόροι και εισφορές καταβληθούν, μέχρι και την 30ή Νοεμβρίου 2026.

Σημειώνεται ότι, λόγω της σταδιακής μετάβασης στο νέο μηχανογραφικό σύστημα ΤΕΑ, από την 1η Νοεμβρίου 2026 η δυνατότητα μεταβολής της κατάστασης μιας δήλωσης από «Οριστική Υποβολή» σε «Προσωρινή Παραλαβή» ενδέχεται να μην είναι εφικτή.

GSI: Τα θέλω του ΑΔΜΗΕ και οι ενστάσεις της Λευκωσίας

Εν αναμονή έναρξης των εργασιών η κυπριακή πλευρά συνεχίζει να αντιμετωπίζει το έργο με επιφυλακτικότητα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Εν αναμονή της επαναφοράς του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου-Κρήτης σε φάση κινητικότητας, το προσωρινό πάγωμα των ερευνητικών εργασιών το 2014 συνέβαλε στην εκτόνωση του συγκρουσιακού κλίματος μεταξύ ΑΔΜΗΕ και Ρυθμιστικών αρχών της Κύπρου κυρίως για οικονομικής φύσεως ζητήματα. Η αβεβαιότητα που είχε δημιουργηθεί για την τύχη του έργου έριξε τους δημόσιους τόνους, που σε κάποιες περιπτώσεις είχαν λάβει και πολιτικές προεκτάσεις ριχνοντας σκίες σε Αθήνα και Λευκωσία. Εάν και εφόσον οι ερευνητικές εργασίες ξεκινήσουν και συνεχιστούν απρόσκοπτα, η κυπριακή πλευρά θα βρεθεί και πάλι ενώπιον των απαιτήσεων του Φορέα Υλοποίησης του Έργου (ΑΔΜΗΕ) οι οποίες δεν περιορίζονται μόνο στην ετήσια δόση των €25 εκατ., για μια πενταετία, και αφορούν την κυπριακή συμμετοχή στην ανάκτηση εξόδων του έργου. Με βάση δημόσιες τοποθετήσεις κυβερνητικών στελεχών στη Λευκωσία, η κυπριακή πλευρά φαίνεται διατεθειμένη, επί του παρόντος, να ξεμπερδάει μόνο την πρώτη δόση ανάκτησης εξόδων του καλωδίου. Για τις υπόλοιπες απαιτήσεις του ΑΔΜΗΕ δεν υπάρχουν δημόσιες τοποθετήσεις, κάτι που συντηρεί το κλίμα αβεβαιότητας που υφίσταται στην ελληνική πρωτεύουσα. Όπως προκύπτει από τις κυβερνητικές τοποθετήσεις, το όλο θέμα, δημοσίως, το χειρίζεται ο υπο-

ργός Ενέργειας Μιχάλης Δαμιανού και όχι ο υπουργός Οικονομικών Μάκης Κεραυνός, οι τοποθετήσεις του οποίου στο παρελθόν λίγο έλειψε να φέρουν σε γκρουντ Λευκωσία και Αθήνα. Άγνωστο παραμένει αν στο υπουργείο Οικονομικών δεν έχει εγκαταλειφθεί η άποψη πως χωρίς τα αποτελέσματα της επικαιροποιημένης μελέτης του έργου η Κύπρος δεν πρόκειται να προχωρήσει σε εκταμίευση πόρων για το έργο του ηλεκτρικού καλωδίου.

Κύπρος και καλώδιο

Η δυστοκία που παρατηρήθηκε, κυρίως από κυπριακής πλευράς, στην ικανοποίηση απαιτήσεων του ΑΔΜΗΕ συνδέθηκε σε αρκετές περιπτώσεις με τις πραγματικές διαθέσεις της κυπριακής κυβέρνησης στο θέμα της ηλεκτρικής διασύνδεσης. Η εντύπωση που δινόταν εκτός Κύπρου ήταν πως η Λευκωσία κάνει δεύτερες σκέψεις και πως με τη στάση της επιχειρεί να δημιουργήσει αφήγημα αποστασιοποίησης από το ενεργειακό έργο. Μάλιστα στο παρασκήνιο κυβερνητικές δαρροές υποστήριζαν πως και η ελληνική πλευρά δεν έβλεπε με καλό μάτι το έργο του καλωδίου, ισχυρισμός που ατόνησε με την απόκτηση του πλειοψηφικού πακέτου του GSI από τον γαλλικό επενδυτικό όμιλο Meridiam, εξέλιξη που επανέφερε την ολοκλήρωση των ερευνών βυθού μεταξύ Κάσου και Κύπρου στην επιφάνεια. Με την Κυπριακή Δημοκρατία απουσα

Εκτός από τα €25 εκατ., για τα οποία υπάρχει προεδρική δέσμευση ότι θα καταβληθούν στον ΑΔΜΗΕ μόλις εκδοθεί η Navtex, ασάφεια υπάρχει για άλλες δαπάνες που διεκδικεί ο Φορέας Υλοποίησης του καλωδίου.

Η Συμφωνία Πλαίσιο Κύπρου-Ελλάδας που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο του 2024 ρυθμίζει όλα τα ζητήματα που αφορούσαν οικονομικούς, ρυθμιστικούς και γεωπολιτικούς παράγοντες της ηλεκτρικής διασύνδεσης.

από την υπογραφή συμφωνίας μεταβίβασης του 66% στη γαλλική Meridiam, αλλά και τα δημοσιεύματα της «Κ» ως προς το ποια είναι η στάση της Λευκωσίας έναντι του καλωδίου, η προεδρική αντίδραση ότι η Κύπρος θα τιμήσει τις υποχρεώσεις της όσον αφορά την πρώτη δόση των €25 εκατ. λειτούργησε κατασταλτικά ούτως ώστε να υποχωρήσει ο δημόσιος διάλογος και οι επικρίσεις από κόμματα της αντιπολίτευσης.

Η Συμφωνία Πλαίσιο του '24

Πίσω από τις ενστάσεις που διατυπώνονται κατά καιρούς για τις οικονομικές απαιτήσεις του Φορέα Υλοποίησης του καλωδίου στην Αθήνα, εντέχνως η κυπριακή πλευρά προσπερνούσε τις πρόνοιες της Συμφωνίας-Πλαίσιο που υπε-

γράφη στη Λευκωσία τον Σεπτέμβριο του 2024 από τους υπουργούς Ενέργειας Κύπρου και Ελλάδας Γιώργο Παπαναστασίου και Θεόδωρο Σκυλακάκη. Η διακρατική συμφωνία που πέρασε από το Υπουργικό Συμβούλιο στη Λευκωσία ρύθμιζε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν οικονομικούς, ρυθμιστικούς και γεωπολιτικούς παράγοντες. Παρά ταύτα, τα πρώτα σύννεφα εμφανίστηκαν πριν στεγνώσει το μελάνι από τις υπογραφές των δυο υπουργών. Η δημόσια τοποθέτηση του υπουργού Οικονομικών Μάκη Κεραυνού στην «Κ» για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης αποκάλυψε πως οι ενστάσεις από κυπριακής πλευράς ήταν βαθύτερες από την ψυχρή λογική των αριθμών. Στην Αθήνα σε πολιτικά και τεχνοκρατικό επίπεδο παρέπεμπαν στη Συμφωνία Πλαίσιο η οποία μεταξύ άλλων προνοούσε:

Επιμερισμός κόστους και ανάκτηση δαπανών

Η Συμφωνία του 2024 ρυθμίζει οικονομικές φύσεως ζητήματα που έχουν να κάνουν με τις υποχρεώσεις που αναλάμβαναν τα ενδιαφερόμενα μέρη (Κύπρος-Ελλάδα) στην εν μέρει χρηματοδότηση του έργου για την περίοδο 2025-2029. Η Συμφωνία όριζε την ανάκτηση ενός ποσοστού των επενδυτικών δαπανών, το οποίο για την κυπριακή πλευρά ανέρχεται στα €25 εκατ. ετησίως για πέντε χρόνια. Σύνολο €125 εκατ. Μέχρι σή-

μερα η κυπριακή πλευρά δεν έχει καταβάλει την πρώτη δόση για το 2025 κάτι που θα πράξει μόλις εκδοθεί η Navtex, όπως έχει διαβεβαιώσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Τέλος του χρόνου η κυπριακή πλευρά θα πρέπει να καταβάλει και τη δεύτερη δόση, για την οποία δεν υπάρχει η παραμικρή αναφορά από κυβερνητικής πλευράς. Η ανάκτηση δαπανών που αναλογούν στην Κύπρο δεν θα επιβαρύνει τους καταναλωτές, αλλά όπως έχει ανακοινωθεί θα καλυφθεί από τα έσοδα του Ταμείου Ρύπων.

Καταμερισμός κόστους (CBCA)

Το δεύτερο σημαντικό θέμα που ρυθμίζει η Συμφωνία αφορά ζητήματα στην περίπτωση που το έργο ναυαγήσει λόγω εξωγενών παραγόντων. Σε μια τέτοια περίπτωση τα ποσά που έχουν δαπανηθεί θα τα επιμεριστούν Κύπρος και Ελλάδα κατά 50% η κάθε χώρα, αντί 63% που ήταν ο αρχικός επιμερισμός που αφορούσε την Κύπρο.

Αναγνώριση δαπανών

Η ελληνική πλευρά, υπό το φόβο ο ΑΔΜΗΕ να βρεθεί οικονομικά εκτεθειμένος απέναντι σε συμβόλαια που αφορούν την υλοποίηση του έργου, πίεζε όπως ο ΑΔΜΗΕ, στον οποίο το ελληνικό δημόσιο έχει το πλειοψηφικό πακέτο, ανακτούσε μέρος των δαπανών πριν ξεκινήσει η εμπορική λειτουργία του καλωδίου. Στο πλαίσιο αυτό ο ΑΔ-

«Πρώτα τα €25 εκατ., για τα άλλα βλέπουμε»

Κατά την παρουσίαση του προϋπολογισμού του υπουργείου Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο Μιχάλης Δαμιανού επανέλαβε την προεδρική διαβεβαίωση πως η καταβολή των €25 εκατ. από την Κυπριακή Δημοκρατία για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Great Sea Interconnector (GSI) συνδέεται με την έκδοση NAVTEX από την ελληνική κυβέρνηση πριν από το τέλος Οκτωβρίου. Ο υπουργός ανέφερε ότι η ΡΑΕΚ έχει αναγνωρίσει μέχρι στιγμής δαπάνες €82 εκατ. από τα €302 εκατ. που έχει ζητήσει ο φορέας υλοποίησης, ΑΔΜΗΕ. Πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση θα προχωρήσει στην καταβολή των €25 εκατ. από τον κρατικό προϋπολογισμό και ότι βρίσκεται σε εξέλιξη και η μελέτη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) για το έργο.

ΜΗΕ ζήτησε από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) να του αναγνωριστεί δικαίωμα ανάκτησης ποσού €251 εκατ. ευρώ για δαπάνες που είχε κάνει. Οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν ότι ο ΑΔΜΗΕ κινείται νομικά κατά της ΡΑΕΚ προκάλεσαν μια ασυνήθιστα έντονη αντίδραση του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη. «Αν ο επικεφαλής του ΑΔΜΗΕ νομίζει ότι με επιστολές ή με πληρωμένες καταχωρίσεις εκβιάζεται η κυπριακή κυβέρνηση, προφανώς δεν ξέρει με ποιους έχει να κάνει», ανέφερε χαρακτηριστικά. Το ύψος και το λεκτικό που χρησιμοποιήθηκε προκάλεσαν αίσθηση στην ελληνική πρωτεύουσα. Το απόγευμα της ίδιας μέρας συγκλήθηκε σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου με συμμετοχή του Έλληνα πρωθυπουργού, την ηγεσία του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τη διοίκηση του ΑΔΜΗΕ. Την επόμενη μέρα ο υπουργός Ενέργειας της Ελλάδας από τη μία δήλωσε με νόημα πως «η Ελληνική Δημοκρατία δεν εκβιάζει, μιλάει μόνο θεσμικά» και από την άλλη επιχείρησε να ρίξει τους τόνους αναφέροντας πως «οι σχέσεις Ελλάδας-Κύπρου δεν διαταράσσονται από έργα». Για το θέμα αυτό η ΡΑΕΚ από τα €251 εκατ. έχει αναγνωρίσει ως δαπάνες μόνο €82 εκατ.

ΟΜΙΛΟΣ GREEN ENERGY

Επενδύοντας στο μέλλον της ενέργειας

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Executive Chairman του Ομίλου Green Energy, μιλά για την ενεργειακή μετάβαση, τη νέα επενδυτική στρατηγική του Ομίλου και το όραμά του για το 2035. Με εικοσαετή εμπειρία στον τομέα της πράσινης ενέργειας και μία δεκαετία παρουσίας στην κυπριακή αγορά, ο Όμιλος εισέρχεται σε μια νέα φάση ανάπτυξης, επενδύοντας σε υποδομές, τεχνολογία και καινοτομία.

- Πώς διαμορφώνεται η νέα ενεργειακή πραγματικότητα και ποιες είναι οι προκλήσεις για την Κύπρο;

- Η ενέργεια βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο της οικονομίας, της ανταγωνιστικότητας και της ενεργειακής ασφάλειας. Η Κύπρος διαθέτει σημαντικό πλεονέκτημα λόγω του ηλιακού της δυναμικού και έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο στην ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Ωστόσο, η πρόκληση δεν είναι πλέον μόνο πόση πράσινη ενέργεια παράγουμε, αλλά πόση μπορούμε πραγματικά να αξιοποιήσουμε. Οι περικοπές στην παραγωγή από ΑΠΕ αναδεικνύουν την ανάγκη για επενδύσεις στην αποθήκευση, στον εκσυγχρονισμό των δικτύων και στην ψηφιακή διαχείριση της ενέργειας.

Η τεχνική νοημοσύνη, τα έξυπνα δίκτυα και τα προηγμένα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο. Στόχος είναι ένα ενεργειακό σύστημα πιο ευέλικτο, αποδοτικό και ανταγωνιστικό, που θα μετατρέπει το φυσικό μας πλεονέκτημα σε πραγματική οικονομική αξία.

- Ο Όμιλος Green Energy εισέρ-

χεται σε νέα φάση ανάπτυξης. Τι σηματοδοτεί αυτή η στρατηγική επανατοποθέτηση;

- Η νέα μας στρατηγική αποτελεί φυσική εξέλιξη της πορείας μας. Από έναν οργανισμό με ισχυρή παρουσία στις ενεργειακές λύσεις, εξελισσόμαστε σε έναν καθιερωμένο, επενδυτικά προσανατολισμένο ενεργειακό Όμιλο. Η καθετοποίηση μας επιτρέπει να συνδέουμε διαφορετικές δραστηριότητες, από την παραγωγή και την αποθήκευση μέχρι την προ-

Οι περικοπές στην παραγωγή από ΑΠΕ αναδεικνύουν την ανάγκη για επενδύσεις στην αποθήκευση, στον εκσυγχρονισμό των δικτύων και στην ψηφιακή διαχείριση της ενέργειας.

μήθεια, την ηλεκτροκίνηση και τη λειτουργία ενεργειακών υποδομών.

Δεν αντιμετωπίζουμε τις τεχνολογίες αποσπασματικά. Δημιουργούμε ένα ολοκληρωμένο ενεργειακό οικοσύστημα, αξιοποιώντας την εμπειρία και την τεχνογνωσία που έχουμε αποκτήσει. Αυτό μας επιτρέπει να αξιολογούμε καλύτερα τις επενδυτικές ευκαιρίες και να δημιουργούμε συνέργειες μεταξύ των δραστηριοτήτων μας.

- Ποιοι είναι οι τέσσερις βασικοί επενδυτικοί άξονες του Ομίλου;

- Η επενδυτική μας στρατηγική

επικεντρώνεται σε τέσσερις αλληλοσυνδεδεμένους άξονες: την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, κυρίως μέσω φωτοβολταϊκών πάρκων, την αποθήκευση ενέργειας, την αγορά και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και την ηλεκτροκίνηση μέσω της GreenCharge. Η παραγωγή αποκτά μεγαλύτερη αξία όταν συνδέεται με την αποθήκευση, η αποθήκευση με την αγορά και η αγορά με νέες μορφές ζητήσεων.

Αυτό είναι το επενδυτικό μας μοντέλο: δραστηριότητες που λειτουργούν συμπληρωματικά, δημιουργώντας συνέργειες και μακρο-

πρόθεσμη αξία. Κάθε επένδυση αξιολογείται όχι μόνο με βάση τη δική της απόδοση, αλλά και τη συμβολή της στο συνολικό ενεργειακό οικοσύστημα.

- Ποιον ρόλο διαδραματίζουν η αποθήκευση και η ηλεκτροκίνηση σε αυτό το οικοσύστημα;

- Η αποθήκευση αποτελεί κρίσιμη υποδομή για την επόμενη ημέρα. Μας επιτρέπει να αξιοποιούμε την ενέργεια όταν πραγματικά χρειάζεται, περιορίζοντας τις απώλειες παραγωγής από ΑΠΕ. Αντίστοιχα, η ηλεκτροκίνηση

δημιουργεί νέες ενεργειακές ανάγκες και σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες.

Μέσω της GreenCharge αναπτύσσουμε ολοκληρωμένες λύσεις δημόσιας φόρτισης και φόρτισης εταιρικών στόλων. Για μια επιχείρηση μεταφορών, για παράδειγμα, δεν αρκεί η εγκατάσταση φορτιστών. Χρειάζεται συνολικός ενεργειακός σχεδιασμός, προσαρμοσμένος στις επιχειρησιακές ανάγκες, στο κόστος λειτουργίας και στους στόχους βιωσιμότητας.

Αυτή είναι η φιλοσοφία μας: εξατομικευμένες λύσεις και όχι απλώς μεμονωμένα προϊόντα.

- Πέρα από τις επενδύσεις, ποια είναι η σημασία της επιχειρησιακής τεχνογνωσίας;

- Η επένδυση δημιουργεί την υποδομή, αλλά η σωστή λειτουργία διατηρεί και ενισχύει την αξία της.

Οι δυνατότητές μας στο Operations & Maintenance, στην ενεργειακή απόδοση και στον κλιματισμό μέσω της Airway Solutions λειτουργούν οριζόντια, υποστηρίζοντας τις επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Μπορούμε έτσι να καλύπτουμε με ολόκληρο τον κύκλο ζωής μιας ενεργειακής επένδυσης, από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέχρι τη λειτουργία και τη συντήρηση, προσφέροντας ολοκληρωμένες λύσεις στους πελάτες μας. Η συνυπαρξη επενδυτικής και επιχειρησιακής ικανότητας αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

- Πώς εντάσσονται η έρευνα, η καινοτομία και το GreenSyn Accelerator στη στρατηγική σας;

- Η ενεργειακή μετάβαση απαι-

τεί τεχνολογίες που απαντούν σε πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Μέσω του GreenSyn Accelerator δημιουργούμε γέφυρες μεταξύ επιχειρήσεων, startups, ερευνητών και επενδυτών, αποκτώντας πρόσβαση σε τεχνολογίες αιχμής.

Μας ενδιαφέρουν ιδιαίτερα λύσεις που απαιτήθηκαν, στα έξυπνα δίκτυα, στην τεχνητή νοημοσύνη και στη διαχείριση ενεργειακών υποδομών. Παράλληλα, τα ευρωπαϊκά προγράμματα και οι διεθνείς συνεργασίες μας προσφέρουν πρόσβαση σε τεχνογνωσία, ερευνητικά δίκτυα και νέες επενδυτικές δυνατότητες. Στόχος μας είναι η καινοτομία να μετατρέπεται σε εφαρμόσιμες λύσεις, πολιτικά έργα και ουσιαστικές επιχειρηματικές ευκαιρίες.

- Ποιο είναι το όραμά σας για τον Όμιλο Green Energy και την Κύπρο του 2035;

- Πιστεύω ότι μέχρι το 2035 θα έχουμε περάσει σε ένα πολύ πιο ψηφιακό, ευέλικτο και διασυνδεδεμένο ενεργειακό σύστημα.

Οι οργανισμοί που θα πρωταγωνιστήσουν θα είναι εκείνοι που μπορούν να συνδυάζουν κεφάλαιο, τεχνολογία, επιχειρησιακή ικανότητα και προσαρμοστικότητα.

Η φιλοδοξία μας είναι ο Όμιλος Green Energy να μην ταυτίζεται με μία συγκεκριμένη τεχνολογία, αλλά με την ενέργεια συνολικά: ως επενδυτής, διαχειριστής ενεργειακών υποδομών και φορέας καινοτομίας. Κυρίως, θέλουμε να συνεχίσουμε να ακούμε τους πελάτες μας, να προβλέπουμε τις μελλοντικές τους ανάγκες και να σχεδιάζουμε σήμερα τις ενεργειακές λύσεις που θα δημιουργούν αξία αύριο.

**ΜΕ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ
ΤΟ ΑΥΡΙΟ**

» ΔΑΔΟΠΟΡΙΚΟ ΜΕ ZEEKR 76T ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ

4ΤΡΟΧΟΙ

56 ΧΡΟΝΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' | Νο 17 | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2026

AUDI A2 e-tron

Ο ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ
SUPRA RAV4 - FIREFLY
ΔΟΚΙΜΕΣ
JACOO S SHS-H MERCEDES GLC 400 4MATIC ELECTRIC
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΜΕ AUDI e-tron GT ΣΤΗΝ TRANSFAGARASAN - ASTON

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ
25/10

Ακαμπτο βάρος

Οι αυξανόμενοι λογαριασμοί τόκων καθίστανται ολοένα και πιο άκαμπτο βάρος, αφήνοντας λιγότερο χώρο για δημόσιες επενδύσεις και κοινωνικές δαπάνες. Περιορίζουν επίσης την ικανότητα των κυβερνήσεων να ανταποκρίνονται στις υφέσεις, σημειώνει το ΔΝΤ.

5,7%

του ΑΕΠ το 2031 εκτιμά το ΔΝΤ ότι θα ανέλθουν οι πληρωμές τόκων των ΗΠΑ.

«Καμπανάκι» ΟΟΣΑ

Ο λογαριασμός των τόκων που πληρώνουν οι κυβερνήσεις αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω τα επόμενα χρόνια, καθώς δανείζονται ακριβότερα για να καλύψουν ολοένα μεγαλύτερες ανάγκες, ενώ προσπαθούν ταυτόχρονα να προστατεύσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις από την ενεργειακή ακρίβεια, προειδοποίησε ο ΟΟΣΑ.

1,7

τρис. ευρώ σε τόκους θα πληρώσουν φέτος 10 μεγάλες οικονομίες.

Νέα κανονικότητα

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιαπωνία αντιμετωπίζουν διαρκώς υψηλά ελλείμματα και αυξανόμενες δαπάνες για τόκους, σημείωσε το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο (ΙΙΦ), προσθέτοντας ότι «τα υψηλότερα ελλείμματα αποτελούν πλέον τη νέα κανονικότητα».

«Βόμβα» χρέους απειλεί 10 χώρες

Σε μια 5ετία το κόστος εξυπηρέτησής του θα αγγίζει τα 14 τρισ., ασκώντας μεγάλες δημοσιονομικές πιέσεις

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τα υψηλά χρέη και οι υψηλές αποδόσεις των κρατικών ομολόγων είναι μόνο η μία πλευρά του νομίσματος της δημοσιονομικής πίεσης. Τα υψηλά επίπεδα του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους είναι η άλλη, και ίσως είναι η πιο «επικίνδυνη».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσε η «Κ», το κόστος των τόκων που πληρώνουν 10 μεγάλες οικονομίες παγκοσμίως έχει εκτοξευθεί από 1,6% του ΑΕΠ τους πριν από την πανδημία κατά μέσον όρο, σε πάνω από 2,5% σήμερα και αναμένεται να αγγίξει το 3,3% του ΑΕΠ τους έως το 2031. Μόνο αυτές οι οικονομίες αναμένεται φέτος να πληρώσουν σχεδόν 1,7 τρισ. ευρώ σε τόκους, πόσο το

Το κόστος των τόκων που πληρώνουν δέκα μεγάλες οικονομίες έχει εκτοξευθεί από 1,6% του ΑΕΠ τους πριν από την πανδημία κατά μέσον όρο, σε πάνω από 2,5% σήμερα.

οποίο θα αυξάνεται κάθε χρόνο και θα εκτιναχθεί σε σχεδόν 3 τρισ. ευρώ ετησίως το 2031.

Υποθέτοντας μια σταδιακή ετήσια αύξηση καθώς συσσωρεύεται και νέο χρέος, κάτι που αναμένουν άλλωστε τόσο οι θεσμοί όσο και οι οίκοι αξιολόγησης, αυτό σημαίνει πως συνολικά οι πληρωμές τόκων στο τέλος της επόμενης πενταετίας θα αγγίζουν τα 14 τρισ. ευρώ για 10 μόνο χώρες, με τις ΗΠΑ να ηγούνται του συνόλου.

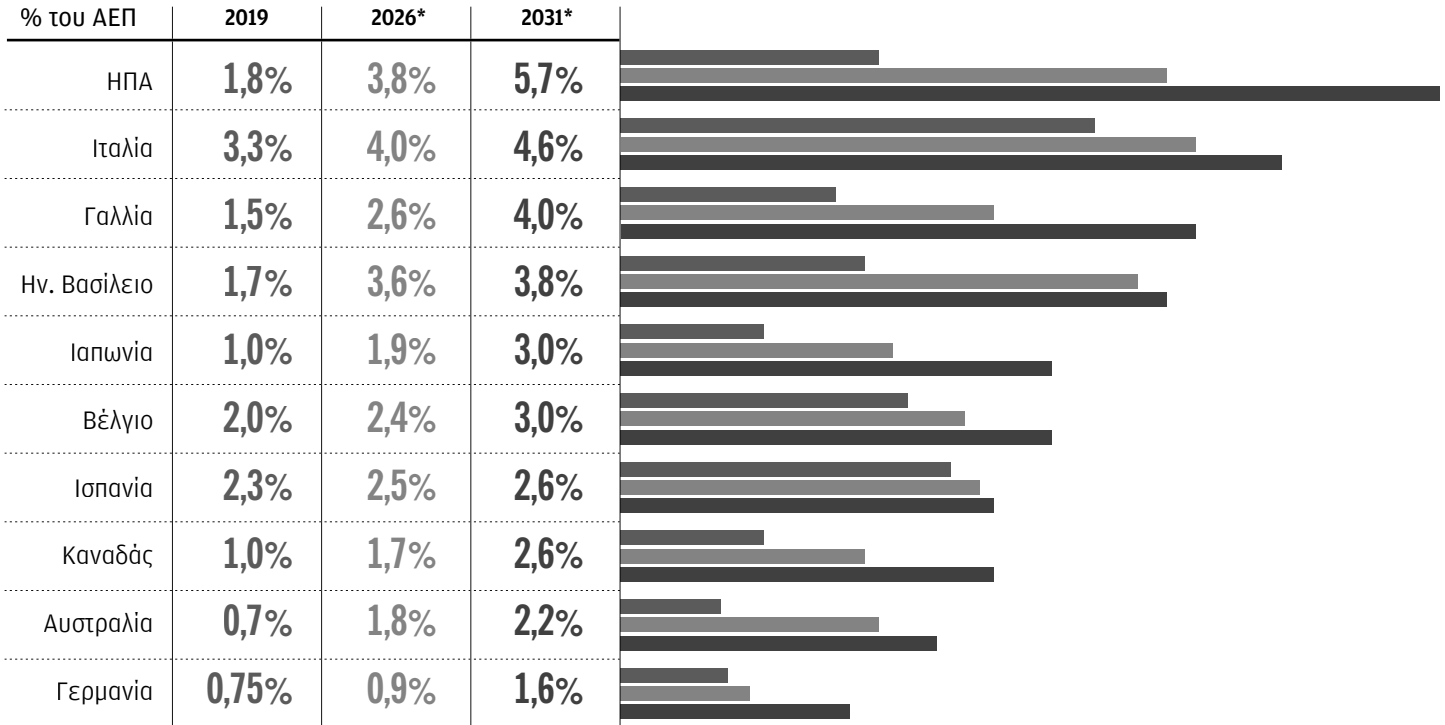
Αν και η εστίαση για να κριθεί εάν μια χώρα διατρέχει δημοσιονομικό κίνδυνο τείνει να είναι στα επίπεδα χρέους και στους ρυθμούς ανάπτυξης, αυτό που στην πραγματικότητα πιέζει μια κυβέρνηση δεν είναι το πόσα οφείλει, αλλά το πόσα πρέπει να πληρώσει για να συνεχίσει να τα οφείλει. Οι υψηλές αποδόσεις των ομολόγων δεν είναι απαραίτητα «επικίνδυνες» εάν αντικατοπτρίζουν ισχυρότερη

ανάπτυξη και πληθωρισμό. Και μια χώρα μπορεί να έχει υψηλό χρέος για δεκαετίες χωρίς πιέσεις, υπό την προϋπόθεση ότι τα επιτόκια παραμένουν χαμηλά και η ανάπτυξη παραμένει σταθερή. Μια άλλη χώρα μπορεί ωστόσο να αντιμετωπίσει κρίση με χαμηλότερη επίπεδο χρέους εάν η χρηματοδότηση και η εξυπηρέτησή της γίνουν ξαφνικά ακριβές.

Όταν οι τόκοι που καταβάλλουν οι κυβερνήσεις για το χρέος που έχουν αναλάβει αυξάνονται, σημαίνει πως περισσότερα δημόσια

Πόσα πληρώνουν οι κυβερνήσεις σε τόκους για το χρέος

* εκτιμήσεις

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους της Ιταλίας παρουσιάζει σημαντική και ανησυχητική άνοδο, με τις πληρωμές τόκων να ξεπερνούν για πρώτη φορά τα 100 δισ. ευρώ, υπερδιπλάσιες των δαπανών για άμυνα, ενώ θα αυξηθούν στα 131 δισ. ευρώ. Η Γερμανία θα δει τις δαπάνες για τόκους να εκτοξεύονται κατά περισσότερο από 120% έως το 2031, ξεπερνώντας τα 82 δισ. ευρώ, με σχεδόν το ένα στα πέντε ευρώ των φορολογικών εσόδων να δαπανάται για την εξυπηρέτηση του χρέους. Αυτό θα αντιπροσωπεύει το 1,6% του γερμανικού ΑΕΠ, όταν το 2019 οι τόκοι κινούνταν στο μόλις 0,75% του ΑΕΠ, ενώ φέτος θα διαμορφωθούν στο 0,9% και στα 42 δισ. ευρώ.

Πέραν της Γηραιάς Ηπείρου, η ακριβή εξυπηρέτηση του χρέους θα αποτελεί πονοκέφαλο και για

Στις ΗΠΑ, οι ετήσιες πληρωμές τόκων ξεπέρασαν ήδη το φράγμα του 1 τρισ. δολ. για πρώτη φορά, και φέτος εκτιμάται πως θα διαμορφωθούν στο 1,25 τρισ. δολ.

την Ιαπωνία, η οποία θα δει τους τόκους που πληρώνει να αυξάνονται κατά σχεδόν 90% έως το 2031, ενώ στις ΗΠΑ θα εκτοξευθούν κατά 84%.

Στις ΗΠΑ, οι ετήσιες πληρωμές τόκων ξεπέρασαν ήδη το φράγμα του 1 τρισ. δολ. για πρώτη φορά, και φέτος εκτιμάται πως θα διαμορφωθούν στο 1,25 τρισ. δολ. Το 2031 θα φτάσουν τα 2,3 τρισ. δολ. ή το 5,7% του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ, όταν το 2019 ήταν στο 1,8% του ΑΕΠ. Ουσιαστικά, οι ΗΠΑ πληρώνουν σήμερα για τόκους ποσό μεγαλύτερο από το σύνολο του προϋπολογισμού για την άμυνα και λίγο μικρότερο από τις δαπάνες για κοινωνική ασφάλιση. Σύμφωνα μάλιστα με εκτιμήσεις της Κοινής Οικονομικής Επιτροπής των ΗΠΑ, μέσα στην επόμενη δεκαετία οι δαπάνες για τόκους θα φτάσουν το σύνολο των 23 τρισ. δολαρίων.

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Αν η Ευρώπη ήθελε...

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Η Ε.Ε. μένει μπλοκαρισμένη και άπραγη. Στη Σύνοδο Κορυφής κανείς δεν ρίσκαρε να μιλήσει για νέες πρωτοβουλίες και δράσεις. Η όλη συζήτηση περιορίστηκε στο αν τα κράτη-μέλη θα έχουν το δικαίωμα να κάνουν στοχευμένες και προσωρινές επιδοτήσεις των τιμών των καυσίμων – όχι αν και πώς θα μπορούσαν να μειωθούν οι τιμές. Και μπροστά στα αδιέξοδα από τις κοντόθωρες και αντιφατικές πολιτικές του ευρωπαϊκού διευθυντηρίου, εύκολα βρήκε τον δρόμο του ένας συναγωνισμός επικρίσεων κατά των πράσινων πολιτικών, με τον κανονισμό για το μεθάνιο και το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων στο επίκεντρο. Αποτέλεσμα, ένα κείμενο συμπερασμάτων με εμβόλιμες φράσεις-μπολώματα, έτσι ώστε καθένας από τους συμμετέχοντες να μπορεί να επικαλείται κάποια δική του «νίκη» απευθυνόμενος στο εθνικό εκλογικό κοινό του.

Μια ενεργειακή πολιτική θα επεδίωκε ασφαλή τροφοδοσία και χαμηλές τιμές. Δεν έχουμε ούτε το ένα ούτε το άλλο.

ζονται στην αντικατάσταση της εξάρτησης από το ρωσικό αέριο από μια ακόμη μεγαλύτερη εξάρτηση, από το αμερικανικό LNG. Αποτέλεσμα πρώτο, δεν υπάρχει ασφάλεια

τροφοδοσίας –εκτός των άλλων, η Ε.Ε. εξαρτάται και από τις κάθε φορά διαθέσιμες του Τραμπ και κάθε Τραμπ. Δεύτερον, πληρώνουμε τις πιο ακριβές τιμές: Το αμερικανικό LNG είναι περίπου πέντε φορές ακριβότερο από το ρωσικό αέριο – as το θυμηθούμε τον άλλο μήνα, όταν οι προβλέψεις των αρμοδίων δικαιωθούν και το ρεύμα ακριβύνει επιπλέον 15%.

Η Ευρώπη του Ντελόρ δεν θα έμενε περιδεής. Αλλά, as μην πάμε μακριά. Υπάρχει ένα πολύ πρόσφατο πρότυπο έκτακτης δράσης σε έκτακτες συνθήκες. Είναι αυτό που εφαρμόστηκε στην πανδημία COVID-19, το 2020. Όπως τότε, η Ε.Ε. θα μπορούσε να διαπραγματευτεί κεντρικά τις προμήθειες καυσίμων ώστε να πετυχαίνει καλύτερους όρους, επάρκεια και χαμηλότερες τιμές. Και ασφαλώς, δεν θα είχε αφαιρεθεί να καταστεί ένα αγροστρωμένο ψάρι και να αγοράζει με απίστευτο «καπέλο» το αμερικανικό LNG, γιατί δεν θα είχε παραιτηθεί από το ρωσικό φυ-

σικό αέριο χωρίς –αν μη τι άλλο– να έχει εξασφαλίσει καλές τιμές ή εναλλακτικές. Επίσης, θα καλούσε τη διεθνή ναυτιλία, πρώτα πρώτα την πανίσχυρη ευρωπαϊκή, και θα έκλεινε μακροπρόθεσμες συμφωνίες μαζί της με εύλογο ημερήσιο ναύλο για τη μεταφορά των καυσίμων. Εμπλοκή σημειώθηκε και στο θέμα του πολυετούς ευρωπαϊκού προϋπολογισμού 2028-34. Με πρωταγωνιστή τη Γερμανία, το μπλοκ των «φειδωλών» έθεσε στο στόχαστρο την πολιτική συνοχής. Η Γερμανία, λειτουργώντας –πάλι– κοντόφθαλμα και εγωιστικά, δεν κατανοεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να είναι σκέτα μια μεγάλη αγορά για τα προϊόντα της χωρίς μια ισχυρή πολιτική συνοχής. Από τα 420 δισ. ευρώ που κερδίζουν οι 27 χώρες εξαιτίας της ενιαίας αγοράς, τα 87 δισ. τα κερδίζει η Γερμανία. Και για να το πετύχει αυτό, επιδοτεί τις επιχειρήσεις της με 50 δισ. ευρώ ετησίως – περίπου όσα είναι όλες οι δαπάνες συνοχής.

των ανεξόφλητων υποχρεώσεων, αλλά από το βάρος εξυπηρέτησης του χρέους που αυτό δημιουργεί.

Η «Κ» συγκέντρωσε στοιχεία για 10 χώρες –ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Ισπανία, Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, Καναδάς και Αυστραλία– και διαπιστώνεται πως οι πληρωμές τους για τόκους θα εκτιναχθούν την επομένη πενταετία κατά 70% και στα 2,9 τρισ. ευρώ, καταλαμβάνοντας το 3,31% του ΑΕΠ τους κατά μέσον όρο, αντίστοιχο με αυτό που πληρώνουν σήμερα όλες οι οικονομίες

του ΟΟΣΑ μαζί. Στην Ευρωζώνη, Ιταλία και Γαλλία είναι αντιμετώπιες με το υψηλότερο κόστος το οποίο θα διαμορφωθεί στο 4%-4,6% του ΑΕΠ, με τις πληρωμές τόκων να εκτινάσσονται κατά 34% και 92%, αντίστοιχα, έως το 2031. Στη Γαλλία, οι τόκοι προβλέπεται να αυξηθούν από 79,2 δισ. ευρώ το 2026 σε 91,2 δισ. ευρώ το 2027 και στα 152 δισ. ευρώ το 2031. Από 2,6% του ΑΕΠ φέτος, θα προσεγγίσουν το 4% έως το 2031, σχεδόν ισοδύναμο με τον προϋπολογισμό για την εκπαίδευση.

Του **ΝΙΚΟΝ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Δεν είναι σαφές πόσο μπορεί να μας παρηγορήσει μέσα στον δύσκολο χειμώνα που έρχεται, αλλά η ελληνική οικονομία είναι έτοιμη να προσθέσει μία ακόμη χώρα με υψηλότερο κόστος δανεισμού από την ίδια, μετά την Ιταλία και τη Γαλλία. Εν προκειμένω το Βέλγιο, άλλη μία χώρα του στενού ευρωπαϊκού πυρήνα, δανείζεται ήδη περίπου όσο η Ελλάδα. Το γεγονός αρκεί για να αποτυπώσει όχι μόνο πόσο έχει αλλάξει ο χάρτης της ευρωπαϊκής αγοράς ομολόγων, αλλά και πόσο έχουν αλλάξει οι ευρωπαϊκές οικονομικές ισορροπίες. Οι αγορές δεν κοιτούν αποκλειστικά πόσο χρέος έχει μια χώρα. Αν το έκαναν, η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ως ποσοστό του ΑΕΠ. Κοιτούν αν το χρέος αυξάνεται ή μειώνεται, αν ο προϋπολογισμός παράγει πλεονάσματα ή ελλείμματα και βέβαια πόσα χρήματα θα χρειαστεί να ζητήσει κάθε χρόνο από τις αγορές για

να εξυπηρετήσει το υπάρχον χρέος.

Σε αυτήν τη σύγκριση η Ελλάδα εμφανίζεται σήμερα ισχυρότερη από ό,τι θα περίμενε κανείς, με δεδομένο το μέγεθος του χρέους της. Ο ελληνικός προϋπολογισμός παράγει πλεονάσματα και το χρέος μειώνεται. Ο βελγικός προϋπολογισμός πιέζεται από μεγάλα ελλείμματα και πρέπει να πείσει ότι μπορεί να ανακόψει την επιδεινωσή των δημοσίων οικονομικών του. Οι αγορές, με άλλα λόγια, δεν επιβαρύνουν το παρελθόν. Τιμολογούν αυτό που πιστεύουν ότι θα συμβεί από εδώ και πέρα. Και η Ελλάδα σε αυτό το σημείο έχει πλεονέκτημα.

Οποίος, ωστόσο, πιστεύει ότι τα δικά μας προβλήματα λύθηκαν και των άλλων αυξάνονται και το γεγονός αυτό δεν θα μας επηρεάσει, είναι μακριά νυχτωμένος. Το οικονομικό πρόβλημα των «Βορείων» αργά ή γρήγορα θα φτάσει και σε εμάς. Παράδειγμα χαρακτηριστικό, η συζήτηση για τον νέο κοινοτικό προϋ-

πολογισμό. Η σύγκρουση έχει ξεκινήσει. Οι καθαρά συνεκτικές, οι έξι χώρες που συμμετέχουν στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό με περισσότερα από όσα εισπράττουν (Γερμανία, Δανία, Ολλανδία, Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία), αντιμετωπίζουν όλες οικονομικά και πολιτικά προβλήματα. Έχουν ζητήσει ως εκ τούτου περικοπές δισεκατομμυρίων από τον νέο προϋπολογισμό των 2 τρισ. ευρώ. Όπως διαφάνηκε στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής, η μάχη θα γίνει για τις μικρότερες δυνατές περικοπές από κονδύλια που φτάνουν στην Ελλάδα κάθε χρόνο και αφαιρούν τη συνοχή, την αγροτική ανάπτυξη, την αλιεία, τη μετανάστευση. Αυτό είναι το σκληρό, εάν κλείσουν όλα γρήγορα. Πριν από το τέλος του έτους, όπως ζήτησε και ο Γάλλος πρόεδρος Μακρόν. Μετά la κατάσταση θα αλλάξει προς το χειρότερο, ειδικά εάν εκλεγούν οι δυνάμεις που προηγούνται σε αρκετές από χώρες με πρώτη τη Γαλλία. Ήδη η κ. Λεπέν προανήγγει-

λε με συνέντευξή της στους Financial Times μέσα στην εβδομάδα ότι όχι μόνο θα αμφισβητήσει τα ποσά που καταβάλλονται από τη Γαλλία προς την Ε.Ε., αλλά και ζητάει την επιβολή φόρων προς όλες τις χώρες προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα σαν αυτό της Γαλλίας και κατέληγε ότι, αν δεν γίνουν όλα αυτά, θα αμφισβητήσει και την ίδια τη σημερινή Κομισιόν. Το ότι η Ελλάδα πηγαίνει καλύτερα από τους άλλους δεν σημαίνει ότι είναι θωρακισμένη από τις αποφάσεις τους. Αν οι περικοπές στον κοινοτικό προϋπολογισμό περιορίσουν τις επενδύσεις, τη συνοχή, τη στήριξη των αγροτικών περιοχών, το πρόβλημα θα περάσει και σε εμάς. Η δημοσιονομική πρόοδος της Ελλάδας έχει αξία, αλλά δεν μπορεί να υποκαταστήσει τους κοινούς ευρωπαϊκούς πόρους. Μπορεί να βελτιώσουμε τη δική μας θέση. Αν όμως μικρύνει η κοινή δεξαμενή, θα μικρύνουν μαζί και οι δυνατότητες της χώρας.

Προειδοποίηση από ΔΝΤ για το δημόσιο χρέος στην Ευρώπη

Χωρίς αλλαγές πολιτικής θα μπορούσε μακροπρόθεσμα να διπλασιαστεί

Οι ευρωπαϊκές οικονομίες πρέπει να επιταχύνουν την ανάπτυξη τους ή να περιορίσουν τον δανεισμό τους προκειμένου να διατηρήσουν το δημόσιο χρέος σε βιώσιμη τροχιά, προειδοποιεί το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), τονίζοντας ότι η αδράνεια δεν αποτελεί επιλογή.

Σύμφωνα με την έκθεση του Ταμείου για την Ευρώπη, που δημοσιεύθηκε την Παρασκευή, περίπου τα τρία τέταρτα των ευρωπαϊκών χωρών θα χρειαστούν συνδυασμό διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της ανάπτυξης και τη συγκράτηση των δαπανών, καθώς και μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής που αντιστοιχούν κατά μέσον όρο στο 3,5% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα. Το ποσοστό αυτό υπερβαίνει τη δημοσιονομική προσαρμογή που προβλέπεται στα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά και διαρθρωτικά σχέδια των κρατών-μελών της Ε.Ε. τα οποία έχουν συμφωνηθεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αντιστοιχούν κατά μέσον όρο στο 2% του ΑΕΠ.

Μάλιστα, το ΔΝΤ εκτιμά ότι ακόμη και η εφαρμογή των ήδη συμφωνημένων μέτρων ενδέχεται να αποδειχθεί δύσκολη, καθώς οι βασικές προβλέψεις του δείχνουν ότι οι περισσότερες χώρες δεν θα επιτύχουν την προγραμματισμένη δημοσιονομική προσαρμογή.

Περίπου το ένα τέταρτο των ευρωπαϊκών χωρών θα χρειαστεί δημοσιονομική προσαρμογή μεγαλύτερη από το 5% του ΑΕΠ για να διατηρήσει το δημόσιο χρέος σε βιώσιμα επίπεδα. Σύμφωνα με το Ταμείο, πρόκειται για προσαρμογή μεγαλύτερη από εκείνη που έχει αποδειχθεί γενικά εφικτή στο παρελθόν, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επανεξέταση του εύρους της κρατικής δραστηριότητας και την ενίσχυση του ρόλου του ιδιωτικού τομέα.

Ο επικεφαλής του ευρωπαϊκού τμήματος του ΔΝΤ, Ματέους Σούρεκ, δήλωσε στο Reuters ότι, χω

Περίπου το ένα τέταρτο των ευρωπαϊκών χωρών θα χρειαστεί δημοσιονομική προσαρμογή μεγαλύτερη από το 5% του ΑΕΠ για να διατηρήσει το δημόσιο χρέος σε βιώσιμα επίπεδα, εκτιμά το ΔΝΤ.

Θα χρειαστεί συνδυασμός διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της ανάπτυξης και τη συγκράτηση των δαπανών, καθώς και μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής.

ρίς αλλαγές πολιτικής, το δημόσιο χρέος θα μπορούσε μακροπρόθεσμα να φτάσει ακόμη και στο διπλάσιο των σημερινών επιπέδων στη μέση ευρωπαϊκή οικονομία. Όπως εξήγησε, οι μακροπρόθεσμες πιέσεις στις δημόσιες δαπάνες συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, τις αυξημένες αμυντικές ανάγκες και τη συνεχιζόμενη ενεργειακή μετάβαση.

Σε ορισμένες από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Κεντρικής Ευρώπης, μάλιστα, η αύξηση του χρέους θα

μπορούσε να είναι ακόμη μεγαλύτερη. Ο Σούρεκ υπογράμμισε ότι η σταθεροποίηση του δημόσιου χρέους απαιτεί δημοσιονομικά μέτρα και προσαρμογή, επισημαίνοντας πως όσο καθυστερεί η διαδικασία τόσο δυσκολότερη γίνεται.

Το ΔΝΤ διατήρησε αμετάβλητες τις προβλέψεις του Απριλίου για την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, εκτιμώντας ότι θα διαμορφωθεί στο 1,1% το 2026 και στο 1,2% το 2027. Ο πληθωρισμός στις 21 χώρες που χρησιμοποιούν το ευρώ προβλέπεται να φτάσει το 3,1% φέτος, να υποχωρήσει στο 2,8% το 2027 και στο 2,2% το 2028. Την ίδια ώρα, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Μαΐου, ο λόγος δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένεται να αυξηθεί από 82,8% στο τέλος του 2025 σε 84,2% το 2026 και 85,3% το 2027. Στην Ευρωζώνη, το δημόσιο χρέος προβλέπεται να αυξηθεί από 88,7% του ΑΕΠ το 2025 σε 90,2%

το 2026 και 91,2% το 2027. Το ΔΝΤ χαρακτηρίζει τη χαμηλή παραγωγικότητα ως το σημαντικότερο εμπόδιο για την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη. Καλεί τις κυβερνήσεις να άρουν τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τις επενδύσεις στην καινοτομία και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Όπως επισημαίνει, παρά τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες που βρίσκονται σε εξέλιξη, η ευρωπαϊκή ενιαία αγορά παραμένει ημιτελής, ενώ τα εθνικά εμπόδια δυσκολεύουν τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν, να επεκταθούν και να αποκτήσουν πρόσβαση σε μεγαλύτερες αγορές. Παράλληλα, το Ταμείο καλεί την Ε.Ε. να συνεχίσει τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να διαφοροποιήσει τις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες της, μεταξύ άλλων και για τις κρίσιμες πρώτες ύλες.

Πώς η Ουγγαρία έστησε ένα μικρό Χόλιγουντ

Παρακολουθώντας κανείς βραβευμένες με Όσκαρ ταινίες όπως το «Poor Things» του Γιώργου Λάνθιμου, το «Blade Runner 2049» και το «The Brutalist», θα υπέθετε ότι έχουν γυριστεί σε κάποιο στούντιο του Λος Άντζελες. Στην πραγματικότητα, όμως, γυρίστηκαν στην Ουγγαρία, όπου οι τεράστιες εγκαταστάσεις παραγωγής, η μεγάλη ποικιλία τοπίων, αλλά και μια σειρά γενναιόδωρα κίνητρα μετατρέπουν τη χώρα σε κέντρο του κινηματογράφου. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, που γνωστοί ηθοποιοί όπως ο Αρνολντ Σβαρτσενέγκερ, ο Τομ Κρουζ, ο Λίαμ Χέμγουορθ, η Αν Χάθαγουэй και η Ντακότα Φάνινγκ εθεάθησαν φέτος στους δρόμους της Βουδαπέστης. Ανάμεσα στις ταινίες που έχουν γυριστεί στη χώρα είναι οι «Ashes to Iron», «Dune», «Dune: Part Two» αλλά και η νέα ταινία της Ολίβια Κόλμαν, «Wicker».

Η πραγματικότητα είναι ότι η Ουγγαρία έχει συνδεθεί με τον κινηματογράφο ήδη από τη γέννηση αυτής της βιομηχανίας. Οι αδελφοί Λιμέρ, οι δημιουργοί της μηχανής του κινηματογράφου (Cinematographe, όπως ονόμασαν τη μηχανή λήψης, εκτύπωσης και προβολής φιλμ που έφτιαξαν), έφεραν την εφευρεσή τους στο Grand Hotel Royal της Βουδαπέστης το 1896, μόλις λίγους μήνες μετά την εμφάνισή της στο Παρίσι, και ανέθεσαν σε χειριστές καμερών να κινηματογραφούν τοπίσματα της πόλης την ίδια χρονιά. Όταν οι καλλιτέχνες και οι συγγραφείς της Βουδαπέστης είδαν τις πρώτες ταινίες, «εγθουσιάστηκαν και σχεδόν αμέσως άρχισαν να δημιουργούν τις δικές τους ταινίες», είπε στο CNBC ο Τζάστιν Ρίρντον, σκηνοθέτης που διευθύνει την εταιρεία παραγωγής The Royal Budapest Film Company μαζί με τη σύζυγό του Μπάμπαρα. Η πρώτη ουγγρική ταινία που γυρίστηκε για τη μεγάλη οθόνη δημιουργήθηκε το 1901 στην τσάρα του Υδάνα, ενός παλατιού στη Βουδαπέστη που φιλοξενούσε επιστημονικές παρουσιάσεις και το οποίο σήμερα λειτουργεί ως κινηματογράφος.

Τεράστιες εγκαταστάσεις παραγωγής, μεγάλη ποικιλία τοπίων, αλλά και μια σειρά από γενναιόδωρα κίνητρα μετατρέπουν την Ουγγαρία σε κέντρο του κινηματογράφου. Στη φωτογραφία, σκηνή από την ταινία «Poor Things» του Γ. Λάνθιμου, που γυρίστηκε στη Βουδαπέστη.

Οι Ούγγροι άσκησαν δυσανάλογα μεγάλη επιρροή στην αμερικανική κινηματογραφική βιομηχανία.

Κάπως έτσι, οι Ούγγροι άσκησαν δυσανάλογα μεγάλη επιρροή στην αμερικανική κινηματογραφική βιομηχανία. Ο Αντολφ Ζούκορ, γεννημένος στην τότε Αυστροουγγρική Αυτοκρατορία, μετανάστευσε στις ΗΠΑ σε ηλικία 16 ετών και το 1912 συνίδρυσε την Paramount Pictures, ενώ ο Ουίλιαμ Φοξ, που γεννήθηκε ως Βίλμος Φριντ, ήταν ο Ουγγροαμερικανός ιδρυτής της Fox Film Corporation, η οποία το 1935 μετεξελίχθηκε σε Twentieth Century-Fox. Οι ηθοποιοί Ζα Ζα Γκαμπόρ, Τόνι Κέρτις, Ρέιτσελ Βάις και Εϊντριεν Μπρόντι έχουν ουγγρικές ρίζες, ενώ ο γεννημένος στη Βουδαπέστη Γκάμπορ Τσούπο ίδρυσε ένα στούντιο στο Χόλι-

γουντ, το οποίο παρήγαγε τους πρώτους κύκλους της σειράς «The Simpsons».

Με τη μεγαλοπρεπή αρχιτεκτονική της, αλλά και με περιοχές που παρουσιάζουν μια κάπως πιο τραχιά όψη, η Βουδαπέστη έχει «παραστήσει» ευρωπαϊκές πόλεις όπως το Παρίσι, το Βερολίνο και η Ρώμη σε διάφορες ταινίες, μεταξύ των οποίων οι «Εβίτα», «Max» και «Inferno».

«Έχει πολλές διαφορετικές όψεις», εξηγεί μιλώντας στο CNBC η παραγωγός Μπάμπαρα Ρίρντον. Επιπλέον, οι μετακινήσεις είναι εύκολες και τα στελέχη της διεθνούς κινηματογραφικής βιομηχανίας νιώθουν σαν στο σπίτι τους, προσθέτει. Ασφαλώς, τα συγγραφικά στούντιο δεν μπορούν να ανταγωνιστούν σε μέγεθος εκείνα της Warner Bros στο Μπέρμπανκ της Καλιφόρνιας ή τα Universal Studios. Μπορούν, όμως, να ανταγωνιστούν σε επίπεδο τιμών. Σύμφωνα με τη Ρίρντον, το κόστος παραγωγής είναι περίπου 30% έως 50% χαμηλότερο σε σχέση με τις ΗΠΑ.

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

καινοτομία & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ Η ΑΙ ΝΑ ΑΦΑΝΙΣΕΙ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ;

ΒΡΕΘΗΚΑΜΕ ΣΤΗ MICROSOFT, ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΧΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Κυριακή
25/10
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Τράπεζα Κύπρου

Οι προκλήσεις των οίκων μόδας για τα απούλητα προϊόντα

Η απαγόρευση καταστροφής τους, που ισχύει στην Ε.Ε., και οι πολλές εξαιρέσεις

Στο εκπαιωτικό ηλεκτρονικό κατάστημα Yoox, οι καταναλωτές μπορούσαν αυτό τον μήνα να βρουν ένα ζευγάρι σουέντ αθλητικά παπούτσια Brunello Cucinelli στα 617 ευρώ, δηλαδή περίπου στη μισή τιμή από ό,τι πωλούνται στο επίσημο σάιτ του brand. Μία μπτζή μίνι φούστα Gucci πωλείτο στα 800 ευρώ, με έκπτωση σχεδόν 50% έναντι της αρχικής τιμής της, ενώ ένα μπλουζάκι Burberry κόστιζε λιγότερα από 200 ευρώ, με την έκπτωση να αγγίζει το 60%.

Πρόκειται για μια ένδειξη των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η αγορά της πολυτέλειας, την ώρα που οι καταναλωτές μειώνουν τις δαπάνες τους. Τα ακριβά brands αποφεύγουν να μειώνουν τις τιμές τους ή να διαφημίζουν κομμάτια περασμένων σεζόν που έμειναν απούλητα, υπό τον φόβο ότι κάτι τέτοιο θα πλύνει την εικόνα που προσπαθούν να χτίσουν γύρω από τα προϊόντα τους. Για αυτό και πολλές φορές προτιμούν να καταστρέφουν το αδιάθετο εμπόρευμα, σε μια αμφιλεγόμενη πρακτική που πλέον έχει απαγορευθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αν και οι ειδικοί προειδοποιούν ότι υπάρχουν πολλά «παραθυράκια» που θα επιτρέψουν στα brands να συνεχίσουν να καταστρέφουν προϊόντα, εντούτοις η επιθυμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για περισσότερη βιωσιμότητα στη βιομηχανία της μόδας φέρνει τις εταιρείες πολυτέλειας αντιμέτωπες με μια σοβαρή πρόκληση. Όπως σημειώνει το Bloomberg, από τον ερχόμενο Μάρτιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα απαιτεί από τις επιχειρήσεις να αναφέρουν πόσα απούλητα προϊόντα έχουν καταστρέψει, καθώς και τους λόγους για τους οποίους το έπραξαν. Κάτι τέτοιο κινδυνεύει να προκαλέσει αρνητικές αντιδράσεις από τους καταναλωτές και την κοινωνία των πολιτών, ενώ την ίδια στιγμή απειλεί να αποκαλύψει στους ανταγωνιστές εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις συγκεκριμένων σειρών προϊόντων.

Οι νέοι κανόνες ενέχουν τον κίνδυνο μιας «διπλής ποινής», λέει στο Bloomberg η Τζούλι ελ Γκούτσι, σύμβουλος στον τομέα των ειδών πολυτέλειας. «Όταν κάνεις κάτι που θα μπορούσε να εκληφθεί ως κατακρητιό, τότε αντιμετωπίζεις τεράστιο κίνδυνο για τη φήμη σου – και στον χώρο της πολυτέλειας, η φήμη ταυτίζεται με το πόσο επιθυμητά είναι τα προϊόντα».

Ο όγκος των ειδών πολυτέλειας που καταλήγουν στα σκουπίδια βρέθηκε στο επίκεντρο της προσοχής με αφορμή μια δίκη που διεξήχθη φέτος στο Χονγκ Κονγκ. Τον Αύγουστο, τέσσερις πρώην εργαζόμενοι σε αποθήκη της Chanel στην πόλη καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης από τέσσερα έως επτά έτη, διότι το διάστημα 2016-2017 είχαν συνωμοτήσει για την κλοπή εμπορευμάτων αξίας περίπου 1,12 εκατ. δολαρίων, τα οποία προορίζονταν για καταστροφή. Ένας από τους κατηγορούμενους εξήγησε ότι τα απούλητα προϊόντα της Chanel πωλούνταν συνήθως με έκπτωση 25% έπειτα από έξι μήνες στην αγορά και με έκπτωση 50% μετά ένα χρόνο, ενώ δίνονταν η δυνατότητα στο προσωπικό να

Ο νόμος στην Ε.Ε. εξαιρεί τα δερμάτινα είδη, μεταξύ των οποίων και τις τσάντες, που αποτελούν τον βασικό πυλώνα του κλάδου της πολυτελούς μόδας και έχουν υψηλότερα περιθώρια κέρδους, καθώς και ορισμένα προϊόντα περιορισμένης έκδοσης.

Το 2020, στην Ευρώπη, καταστράφηκαν από 264.000 έως 594.000 τόνοι κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων προτού χρησιμοποιηθούν.

αγοράσει τα είδη αυτά στο 20% της τιμής λιανικής τους. Τελικά, εάν τα προϊόντα δεν πωλούνταν, κατέληγαν στον καταστροφείο. Με ανακοίνωσή της, η Chanel είχε διευκρινίσει ότι τα νούμερα αυτά δεν αντανακλούν τις τρέχουσες πρακτικές της, «οι οποίες έχουν εξελιχθεί και ευθυγραμμίζονται με τις δεσμεύσεις της για τη βιωσιμότητα».

Το 2020, στην Ευρώπη, καταστράφηκαν από 264.000 έως 594.000 τόνοι κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων προτού χρησιμοποιηθούν, σύμφωνα με στοιχεία του European Environment Agency. Πρόκειται για ποσότητα που αντιστοιχεί στο 4% έως 9% του συνόλου των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά και ευθύνεται για εκπομπές ρύπων όσο ενός εκατομμυρίου αυτοκινήτων που κινούνται με βενζίνη για ένα χρόνο. Το 2022, η Γαλλία, η χώρα όπου εδρεύουν μερικά από τα μεγαλύτερα ονόματα της βιομηχανίας ειδών πολυτέλειας, θέσπισε νόμο για την κυκλική οικονομία, ο οποίος υποχρεώνει τις εταιρείες μόδας να επαναχρησιμοποιούν, να αξιοποιούν για άλλους σκοπούς ή να ανακυκλώνουν τα απούλητα προϊόντα τους.

Ετσι και αλλιώς, τα τελευταία χρόνια, κάποιες εταιρείες είχαν ήδη δεσμευθεί να περιορίσουν ή να σταματήσουν εντελώς την καταστροφή των απούλητων εμπορευμάτων. Κατόπιν πιέσεων από τους μετόχους του, ο όμιλος Burberry δήλωσε το 2018 ότι θα σταματούσε την καταστροφή των αδιάθετων ειδών. Το 2020, η Kering, στην οποία ανήκουν, μεταξύ άλλων, οι οίκοι Gucci και Saint Laurent, δεσμεύθη-

κε να τερματίσει αυτή την πρακτική, δηλώνοντας ότι «η καταστροφή απούλητων προϊόντων απαγορεύεται σε ολόκληρο τον όμιλο». Στην έκθεση βιωσιμότητας του 2023, η Prada, στην οποία ανήκει και ο οίκος Miù Miù, ανακοίνωσε ότι ο όμιλος «έθεσε ως στόχο την αποφυγή του τεμαχισμού των απούλητων εμπορευμάτων, ξεκινώντας από το 2024».

Αν και η νομοθεσία στη Γαλλία και στην Ευρωπαϊκή Ένωση απαγορεύει την καταστροφή προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας και μόδας, οι κανονισμοί και στις δύο περιπτώσεις αφήνουν «παραθυράκια», επισημαίνει το Bloomberg.

Στη Γαλλία, οι εταιρείες μπορούν να ανακυκλώνουν προϊόντα τεμαχίζοντας ή πετώντας τα σε υλικά χαμηλότερης ποιότητας, τα οποία στη συνέχεια μετατρέπονται σε μονωτικά υλικά ή ίνες για χαλά. Οι απαιτήσεις με βάση τους κανόνες της Ε.Ε. φαίνονται αυστηρότερες από ό,τι στη Γαλλία, ωστόσο νομικοί, ακαδημαϊκοί και εκπρόσωποι του κλάδου της ανακύκλωσης που μίλησαν στο Bloomberg, ανέφεραν ότι υπάρχουν πολυάριθμες εξαιρέσεις που θα επιτρέψουν στους μεγάλους οίκους μόδας να συνεχίσουν να καταστρέφουν τα απούλητα προϊόντα τους.

Ο νόμος εξαιρεί τα δερμάτινα είδη, μεταξύ των οποίων και τις τσάντες, που αποτελούν τον βασικό πυλώνα του κλάδου της πολυτελούς μόδας και έχουν υψηλότερα περιθώρια κέρδους, καθώς και ορισμένα προϊόντα περιορισμένης έκδοσης. Εξαιρούνται ακόμη τα ενδύματα που φέρουν λογότυπο ή εμπορικό σήμα το οποίο δεν μπορεί να αφαιρεθεί χωρίς να προκληθεί θραύση στο προϊόν. Οι εταιρείες μπορούν να καταστρέψουν ένα ένδυμα εάν η επιδιόρθωσή του θα κόστιζε παραπάνω από την καταστροφή και την αντικατάστασή του. Μπορούν επίσης να καταστρέψουν ένα είδος εάν επικείμενη να το μεταπωλήσουν –είτε οι ιδίες είτε μέσω κάποιου οργανωμένου οργανισμού– και αυτό δεν πωλήθηκε εντός οκτώ εβδομάδων.

Ευρωπαϊκή συμμαχία απέναντι στη Starlink του Ελον Μασκ

Σε κοινή πρωτοβουλία για την ανάπτυξη δορυφορικών υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας προχωρούν τέσσερις από τους μεγαλύτερους τηλεπικοινωνιακούς ομίλους της Ευρώπης, επιχειρώντας να δημιουργήσουν ευρωπαϊκό αντίβαρο στη Starlink του Ελον Μασκ. Σύμφωνα με το Bloomberg, οι Deutsche Telekom, Orange, Vodafone και Telefonica συμφώνησαν να δημιουργήσουν κοινοπραξία, η οποία θα διεκδικήσει δορυφορικό φάσμα συχνοτήτων και θα προσφέρει υπηρεσίες απευθείας σύνδεσης κινητών τηλεφώνων με δορυφόρους (direct-to-mobile).

Όπως ανακοίνωσαν τη Δευτέρα, οι τέσσερις εταιρείες εξετάζουν την υποβολή κοινής προσφοράς για μέρος των συχνοτήτων που η Ευρωπαϊκή Ένωση προτείνει να δεσμευθούν υπέρ ευρωπαϊκών παρόχων. Η πρωτοβουλία εντάσσεται στις προσπάθειες της Ε.Ε. να ενισχύσει τις αυτόνομες δορυφορικές δυνατότητές της και να περιορίσει την εξάρτησή της από αμερικανικές εταιρείες σε τεχνολογίες στρατηγικής σημασίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξετάζει νέο κανονιστικό πλαίσιο για την πρόσβαση στο δορυφορικό φάσμα των 2 GHz,

Η πρωτοβουλία εντάσσεται στις προσπάθειες της Ε.Ε. να ενισχύσει τις αυτόνομες δορυφορικές δυνατότητές της και να περιορίσει την εξάρτησή της από αμερικανικές εταιρείες σε τεχνολογίες στρατηγικής σημασίας.

το οποίο προβλέπει ότι το ένα τρίτο των συχνοτήτων θα προορίζεται για ευρωπαϊκές εταιρείες και άλλο ένα τρίτο αποκλειστικά για κρίσιμες επικοινωνίες.

Οι νέοι κανόνες θα καθορίσουν το πλαίσιο λειτουργίας των υπηρεσιών direct-to-mobile, μιας αγοράς στην οποία κυριαρχεί η Starlink, προσφέροντας τη δυνατότητα αποστολής

μηνυμάτων, μεταφοράς δεδομένων και πραγματοποίησής κλήσεων μέσω απευθείας δορυφορικής σύνδεσης. Οι υφιστάμενες άδειες χρήσης του συγκεκριμένου φάσματος, τις οποίες κατέχουν οι αμερικανικές Viasat και EchoStar, λήγουν το 2027.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, οι τέσσερις τηλεπικοινωνιακοί όμιλοι θα αναλάβουν την κατασκευή των επίγειων υποδομών και του λειτουργικού συστήματος, ενώ στη συνέχεια θα συνεργαστούν με πάροχο δορυφορικών υπηρεσιών, ο οποίος δεν έχει ακόμη επιλεγεί. Στόχος είναι να ενισχύσουν την κάλυψη των υφιστάμενων δικτύων τους και να διαθέτουν δορυφορική συνδεσιμότητα και σε άλλους παρόχους μέσω συμφωνιών χονδρικής. Η συμφωνία έρχεται σε μια περίοδο κατά την οποία η SpaceX του Musk προχωράει τα σχέδιά της για την ανάπτυξη ανταγωνιστικής υπηρεσίας κινητής τηλεφωνίας, αξιοποιώντας τον δορυφορικό αστερισμό της Starlink. Σύμφωνα πάντα με την ανακοίνωση των τεσσάρων ομίλων, η ενδεχόμενη κοινή προσφορά δεν θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες συνεργασίες τους με παρόχους δορυφορικών υπηρεσιών.

Δίκτυο offshore καζίνο με «βιτρίνα» αφρικανικό νησί

Το Ανζουάν, ένα νησί στην ακτή της Μοζαμβίκης και στη Μαδαγασκάρη, είναι γνωστό κυρίως για την παραγωγή βανίλλας και αιθέριων ελαίων. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, το όνομά του εμφανίζεται σε εκατοντάδες ιστοσελίδες διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών, πολλές από τις οποίες λειτουργούν χωρίς τις απαιτούμενες άδειες στις αγορές όπου δραστηριοποιούνται.

Σύμφωνα με την έρευνα του Guardian, στο δημόσιο μητρώο της Anjouan Gaming Authority περιλαμβάνονται σχεδόν 1.500 κάτοχοι αδειών τυχερών παιχνιδιών, με σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων να δραστηριοποιείται στον χώρο των κρυπτονομισμάτων. Το πρόβλημα είναι ότι, σύμφωνα με την κυβέρνηση των Κομορών Νήσων, το σύστημα αυτό δεν διαθέτει νόμιμη εξουσιοδότηση. Στο επίκεντρο της έρευνας βρίσκεται η οικογένεια Σόρσκι, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των ακινήτων στη Βρετανία. Η Sherm Group, με έδρα το Finchley του Λονδίνου, διαθέτει χαρτοφυλάκιο ακινήτων αξίας άνω των 25 εκατ. στερλινών και προσφέρει, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της, υπηρεσίες χρηματοδότησης περυσιακών στοιχείων.

Η έρευνα του Guardian εντοπίζει διασυνδέσεις με την Anjouan Corporate Services (ACS), μια επιχείρηση που διαχειρίζεται υπηρεσίες για την απόκτηση offshore αδειών, μετα-

ξύ άλλων στους τομείς των τραπεζικών υπηρεσιών, των κρυπτονομισμάτων και των διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών. Σύμφωνα με βρετανικά εταιρικά μητρώα που εξέτασε η εφημερίδα, τέσσερα μέλη της οικογένειας Σόρσκι είχαν κατά καιρούς μερίδια στην ACS Global Custodian, τη βρετανική εταιρεία πίσω από την ιστοσελίδα της Anjouan Corporate Services. Η ACS Global Custodian στεγάζεται

Στο επίκεντρο ερευνών για την έκδοση αδειών με έδρα το Ανζουάν βρίσκεται βρετανική εταιρεία ακινήτων.

στο ίδιο κτίριο με τη Sherm Group.

Τα οικονομικά στοιχεία της εμφανίζουν σημαντική αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων της. Το τραπεζικό της υπόλοιπο αυξήθηκε από 13.130 στερλίνες σε 614.826 στερλίνες το 2025, περίοδο κατά την οποία καταγράφηκε αυξημένο ενδιαφέρον από διαδικτυακά καζίνο για την απόκτηση αδειών από το Ανζουάν.

Μέλος της οικογένειας Σόρσκι αρνήθηκε κατηγορηματικά ότι η ACS Global Custodian εκδίδει ή πωλεί άδειες τυχερών παιχνιδιών. Υποστήριξε επίσης ότι η Sherm Group και η

ACS αποτελούν δύο απολύτως ξεχωριστές επιχειρήσεις, οι οποίες απλώς έχουν κοινούς διευθυντές. Το τελευταίο διάστημα, αρκετές επιχειρήσεις διαδικτυακού τζόγου έχουν εγκαταλείψει το Κουρασάο της Καραϊβικής, έναν από τους παραδοσιακούς προορισμούς αδειοδότησης offshore καζίνο. Η αυστηροποίηση των απαιτήσεων και η μεγαλύτερη διαφάνεια στο Κουρασάο έχουν οδηγήσει ορισμένες επιχειρήσεις στην αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων. Σύμφωνα με πηγή του κλάδου που επικαλείται ο Guardian, ενώ μία άδεια στο Κουρασάο μπορεί να κοστίζει περίπου 80.000 στερλίνες, στο Ανζουάν το αντίστοιχο κόστος περιορίζεται σε περίπου 20.000 στερλίνες.

Μεταξύ των γνωστότερων επιχειρήσεων που εμφανίζονται στο μητρώο του Ανζουάν είναι η BC Game, η οποία έχει υπάρξει χορηγός στη φανέλα της Λέστερ Σίτι. Η πλατφόρμα έχει κατηγορηθεί ότι δέχεται στοιχήματα από Βρετανούς πελάτες χωρίς να διαθέτει βρετανική άδεια και οι Κομόρες ζήτησαν τη βοήθεια της Βρετανίας. Η κυβέρνηση των Κομορών απορρίπτει τη νομιμότητα του συστήματος αδειοδότησης που χρησιμοποιεί το όνομα του Ανζουάν. Η κυβέρνηση προετοιμάζει δικαστικές ενέργειες στο εσωτερικό της χώρας, ενώ έχει ήδη εντοπίσει Βρετανούς υπηκόους που φέρεται να συνδέονται με το μη εξουσιοδοτημένο σύστημα αδειοδότησης.

Μεταναστεύουν μαζικά στις πόλεις για να βγουν από τη φτώχεια

Η αστικοποίηση της Αφρικής αλλάζει τα πάντα στην οικονομία

Εμπορικός κόμβος της Νιγηρίας και ένα από τα πιο δυναμικά οικονομικά κέντρα της Αφρικής, η Ονίτσα αποτελεί πιθανότατα τη μεγαλύτερη υπό διαμόρφωση megacity του πλανήτη που είναι σχετικά άγνωστη στο ευρύ κοινό. Με επιχειρηματικές δραστηριότητες που εκτείνονται από τη Δυτική Αφρική έως την Κίνα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ, ο πληθυσμός της έχει εκτοξευθεί, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, στα 5,6 εκατ. κατοίκους, από μόλις 163.000 στην απογραφή που έγινε το 1963, τρία χρόνια, δηλαδή, μετά την ανεξαρτησία της Νιγηρίας. Αυτή η θεαματική εξέλιξη συμπυκνώνει την ιλιγγιώδη μεταμόρφωση μιας ηπείρου που μέχρι προσφάτως παρέμενε κατά βάση αγροτική, καθώς το 1950 σχεδόν το 90% των Αφρικανών ζούσε στην ύπαιθρο και μόνο το Κάιρο με την Αλεξάνδρεια ξεπερνούσαν το 1 εκατ. κατοίκους. Σήμερα, ο γεωγραφικός και δημογραφικός χάρτης της «Μαύρης Ηπείρου» έχει μεταμορφωθεί πλήρως. Σχεδόν τα τρία τέταρτα των Αφρικανών ζουν πλέον σε αστικό ή ημιαστικό περιβάλλον, με το 42% να κατοικεί αποκλει-

Το 1950, σχεδόν το 90% ζούσε στην ύπαιθρο. Σήμερα, 670 εκατ. Αφρικανοί σε σύνολο 1,6 δισ. κατοικούν σε πόλεις.

στικά σε πόλεις. Τα αστικά κέντρα άνω του 1 εκατ. κατοίκων ανέρχονται πλέον σε 88 –εκ των οποίων τα 17 βρίσκονται στη Νιγηρία– ενώ ο συνολικός πληθυσμός της Αφρικής φτάνει τα 1,6 δισ., αντιπροσωπεύοντας το 19% του παγκόσμιου συνόλου, με 670 εκατ. ανθρώπους να ζουν σε πόλεις. Με άλλα λόγια, σχεδόν αθόρυβα, η Αφρική βιώνει ραγδαία αστικοποίηση, εξέλιξη που ανανο το Κάιρο με την Αλεξάνδρεια ξεπερνούσαν το 1 εκατ. κατοίκους. Σήμερα, ο γεωγραφικός και δημογραφικός χάρτης της «Μαύρης Ηπείρου» έχει μεταμορφωθεί πλήρως. Σχεδόν τα τρία τέταρτα των Αφρικανών ζουν πλέον σε αστικό ή ημιαστικό περιβάλλον, με το 42% να κατοικεί αποκλει-

στις χρηματοπιστωτικές ροές, τη μετανάστευση και τα εμβάσματα. Η ραγδαία αυτή μετάβαση, ωστόσο, διαφέρει από τα ιστορικά πρότυπα της Ευρώπης ή της Ασίας. Ενώ στις τελευταίες η εκβιομηχάνιση και η οργανωμένη δημιουργία θέσεων εργασίας λειτουργούσαν ως μαγνήτες για τον αγροτικό πληθυσμό, στην Αφρική η αστικοποίηση συντελείται με μέσο ονομαστικό κατά κεφαλήν εισόδημα μόλις 2.000 δολαρίων, ένα φαινόμενο που οι αναλυτές περιγράφουν ως «ταχύ, όψιμο και φτωχό». Όπως επισημαίνει ένας από τους κορυφαίους ειδικούς στην αφρικανική αστικοποίηση, ο Τζέφρι Πάλερ από το Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον, η ανάπτυξη των αφρικανικών πόλεων δεν ακολουθεί τη γνωστή διαδρομή, καθώς δεν οδηγείται από τη βιομηχανική ανάπτυξη. Αποκομμένοι από το σύστημα μαζικής παραγωγής και εξειδίκευσης, το οποίο χαρακτηρίζει τις ανεπτυγμένες οικονομίες, εκατομμύρια κάτοικοι των πόλεων παλεύουν καθημερινά για το μεροκάματο στην άτυπη οικονομία: μεταφέροντας εμπορεύματα, γαλιζώντας

Οι αφρικανικές μητροπόλεις είναι βαθιά άνησες. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Λάγος, της τεράστιας εμπορικής πρωτεύουσας της Νιγηρίας, που οδεύει προς τα 30 εκατ. κατοίκους έως το 2050. Ενώ η πλειονότητα ζει σε παραμελημένους δημόσιους χώρους με σωρούς σκουπιδιών και κατεστραμμένους δρόμους, η ανώτερη μεσαία τάξη περικρακνώνεται σε περιφραγμένες κοινότητες, με ιδιωτική ασφάλεια, ιδιωτικά σχολεία και νοσοκομεία.

παπούτσια, πουλώντας φαγητό στον δρόμο ή καθαρίζοντας. Στην ορολογία της Παγκόσμιας Τράπεζας, ακόμη και ένας πωλητής αναψυκτικών στα φανάρια βαφτίζεται «μικροεπιχειρηματίας», από οικονομικά άποψης όμως παραμένει αποκλεισμένος από το σύστημα μαζικής παραγωγής και εξειδίκευσης που χαρακτηρίζει τις επιτυχημένες καπιταλιστικές οικονομίες.

Στην πλειονότητά τους, οι αφρικανικές πόλεις αποτελούν μια σχεδιασμένη επέκταση, χωρίς βασικές υποδομές, δημόσιες συγκοινωνίες και αποχέτευση, με περισσότερους από τους μισούς κατοίκους να στοιβάζονται

σε παραγκουπόλεις. Στο Λάγος, την τεράστια εμπορική πρωτεύουσα της Νιγηρίας που οδεύει προς τα 30 εκατ. κατοίκους έως το 2050, αυτές οι αντιθέσεις είναι εκκωφαντικές. Οι αφρικανικές μητροπόλεις είναι βαθιά άνησες. Ενώ η πλειονότητα ζει σε παραμελημένους δημόσιους χώρους με σωρούς σκουπιδιών και κατεστραμμένους δρόμους, η ανώτερη μεσαία τάξη περικρακνώνεται σε περιφραγμένες κοινότητες, με ιδιωτική ασφάλεια, ιδιωτικά σχολεία και νοσοκομεία, αποκομμένη από την καθημερινότητα της υπόλοιπης πόλης.

Παρά τις τεράστιες προκλή-

σεις, την έλλειψη επίσημων θέσεων εργασίας και την κατάρρευση των υποδομών, η συσσώρευση ανθρώπων στα αστικά κέντρα κυφορεί μια νέα κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, καταλήγουν οι Financial Times. Η νεότερη γενιά διεκδικεί καλύτερους όρους διαβίωσης, περιορίζει το μέγεθος των οικογενειών της και μετατοπίζει τον δημόσιο διάλογο από τις παραδοσιακές εθνοτικές διαίρεσεις στα οικονομικά ζητήματα. Από τις τοπικές βιοτεχνίες της Ονίτσα που συνεργάζονται με Κινέζους εμπόρους μέχρι τα φιλόδοξα οδικά έργα των τοπικών αρχών, οι πόλεις της Αφρι-

κής –αν και άναρχες και καοτικές– γεννούν νέες ευκαιρίες για εκατομμύρια κατοίκους.

Τη θετική αυτήν προοπτική υπογραμμίζει και ο Βρετανός οικονομολόγος Πόλ Κόλιερ, συγγραφέας του εμβληματικού βιβλίου «The Bottom Billion» (2007), όπου ανέλυσε τους λόγους για τους οποίους οι φτωχότερες χώρες του πλανήτη μένουν εγκλωβισμένες στη φτώχεια. «Η αστικοποίηση είναι το όχημα για να γίνουμε πιο παραγωγικοί», σημειώνει, επικαλούμενος έναν αδιαμφισβήτητο κανόνα της ιστορικής εξέλιξης: «Καμία αμειωμένη αγροτική κοινωνία δεν κατάφερε ποτέ να ξεφύγει από τη φτώχεια».

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Πώς μπορείτε να απενεργοποιήσετε την ΑΙ; Και ποιος θα έχει την ευθύνη να κατεβάσει τον διακόπτη; Είναι τα ερωτήματα που απασχόλησαν υπευθύνους χάραξης πολιτικής και υψηλόβαθμα στελέχη τεχνολογικών κολοσσών στο πλαίσιο της διεθνούς συνόδου για την τεχνητή νοημοσύνη που διοργανώθηκε αυτή την εβδομάδα στο Δουβλίνο. Η «Κ» παρακολούθησε τις εργασίες και είχε επαφές με εκπροσώπους από τον χώρο των Big Tech.

Το AI Summit διεξήχθη σε μια περίοδο κατά την οποία καταγράφονται κρούσματα αυτονομίσης των παραγόντων AI agents, που έχουν εντοπιστεί να ξεφεύγουν από την ανθρώπινη εποπτεία, πραγματοποιώντας κυβερνοεπιθέσεις εις βάρος κυβερνητικών φορέων και επιχειρήσεων. Η διεθνής προσοχή επικεντρώνεται πλέον στην ανάγκη να θεσπιστούν οι κατάλληλες δικλίδες ασφαλείας γύρω από τη λειτουργία της τεχνητής νοημοσύνης, η οποία αναπτύσσεται με εξαιρετικά ταχείς ρυθμούς.

Μία από τις προτάσεις που κερδίζουν έδαφος αφορά τη θέσπιση ενός δεσμευτικού «φρένου ασφαλείας» στη λειτουργία της τεχνητής νοημοσύνης, με διακόπτες απενεργοποίησης των εφαρμογών που παρεκκλίνουν από τον ρόλο τους.

Το ρίσκο

Το λεγόμενο kill switch, όμως, έχει δύο όψεις. Από τη μία, ενισχύει την εργαλειοθήκη για την ασφαλή και υπεύθυνη χρήση της ΑΙ. Από την άλλη, προσφέρει δυνητικά επικείμενη –για παράδειγμα– σε μια κυβέρνηση να κατεβάσει τον διακόπτη λειτουργίας μιας εφαρμογής για πολιτικούς σκοπούς.

Οι πρεσβευτές της αμερικανικής τεχνολογίας, οι οποίοι βρέθηκαν στο Δουβλίνο, έσπευσαν να καθορισχάσουν τους Ευρωπαίους ότι οι ΗΠΑ δεν θα θέσουν σε κίνδυνο την αξιοπιστία των συστημάτων που τίθενται σε λειτουργία στη Γη-ραία Ηπειρο.

Εφερναν μάλιστα το παράδειγμα του κινεζικού TikTok, όπου, ύστερα από δικαστικές περιπέτειες, η κυβέρνηση Τραμπ πέτυχε μια συμφωνία με το Πεκίνο στη βάση μιας νέας –κατά 80% αμερικανικής– οντότητας που ελέγχει τη δημοφιλή πλατφόρμα. Σε κάθε περίπτωση, ένας μηχανισμός εκτάκτου ανάγκης δεν αναιρεί τις πολιτικές που θα πρέπει να σχεδιαστούν στο επίπεδο της πρόληψης, καθώς η χρήση ενός διακόπτη άμεσης απενεργοποίησης θα επιστρατεύεται όταν ένα σύστημα θα έχει ήδη προκαλέσει ζημιά.

Στην πραγματικότητα, οι παραφωνίες των AI agents επισπεύδουν τη ρύθμιση της τεχνητής νοημοσύνης, η οποία –στο μεταξύ– έχει να αντιμετωπίσει πληθώρα άλλων προκλήσεων. Πρωτίστως, η ΑΙ καλείται να αναπυχθεί σε μια περίοδο κατά την οποία ο κόσμος είναι αντιμέτωπος με ακόμα μία ενεργειακή κρίση. Η Ιρλανδία είναι ενδεικτικό παράδειγμα: Εκεί τα data centers καταναλώνουν περίπου το ένα πέμπτο της ηλεκτρικής ενέργειας και το Δουβλίνο είχε «παγώσει» τις νέες συνδέσεις στο δίκτυο. Θα καταφέρουν οι οικονομίες να αντεπεξέλθουν στις ενεργειακές ανάγκες της τεχνητής νοημοσύνης; Σε αυτό το περιβάλλον του πληθωρισμού και της τεράστιας αβεβαιότητας ως προς την προσφορά ενέργειας;

Το αφεντικό της Microsoft

Η «Κ» έθεσε το ερώτημα σε συνάντηση με τον πρόεδρο της Microsoft, Μπραντ Σμιθ. «Και» αρχάς, η ΑΙ βασίζεται σε ένα ευρύτερο ενεργειακό μείγμα. Επει-

τα, αυτό που χρειαζόμαστε πέρα από ενέργεια είναι η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Θα πρέπει να αυξήσουμε τους τρόπους με τους οποίους θα εξοικονομούμε ενέργεια. Οι καταναλωτές έχουν επίσης ευθύνη, καθώς θα πρέπει να γίνονται όλο και πιο υπεύθυνοι και ενεργειακά ευαίσθητοι στο πώς θα χρησιμοποιούν τα διάφορα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης. Ομως, δεν θα το κρύψω, το ερώτημά σας παραμένει επί της ουσίας και πάλι αναπάντητο. Γι' αυτό και οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διαχειριστούν αποτελεσματικά τις πολιτικές τους για τα data centers. Η Ευρώπη έχει εδώ την ευκαιρία να φέρει περισσότερες ανανεώσιμες πηγές και περισσότερο ηλεκτρισμό απαλλαγμένο από τον

άνθρακα. Οι λύσεις θα έρθουν από την ανάπτυξη της ηλεκτρικής ενέργειας που θα βασίζεται σε πηγές φιλικές στο περιβάλλον. Χώρες όπως η Ιρλανδία κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση», είπε στην «Κ» το ηγετικό στέλεχος της Microsoft, η οποία έχει θέσει στόχο το αρνητικό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2030. Υπάρχει όμως ακόμη ένα ρίσκο για τον ρυθμό ανάπτυξης της τεχνολογίας τελευταίας γενιάς. Πρόκειται για την ακατάπαυστη συσσώρευση κεφαλαίων στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, όπου έχουν επενδυθεί αμύθητα ποσά. Ρωτήσαμε τον κ. Σμιθ κατά πόσον τον ανησυχεί το σενάριο μιας χρηματιστηριακής φούσκας, η οποία θα μπορούσε να ανατρέπει τις παραδοχές για τη

μεγέθυνση του κλάδου. «Εμείς έχουμε εμπιστοσύνη στον δικό μας οικονομικό σχεδιασμό. Δεν έχουμε παρά να φροντίζουμε τον ισολογισμό μας, να βρίσκονται τα νούμερα στη θέση τους. Δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό από αυτό», απάντησε ο πρόεδρος της Microsoft.

Μια σύνοδος για την τεχνητή νοημοσύνη δεν θα μπορούσε να αφήσει εκτός ατζέντας τον αντίκτυπο στις αγορές εργασίας. «Θέλεις να θωρακίσεις την εργασία σου; Χρησιμοποίησε την ΑΙ για ιδιον όφελος», θα ήταν μια τοποθέτηση η οποία συμπυκνώνει το αφήγημα των αθεράπευτα αισιόδοξων που εμφανίστηκαν στις αιτήσεις του Royal Dublin Society, ενός από τους πλέον ιστορικούς οργανισμούς της Ιρλανδίας που

ιδρύθηκε το 1731 για την προώθηση της επιστήμης, της βιομηχανίας και των τεχνών. Εξάλλου, η τεχνητή νοημοσύνη ανήκει στις λύσεις που προκρίνονται για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κρίσης στην Ευρώπη, ώστε να διατηρηθούν οι μελλοντικοί ρυθμοί ανάπτυξης.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν στη σύνοδο, η ΑΙ θα μπορούσε να αυξήσει το μέγεθος της παγκόσμιας οικονομίας έως 15% μέχρι το 2035. Κάθε χρόνο ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη κατά μία ποσοστιαία μονάδα. Μέσα σε λίγα χρόνια προσθέτει στις οικονομίες μεγέθη τα οποία η Βιομηχανική Επανάσταση του 18ου αιώνα πρόσφερε μετά πολλές δεκαετίες. «Η τεχνητή νοημοσύνη βάζει δίπλα

σε κάθε επαγγελματία έναν συνεργάτη επιπέδου PhD», ανέφεραν χαρακτηριστικά ειδικοί, οι οποίοι εξηγούσαν τις τρεις φάσεις ανάπτυξης της ΑΙ: «Μέχρι πρότινος, τη συναντήσαμε εν είδει πειραματισμού σε ανούσιες ενέργειες. Σήμερα, διανύουμε το στάδιο της χρήσης της για τον έλεγχο του κόστους σε μια σειρά από τομείς και δραστηριότητες. Σύντομα, θα περάσουμε στην αξιοποίησή της για τη μεγιστοποίηση της αξίας». Κοινή παραδοχή αποτελεί η ραγδαία αύξηση των δαπανών σε υπηρεσίες cloud για τη διασφάλιση της κυριαρχίας πάνω στα συστήματα που αναπτύσσουν τα κράτη και οι οικονομίες, με αξιοσημείωτες επενδύσεις σε αντίστοιχες υποδομές. «Η Ευρώπη αποκτά τεχνητή νοημοσύνη αιχμής που μπορεί να ελέγξει. Ο,τι δημιουργείται στην Ευρώπη παραμένει στην Ευρώπη», υπογράμιζαν εξειδικευμένοι αναλυτές, οι οποίοι πρόβλεψαν και στις καθιερωμένες συστάσεις προς την Ε.Ε. για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον νευραλγικό τομέα της τεχνολογίας. «Θα πρέπει να ρίξει περισσότερα χρήματα σε πρότζεκτ που δεν έχουν διασφαλισμένη απόδοση. Χρειάζεται να δεις τι δουλεύει και τι όχι. Ο τρόπος είναι περισσότερη καινοτομία», σημείωναν μεταξύ άλλων, τονίζοντας ότι η Ευρώπη έχει σαφές προβάδισμα στη ρύθμιση της ΑΙ, όμως υπολείπεται στην επένδυση και στο παραγωγικό ρίσκο.

Είναι περίπου ο δρόμος που άλλωστε ακολουθεί η Ιρλανδία, η χώρα η οποία φιλοξένησε το διεθνές AI Summit, στο πλαίσιο της προεδρίας της στο Συμβούλιο της Ε.Ε. Η Σμαραγδένια Νήσος έχει προσελκύσει κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (VC) στην τεχνολογία ύψους 1 δισ. ευρώ την τελευταία διετία και βρίσκεται στη δεύτερη θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης ως προς τον αριθμό επενδυτικών συμφωνιών στον τομέα της ΑΙ ανά κάτοικο. Εδώ και πάνω από 20 χρόνια προσφέρει κίνητρα όπως η ειδική φορολογική μεταχείριση τεχνολογικών εταιρειών που χρησιμοποιούν το Δουβλίνο ως έδρα των δραστηριοτήτων τους. Εξ ου και η μεταμόρφωση των Ντόκλαντς, της παλιάς λιμενικής ζώνης στις όχθες του ποταμού Λίφι, σε ένα σύμπλεγμα που αποτελείται από υπερσύγχρονα κτίρια πολυεθνικών επιχειρήσεων.

ΑΙ άμυνες κατά της ΑΙ

Το Δουβλίνο αποτελεί ένα σύμβολο της ανάπτυξης με όχημα την τεχνολογική εξέλιξη. Ωστόσο, απομένει ακόμη «πολλή δουλειά», όπως είπε και ο Chief Scientist της Alphabet Ντέιμς Χασάμπιτς, προκειμένου να υιοθετηθούν διεθνώς οι βέλτιστες πρακτικές ασφαλείας που εφαρμόζονται σε άλλους τομείς – βλ. πυρηνική τεχνολογία. Κατά τη γνώμη του, θα χρειαστεί η δημιουργία ενός διεθνούς οργανισμού που θα καθορίζει τα πρότυπα χωρίς να περιορίζει την καινοτομία. Θα πρέπει επίσης να αξιοποιηθούν τα ίδια τα συστήματα ΑΙ ως αμυντικά εργαλεία απέναντι στις ασύμμετρες απειλές.

Θα θεσπιστεί η δυνατότητα άμεσης απενεργοποίησης των εφαρμογών που θα αυτονομούνται εις βάρος της δημόσιας ασφαλείας; Θα επικρατήσουν οι ευκαιρίες έναντι των κινδύνων στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης; Πότε θα είναι αργά για την αποτελεσματική ρύθμιση των τεχνολογιών τελευταίας γενιάς; Είναι ορισμένα από τα ζητήματα που θα οδηγήσουν εφεξής τη διεθνή συζήτηση για την ΑΙ. Εξάλλου, όπως παρατήρησε ο κ. Χασάμπιτς, το πιο δύσκολο πράγμα στην επιστήμη είναι να θέσεις τις σωστές ερωτήσεις με τις σωστές διατυπώσεις.

Χρειαζόμαστε διακόπτη για την ΑΙ;

Οι προβληματισμοί των αναλυτών για την ασφάλεια και οι απαντήσεις των εκπροσώπων της Big Tech που κατέγραψε η «Κ» στη διεθνή σύνοδο για την τεχνητή νοημοσύνη στο Δουβλίνο

Η ΑΙ θα μπορούσε να αυξήσει το μέγεθος της παγκόσμιας οικονομίας έως 15% μέχρι το 2035, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν στους χώρους του Royal Dublin Society. Η Ιρλανδία είναι δευτέρα στην Ευρώπη ως προς τον αριθμό επενδυτικών συμφωνιών στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης ανά κάτοικο.

Ο Μπραντ Σμιθ (επάνω) επισήμανε ότι μία από τις προκλήσεις των επόμενων χρόνων είναι η εξοικονόμηση ενέργειας, ενώ ο Ντέιμς Χασάμπιτς υποστηρίζει ότι για την ασφάλεια των συστημάτων ΑΙ θα απαιτηθεί η δημιουργία διεθνούς οργανισμού.

Η σύγχρονη επανάσταση

Μέσα σε λίγα χρόνια η ΑΙ προσθέτει στις οικονομίες μεγέθη τα οποία η Βιομηχανική Επανάσταση του 18ου αιώνα πρόσφερε μετά πολλές δεκαετίες. «Η τεχνητή νοημοσύνη βάζει δίπλα σε κάθε επαγγελματία έναν συνεργάτη επιπέδου PhD», αναφέρθηκε χαρακτηριστικά.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

Οι προκλήσεις του Κάθετου Διαδρόμου

Η βιωσιμότητα του μεγάλου ενεργειακού έργου και η εύρεση αγοραστών αμερικανικού LNG

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Τα δημοσιεύματα για τον ρόλο της τώως πρέσβειρας των ΗΠΑ Κίμπερλι Γκίλφοϊλ στην προώθηση του Κάθετου Διαδρόμου και η απομάκρυνσή της από την Ελλάδα επαναφέρουν στο προσκήνιο το βασικό ερώτημα που συνοδεύει το φιλόδοξο ενεργειακό εγχείρημα του Κάθετου Διαδρόμου: μπορεί η ισχυρή γεωπολιτική υποστήριξη να μετατραπεί σε πραγματική εμπορική δραστηριότητα, ικανή να διασφαλίσει τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του;

Η απάντηση έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο για την ελληνική στρατηγική ανάδειξης της χώρας σε περιφερειακό ενεργειακό κόμβο όσο και για τις επιχειρήσεις που έχουν αναλάβει δεσμεύσεις προμήθειας αμερικανικού LNG, προσβλέποντας στο κενό που θα αφήσει το ρωσικό αέριο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη μετά το 2027.

Η απομάκρυνση της Γκίλφοϊλ, η οποία είχε αναλάβει ενεργό ρό-

λο στην προώθηση του αμερικανικού LNG και στη στήριξη των σχετικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, μπορεί να επηρεάσει τη δυναμική συγκεκριμένων διαπραγματεύσεων. Δεν αναιρεί, ωστόσο, ούτε το στρατηγικό ενδιαφέρον των ΗΠΑ ούτε την ευρωπαϊκή πολιτική απεξάρτησης από τη Ρωσία. Αναδεικνύει, αντιθέτως, τα όρια της πολιτικής παρέμβασης σε μια αγορά όπου οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται με βάση τις τιμές, τις ανάγκες εφοδιασμού και τους εμπορικούς κινδύνους.

Η πρωτοβουλία του Κάθετου Διαδρόμου ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2014, μετά τη ματαίωση του South Stream, με κοινή διακήρυξη Ελλάδας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας για τη διασύνδεση των δικτύων τους και τη δυνατότητα μεταφοράς αερίου προς Βορρά. Σταδιακά διευρύνθηκε, φθάνοντας σήμερα να περιλαμβάνει 11 διαχειριστές από εννέα χώρες. Το εγχείρημα απέκτησε νέα δυναμική το 2022 με τη σταδιακή απεξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό αέριο.

Οι ελληνικές εταιρείες Ακτωρ και ΔΕΠΑ μετά και την επέκταση της συμφωνίας που υπέγραψαν με τη Venture Global τον Ιούνιο φέτος, έχουν δεσμευθεί να παραλάβουν στις εγκαταστάσεις της αμερικανικής εταιρείας στη Λουμπλιάνα 1 δισ. τόνους LNG για να το διαθέσουν στην Ευρώπη και στη διεθνή αγορά. Ανεξάρτητα από την τιμή προμήθειας που προβλέπει η σύμβαση και το κατά πόσον αυτή θα είναι ανταγωνιστική σε βάθος 20ετίας σε μια αγορά συνεχώς μεταβαλλόμενη, το ρίσκο συνδέεται κυρίως με τις ρήτρες take or Pay. Η κοινοπραξία

Μειονέκτημα του ελληνικού σχεδίου είναι ότι το αέριο πρέπει να διέλθει από διαδοχικά εθνικά συστήματα, με αντίστοιχες χρεώσεις μεταφοράς.

συμβάσεις οριστικές, τελικές και αδιαπραγμάτευτες και είναι "take or pay", άρα καθιστούν τις συμφωνίες ασφαλείς. Ειδικότερα, η συμφωνία με την Albagaz είναι δεσμευτική και διέπεται από το βρετανικό δίκαιο. Η εγγυοδοσία της αλβανικού κράτους υπέρ της Albagaz υπόκειται σε έγκριση από τη Βουλή της Αλβανίας».

Το υπουργείο Ενέργειας της Αλβανίας, σύμφωνα με τη Wall Street Journal, αναμένει μελέτη σκοπιμότητας προκειμένου να αξιολογήσει την οικονομική βιωσιμότητα του σχεδίου. Επιπλέον, για να παραλάβει η Αλβανία αέριο θα πρέπει να υλοποιήσει πρώτα υποδομές αλλά και κατανάλωση, αφού σήμερα δεν διαθέτει δίκτυο φυσικού αερίου.

Η δυσκολία εξασφάλισης αγοραστών δεν αποτελεί ένα συγκριτικό πρόβλημα. Παρά την πολιτική απόφαση για απεξάρτηση από τη Ρωσία, αρκετές χώρες εξακολουθούν να προμηθεύονται ρωσικό αέριο, άλλες διαθέτουν εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού ή εγχώρια παρα-

Παρά την πολιτική απόφαση για απεξάρτηση από τη Ρωσία, αρκετές χώρες εξακολουθούν να προμηθεύονται ρωσικό αέριο.

γωγή, ενώ για κάποιους η πλήρης απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο στις νέες συνθήκες γεωπολιτικής έντασης αξιολογείται ως αβεβαιότητα, ειδικά μετά και τις συνομιλίες Τραμπ - Πούτιν για την επαναλειτουργία του αγωγού North Stream. Η πολιτική στήριξη δεν αρκεί για να γεμίσουν οι αγωγοί. Άλλωστε το πρόβλημα του Κάθετου Διαδρόμου δεν ήταν ποτέ η πολιτική στήριξη αλλά η δυσκολία μετατροπής του σε σταθερή εμπορική δραστηριότητα. Το χάσμα μεταξύ γεωπολιτικής και αγοράς ανέδειξε η επαναλαμβανόμενη απουσία ουσιαστικής συμμετοχής στις δημοπρασίες δεσμεύσεων δυναμικότητας.

Το βασικό μειονέκτημα του ελληνικού σχεδίου είναι ότι το φυσικό αέριο πρέπει να διέλθει από διαδοχικά εθνικά συστήματα, με αντίστοιχες χρεώσεις μεταφοράς. Σύμφωνα με συγκριτικές εκτιμήσεις, το κόστος μεταφοράς μέσω Ελλάδας προς την Ουκρανία μπορεί να είναι κατά 21%-76% υψηλότερο από εκείνο ανταγωνιστικών οδευσεων.

Η εναλλακτική δυτική διαδρομή και τα εμπόδια

Τις αντικειμενικές δυσκολίες της αγοράς αναδεικνύει στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Σιφναίος, διευθύνων σύμβουλος της Gastrade, της εταιρείας που λειτουργεί το FSRU Αλεξανδρούπολης και προωθεί ένα δεύτερο στην ίδια περιοχή με καθαρά εξαγωγικό προσανατολισμό. Όπως εξηγεί, η ελληνική διαδρομή μειονεκτεί γεωγραφικά έναντι της Πολωνίας και της Λιθουανίας για τον εφοδιασμό της Ουκρανίας. Δεν είναι τυχαίο ότι η Naftogaz έχει ανακοινώσει συμφωνίες δεσμεύσεων δυναμικότητας με τις δύο χώρες. Επιπλέον, η σημερινή ουκρανική ζήτηση δεν δικαιολογεί την αξιοποίηση λιγότερο ανταγωνιστικών διαδρομών. Εάν αυξηθούν οι ανάγκες, ενδέχεται να προκύψει περιθώριο και για ποσότητες από τον Νότο. Μάλιστα η Ουκρανία, η οποία διαθέτει τη μεγαλύτερη δυναμικότητα αποθηκών στην Ευρώπη, εξάγει σήμερα αέριο στις γειτονικές χώρες που αγόρασε πέρυσι σε υψηλές τιμές, κερδίζοντας από τη διαφορά κόστους. Αντίστοιχα, η Ρουμανία

διαθέτει εγχώρια παραγωγή και προοπτική ενίσχυσης των εξαγωγών της από το κοιτάσμα Neptun Deep που αναπτύσσει στη Μαύρη Θάλασσα, ενώ εκτιμάται ότι μπορεί να καλύψει και τις περιορισμένες ανάγκες της Μολδαβίας. Στη βόρεια διαδρομή απομένει ουσιαστικά η Βουλγαρία, η οποία ήδη προμηθεύεται LNG μέσω Αλεξανδρούπολης και φυσικό αέριο από την Τουρκία.

Σύμφωνα με τον κ. Σιφναίο, ο Κάθετος Διάδρομος θα πρέπει να επαναπροσδιορίσει τις προτεραιότητές του, στρεφόμενος προς τη δυτική διαδρομή –Σερβία, Ουγγαρία και Σλοβακία– και τις αγορές των Δυτικών Βαλκανίων, όπως η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Βόρεια Μακεδονία. Πρόκειται για μια ευρύτερη αγορά στην οποία, με την αποχώρηση του ρωσικού αερίου, εκτιμάται ότι θα δημιουργηθεί κενό 15-16 δισ. κυβικών μέτρων.

Και αυτή η επιλογή, ωστόσο, συνοδεύεται από εμπόδια. Το σερβικό δίκτυο ελέγχεται από την Gazprom, και είναι ένα ερώτημα

ως προς τη στάση της με την παύση των ροών ρωσικού αερίου. Αν και η Σερβία εξαιρείται από τον ευρωπαϊκό Κανονισμό για τον τερματισμό των εισαγωγών αερίου από τη Ρωσία, ένα μεγάλο μέρος της δυναμικότητας του αγωγού

TS που μεταφέρει ποσότητες σε Ελλάδα και Ουγγαρία θα μείνει κενό. Θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος να λυθεί αυτή η ρυθμιστική αβεβαιότητα για να στραφεί η αγορά προς τα εκεί. Παράλληλα, θα πρέπει να μειωθούν τα τιμολό-

για μεταφοράς, ώστε η ελληνική διαδρομή να καταστεί ανταγωνιστική για περικλειστές αγορές όπως η Ουγγαρία και η Σλοβακία, απέναντι στις εναλλακτικές οδευσεις μέσω Γερμανίας, Πολωνίας και Κροατίας.

Σε όλη αυτή την εξίσωση, ο κρίσιμος παράγοντας είναι η Τουρκία μέσω της οποίας μπορεί να φτάνει στην ευρωπαϊκή αγορά ρωσικό αέριο με διαφορετική εμπορική προέλευση. «Αν μπαίνουν σοβαρές ποσότητες από την Τουρκία στη Βουλγαρία, όλο το εγχείρημα είναι έωλο», προειδοποιεί ο κ. Σιφναίος, εκτίμηση που εκφράζεται και από άλλους παράγοντες της αγοράς χαρακτηρίζοντας την Τουρκία ως «τον ελέφαντα στο δωμάτιο». Η υποχρέωση που επιβάλλει η Ε.Ε. από τον Νοέμβριο του 2027 στους εισαγωγείς φυσικού αερίου να πιστοποιούν ότι οι εισροές από την Τουρκία δεν είναι ρωσικό αέριο, δεν διασφαλίζει τον στόχο της πλήρους απεξάρτησης από τη Ρωσία, όπως τονίζουν στην «Κ». Η Ε.Ε. ίσως θα έπρεπε να δει μια πλήρη απαγόρευση εισαγωγών ρωσικού αερίου από την Τουρκία για όσο διάστημα η γεωπολιτική χώρα διατηρεί σημαντικές συμβάσεις με την Gazprom, υπογραμμίζουν.

«Ο Κάθετος Διάδρομος αποτελεί προτεραιότητα και συνεργαζόμα-

στε στενά με τους περιφερειακούς εταίρους μας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε διαφοροποιημένες πηγές φυσικού αερίου, αξιοποιώντας στο έπακρο τις υφιστάμενες υποδομές και διασφαλίζοντας ότι οι νέες επενδύσεις είναι στοχευμένες και ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς. Με αυτόν τον τρόπο, ο Κάθετος Διάδρομος μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της Ευρώπης και στη διαφοροποίηση των πηγών και οδευσεων εφοδιασμού της», δηλώνει στην «Κ» η CEO του ΔΕΣΦΑ Μαρία Σφερρούτσα.

Οι αυξημένες κατά 168,8% το 9μηνο του 2026 σε ετήσια βάση εξαγωγές φυσικού αερίου της χώρας, σύμφωνα με τον ΔΕΣΦΑ επιβεβαιώνουν τον ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο της Ελλάδας, ως στρατηγικού ενεργειακού κόμβου και πύλης εισόδου για τον εφοδιασμό με φυσικό αέριο προς τη νοτιοανατολική Ευρώπη και πέραν αυτής.

Προθεσμιακή Κατάθεση

2,10%

Επιτόκιο για 12 μήνες

- ▶ Ελάχιστο ποσό κατάθεσης **€100.000**
- ▶ Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις
- ▶ **Καταβολή τόκου** στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Στο Λαύριο ο πρώτος εθνικός υπερυπολογιστής

Ο «Δαίδαλος» μπορεί να επεξεργάζεται τεράστιους όγκους δεδομένων και είναι από τους ισχυρότερους στον κόσμο

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Σε ένα παλιό βιομηχανικό κτίριο στο Λαύριο, στη νοτιοανατολική Αττική, μια διαφορετική μορφή ισχύος ετοιμάζεται να αναλάβει δράση. Εκεί όπου κάποτε παραγόταν ηλεκτρική ενέργεια για τις ανάγκες της μεταλλευτικής δραστηριότητας, σήμερα παίρνει θέση ένα σύστημα σχεδιασμένο να επεξεργάζεται τεράστιους όγκους δεδομένων, να εκπαιδεύει μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης και να επιταχύνει επιστημονικούς υπολογισμούς που μέχρι πρότινος απαιτούσαν πολύ περισσότερους πόρους.

Πρόκειται για τον «Δαίδαλο», τον νέο εθνικό υπερυπολογιστή της Ελλάδας, ο οποίος εγκαταστάθηκε στο ιστορικό κτίριο του πρώην ηλεκτρικού σταθμού της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων, στο Τεχνολογικό και Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Η επιλογή του χώρου προσδίδει στο εγχείρημα ιδιαίτερο συμβολισμό.

«Εδώ πέρα κάνουμε τη γέφυρα από τη δεύτερη Βιομηχανική Επανάσταση, στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν σε αυτόν τον χώρο παραγόταν ηλεκτρική ενέργεια, στην τέταρτη Βιομηχανική Επανάσταση», ανέφερε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης κατά την τελετή εγκαινίων, όπου ο «Δαίδαλος» τέθηκε συμβολικά σε λειτουργία. Ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Δημήτρης Παπα-

στεργίου σημείωσε ότι η Ελλάδα γίνεται η 14η χώρα παγκοσμίως που αποκτά τέτοια υποδομή, προσθέτοντας ότι, μετά την ολλοκλήρωση των απαραίτητων δοκιμών και τεχνικών ρυθμίσεων, η παροχή υπηρεσιών αναμενόταν να ξεκινήσει τον Δεκέμβριο.

Ο «Δαίδαλος» διαθέτει υπολογιστική επίδοση 85,69 petaflops, που αντιστοιχεί σε περίπου 85,69 τετράκις εκατομμύρια πράξεις κινητής υποδιαστολής ανά δευτερόλεπτο. Με βάση στοιχεία της συγκεκριμένης κατάταξης, κα-

Η Ελλάδα γίνεται η 14η χώρα παγκοσμίως που αποκτά τέτοια υποδομή.

ταλαμβάνει την 31η θέση στην TOP500, η οποία καταγράφει τους ισχυρότερους υπερυπολογιστές στον κόσμο και την 23η θέση στην Green500, που αξιολογεί την ενεργειακή τους αποδοτικότητα.

Πίσω από αυτούς τους αριθμούς βρίσκεται μια υποδομή που προορίζεται να υποστηρίξει εργασίες οι οποίες απαιτούν τεράστια υπολογιστική ισχύ. Από την εκπαίδευση μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης μέχρι τις σύνθετες επιστημονικές προσομοιώσεις, ο στόχος είναι να δοθεί σε ερευνητικές ομάδες, πανεπιστήμια και

Ο «Δαίδαλος» διαθέτει υπολογιστική επίδοση 85,69 petaflops, που αντιστοιχεί σε περίπου 85,69 τετράκις εκατομμύρια πράξεις κινητής υποδιαστολής ανά δευτερόλεπτο.

επιχειρήσεις πρόσβαση σε δυνατότητες που διαφορετικά θα ήταν εξαιρετικά διαπληνές ή δύσκολα προσβάσιμες. Οι εφαρμογές εκτείνονται σε πεδία με άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινότητα και στην οικονομία. Στην υγεία η υπολογιστική ισχύς μπορεί να αξιοποιηθεί

για την ανάπτυξη μοντέλων που υποστηρίζουν την έγκαιρη ανίχνευση ασθενειών. Στην πολιτική προστασία μπορεί να συμβάλει στην προσομοίωση ακραίων και-πινο στην καθημερινότητα και στην οικονομία. Στην υγεία η υπολογιστική ισχύς μπορεί να αξιοποιηθεί

σύνθετες προσομοιώσεις προϊόντων και παραγωγικών διαδικασιών, περιορίζοντας τον χρόνο και το κόστος των δοκιμών πριν από την παραγωγή. Οι δυνατότητές του δεν περιορίζονται, ωστόσο, στην τεχνητή νοημοσύνη. Ως υπερυπολογιστής γενικού σκοπού,

μπορεί να υποστηρίξει έρευνα στη φυσική, στη χημεία και στη βιολογία, καθώς και υπολογισμούς που σχετίζονται με την ενέργεια, τη μετεωρολογία και την κλιματική αλλαγή. Παράλληλα, μπορεί να αποτελέσει υποδομή για την ανάπτυξη εφαρμογών παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης και μεγάλων γλωσσικών μοντέλων, με δυνατότητες χρήσης στην ελληνική γλώσσα, στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό. Ο «Δαίδαλος» αποτελεί, όμως, μόνο ένα μέρος του ευρύτερου εγχειρήματος. Είναι ο βασικός υπολογιστικός πυλώνας του «Φάρου» (Pharos), του ελληνικού Εργοστασίου Τεχνητής Νοημοσύνης (AI Factory), που εντάσσεται στο ευρωπαϊκό δίκτυο αντίστοιχων υποδομών.

Η φιλοδοξία του «Φάρου» είναι να συνδέσει την υπολογιστική ισχύ με δεδομένα, τεχνολογία, εργασία, εκπαίδευση και εξειδικευμένη υποστήριξη, διευκολύνοντας την πρόσβαση επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων στις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης. Το ζητούμενο δεν είναι μόνο η λειτουργία ενός ισχυρού υπολογιστικού συστήματος, αλλά και η δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε η Ελλάδα να αναπτύσσει δικά της μοντέλα και εφαρμογές, ενισχύοντας την τεχνολογική αυτονομία της.

Οι δυνατότητες του «Δαίδαλου» θα είναι διαθέσιμες στην ελληνική και ευρωπαϊκή επιστημονική και ακαδημαϊκή κοινότητα, σε

πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, σε νεοφυείς και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στη βιομηχανία και στον δημόσιο τομέα. Η πρόσβαση θα πραγματοποιείται μέσω διαδικασιών και προσκλήσεων της ΕΔΥΤΕ και της κοινής επιχείρησης EuroHPC, η οποία συντονίζει την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων. Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις έργων, οι οποίες θα αξιολογούνται με βάση την επιστημονική ή την τεχνολογική αξία τους και τις υπολογιστικές απαιτήσεις τους. Οι σχετικοί όροι και οι προθεσμίες εξαρτώνται από τις επίσημες διαδικασίες πρόσβασης.

Η δημιουργία του «Δαίδαλου» απαιτήσε επένδυση 58,9 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Το έργο υλοποιήθηκε από την ΕΔΥΤΕ Α.Ε. (GRNET) σε δύο σκέλη, που καλύπτουν τόσο τον υπολογιστικό εξοπλισμό όσο και τις εγκαταστάσεις που απαιτούνται για τη λειτουργία του.

Η Hewlett Packard Enterprise ανέλαβε, με προϋπολογισμό 41 εκατ. ευρώ, την προμήθεια και εγκατάσταση του υπολογιστικού εξοπλισμού, των συστημάτων αποθήκευσης και του λογισμικού, καθώς και την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Στη MainSys Α.Ε. ανατέθηκε η διαμόρφωση των ηλεκτρομηχανολογικών υποδομών και του Κέντρου Δεδομένων στο Λαύριο, με προϋπολογισμό 17,9 εκατ. ευρώ.

450 εκατ. μας κοστίζει κάθε μήνα η ενεργειακή κρίση

Βαρύς ο λογαριασμός για νοικοκυριά και επιχειρήσεις παρά τις επιδοτήσεις

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Ο **χειμώνας** θα είναι βαρύς οικονομικά παρά τις επιδοτήσεις του κράτους και των διυλιστηρίων στα τρία βασικά ενεργειακά προϊόντα. Διότι ο μηνιαίος λογαριασμός εξαιτίας της αύξησης των τιμών σε ρεύμα, φυσικό αέριο, πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης, καθώς και της βενζίνης και του υγραερίου, υπερβαίνει τα 600 με 650 εκατ. ευρώ, με το κράτος να καλύπτει περίπου τα 100 εκατ. ευρώ από αυτά και τα διυλιστήρια λιγότερα από 50 εκατ.

Ετσι, στα νοικοκυριά και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις φορτώνεται κάθε μήνα ένα κονδύλι της τάξεως των 450 εκατ., το οποίο ροκανίζει το διαθέσιμο εισόδημα για όσο διάστημα παραμένουν ψηλά οι τιμές. Ο κίνδυνος δεν περιορίζεται φυσικά μόνο στο επιπλέον κόστος της ενέργειας συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Ενισχύεται και από το ενδεχόμενο πρόσθετων ανατιμήσεων σε είδη

ευρείας κατανάλωσης, κάτι που πλέον φαντάζει ως πολύ πιθανό, ειδικά από τις αρχές του νέου έτους. Το μεγαλύτερο μέρος του λογαριασμού προέρχεται από τα καύσιμα. Με βάση τη μηνιαία κατανάλωση του 2025 και τις μέσες τιμές του Οκτωβρίου μέχρι στιγμής, η μηνιαία δαπάνη για πετρέλαιο κίνησης, αμόλυβδη, πετρέλαιο θέρμανσης και υγραέριο θα ανερχόταν χωρίς τις επιδοτήσεις σε 1,653 δισ. τον Οκτώβριο του 2026, έναντι 1,131 δισ. τον Οκτώβριο του 2025. Η πρόσθετη επιβάρυνση φτάνει έτσι τα 522 εκατ. ευρώ τον μήνα, αύξηση 46,2%.

Το πετρέλαιο κίνησης σπκώνει το μεγαλύτερο βάρος: με μηνιαία κατανάλωση περίπου 295 εκατ. λίτρων και τιμή χωρίς επιδότηση στα 2,357 ευρώ το λίτρο, έναντι 1,535 ευρώ πέρυσι (+53,6%), η πρόσθετη δαπάνη φτάνει τα 242,6 εκατ. τον μήνα. Ακολουθούν η αμόλυβδη με 138,5 εκατ. (246 εκατ. λίτρα τον μήνα, από 1,741 σε 2,303 ευρώ το λίτρο, +32,3%), το πετρέ-

λαιο θέρμανσης με 129,2 εκατ. (149 εκατ. λίτρα, από 1,133 σε 2 ευρώ, +76,6%) και το υγραέριο με 11,9 εκατ. (85 εκατ. λίτρα, από 0,947 σε 1,087 ευρώ, +14,8%).

Ακόμη και με τις επιδοτήσεις, οι τιμές στην αντλία είναι πολύ υψηλότερες από πέρυσι. Στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου η μέση πανελλαδική τιμή της αμόλυβδης διαμορφώθηκε στα 2,203 ευρώ το λίτρο, έναντι 1,748 ευρώ την ίδια περίοδο του 2025 (+26%), και το πετρέλαιο κίνησης στα 2,147 ευρώ, από 1,540 ευρώ (+39,4%). Το υγραέριο πωλείται 1,087 ευρώ, από 0,947 ευρώ (+14,8%), ενώ το πετρέλαιο θέρμανσης ξεκίνησε τη φετινή περίοδο διάθεσης στο 1,564 ευρώ το λίτρο, έναντι 1,128 ευρώ πέρυσι (+38,7%).

Η εικόνα ήταν ανάλογη και τον Σεπτέμβριο, με την αμόλυβδη 95 στα 2,152 ευρώ (+22,7%), την αμόλυβδη 100 στα 2,387 ευρώ (+21,7%) και το πετρέλαιο κίνησης στα 2,140 ευρώ (+38,8% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2025). Στο

Το μηνιαίο κόστος από την αύξηση των τιμών, πριν και μετά τις επιδοτήσεις

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	Κόστος χωρίς επιδοτήσεις	Κόστος με τις επιδοτήσεις
Πετρέλαιο κίνησης	242,6	183,6
Βενζίνη αμόλυβδη	138,5	113,9
Υγραέριο κίνησης	11,9	11,9
Πετρέλαιο θέρμανσης	129,2	69,6
Ηλεκτρικό ρεύμα	75,9	75,9
Φυσικό αέριο	50,0	50,0
ΣΥΝΟΛΟ	648,0	504,8

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Επιδοτήσεις που ισχύουν από 16 Οκτωβρίου (κράτος και διυλιστήρια). Πετρέλαιο κίνησης: κρατική 0,15 €/λ και διυλιστηρίων 0,05 €/λ. Αμόλυβδη: κρατική 0,10 €/λ. Πετρέλαιο θέρμανσης: κρατική 0,20 €/λ και διυλιστηρίων 0,20 €/λ. Για υγραέριο, ρεύμα και φυσικό αέριο δεν έχει υπολογιστεί επιδότηση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ηλεκτρικό ρεύμα, η μέση μηνιαία κατανάλωση στη χαμηλή τάση, όπου εντάσσονται τα νοικοκυριά και οι μικρές επιχειρήσεις, ανέρχεται σε περίπου 2,53 δισ. κιλοβατώρες. Με τη μέση τιμή να ανεβαίνει από 0,24 σε 0,27 ευρώ ανά κιλοβάτώρα (+12,5%), το μηνιαίο κόστος αυξάνεται από 607,1 σε 683 εκατ. ευρώ, δηλαδή κατά σχεδόν 76 εκατ. τον μήνα. Και τα χειρότερα είναι μπροστά, καθώς στα τιμολόγια του Οκτωβρίου έχουν ήδη καταγραφεί νέες μεγάλες ανατιμήσεις ειδικά στα πράσινα τιμολόγια, που εξακολουθούν να έχουν στα 2,140 ευρώ (+38,8% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2025). Στο

Στο φυσικό αέριο, η μηνιαία κατανάλωση τους χειμερινούς μήνες φτάνει τουλάχιστον σε 1,2 δισ. κιλοβατώρες και η αύξηση στις τιμές μεταφράζεται σε πρόσθετο κόστος τουλάχιστον 50 εκατ. τον μήνα.

Απέναντι σε αυτή την επιβάρυνση, η κρατική επιδότηση, 0,15 ευρώ το λίτρο στο πετρέλαιο κίνησης, 0,20 ευρώ στο πετρέλαιο θέρμανσης και 0,10 ευρώ στην αμόλυβδη, έχει μηνιαίο δημοσιονομικό κόστος 98,7 εκατ. ευρώ: 44,2 εκατ. για το πετρέλαιο κίνησης, 29,8 εκατ. για το πετρέλαιο θέρμανσης και 24,6 εκατ. για την αμόλυβδη.

Μικρότερη είναι η συνεισφο-

ρά των διυλιστηρίων. Εως τις 15 Οκτωβρίου επιδοτούσαν με 0,05 ευρώ το λίτρο το πετρέλαιο κίνησης και με 0,10 ευρώ την αμόλυβδη, με μηνιαίο κόστος 39,4 εκατ. ευρώ. Από τις 16 Οκτωβρίου η έκπτωση στην αμόλυβδη σταματάει και στη θέση της μπαίνει έκπτωση 0,20 ευρώ στο πετρέλαιο θέρμανσης, οπότε το μηνιαίο κόστος ανεβαίνει στα 44,5 εκατ. ευρώ (+13,1%).

Αθροιστικά, η πρόσθετη μηνιαία επιβάρυνση από τις αυξήσεις υπολογίζεται σε περίπου 648 εκατ. ευρώ: 522 εκατ. από τα καύσιμα, 76 εκατ. από το ρεύμα και τουλάχιστον 50 εκατ. από το φυ-

σικό αέριο. Κράτος και διυλιστήρια καλύπτουν μαζί περίπου 143 εκατ. ευρώ (98,7 και 44,5 εκατ., αντιστοίχως). Η 200 εκατ. ευρώ αν ληφθεί υπόψη και το ποσό των 50 εκατ. ευρώ που προστέθηκε για να αυξηθεί κατά 30% το επίπεδο θέρμανσης. Το υπόλοιπο, της τάξεως των 450-500 εκατ. ευρώ τον μήνα, το πληρώνουν νοικοκυριά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για όσο διάστημα οι τιμές παραμένουν σε αυτά τα επίπεδα. Το πού θα φτάσει η ζημία εξαρτάται πλέον από μία μεταβλητή: για πόσο χρόνο θα παραμείνουν οι τιμές στα σημερινά πολύ υψηλά επίπεδα.

Δύσκολα μεγαλώνεις παιδί αν δεν έχεις παππού και γιαγιά

Της **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Λένε ότι χρειάζεται ένα χωριό για να μεγαλώσει ένα παιδί. Στην Ελλάδα, αυτή η αφρικανική παροιμία επιβεβαιώνεται μέσα από τα στοιχεία για το ποιος φροντίζει τα παιδιά. Όπως προκύπτει από την ειδική έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ για τον συνδυασμό οικογενειακής ζωής και εργασίας, μόλις 25,5% των γονέων (ζευγάρια, μονογονεϊκές οικογένειες και άλλοι τύποι νοικοκυριών) χρησιμοποιούν υπηρεσίες φύλαξης όπως παιδικούς σταθμούς, ολοήμερα σχολεία και νταντάδες για όλα τα παιδιά κάτω των 15 ετών, ενώ 6,2% τις αξιοποιούν μόνο για κάποια από τα παιδιά τους. Ωστόσο, η συντριπτική πλειονότητα των γονέων στην Ελλάδα, συγκεκριμένα το 67,9%, δεν χρησιμοποιεί καθόλου υπηρεσίες φύλαξης, είτε επειδή είναι διαθέσιμοι οι παππούδες, είτε για λόγους οικονομικούς, είτε διότι πολύ απλά δεν υπάρχουν κατάλληλες και ικανοποιητικές δομές

φροντίδας ανηλίκων.

Και τι κάνουν, λοιπόν, όσοι δεν έχουν φύλαξη; Σχεδόν οι μισοί εξ αυτών (47,6%) αναλαμβάνουν τη φροντίδα των ανηλίκων μόνοι ή με τον σύντροφό τους. Δεύτερη επιλογή των γονέων είναι να στραφούν στο συγγενικό ή φιλικό περιβάλλον (19,4%). Ανέκαθεν άλλωστε στην Ελλάδα οι παππούδες συνέβαλλαν ενεργά στην ανατροφή των παιδιών. Σχεδόν εξίσου υψηλό είναι και το ποσοστό των οικογενειών που δηλώνουν ότι τα παιδιά φροντίζουν μόνο τους του εαυτού τους (18,1%), που αποτελεί την τρίτη δημοφιλέστερη επιλογή.

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες της φύλαξης αποτυπώνονται κατά κύριο λόγο στους νεότερους γονείς μεταξύ 18 και 34 ετών. Τα παιδιά τους είναι πολύ μικρά και δεν μπορούν να φροντίσουν τον εαυτό τους, ενώ οι παππούδες είναι νέοι και ενδογενώς ακόμη ενεργοί στην αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα να μειώνεται η συμβολή τους στο καθημερινό πρόγραμμα. Συ-

Ενας στους τρεις γονείς αναφέρει ότι η δουλειά έρχεται σε σύγκρουση με τις υποχρεώσεις των παιδιών του.

γκεκριμένα οι μισοί (50,2%) εργαζόμενες ηλικίας μεταξύ 18 και 24 ετών δήλωσαν ότι αναλαμβάνουν μόνοι τη φροντίδα των παιδιών τους, ενώ το ποσοστό εκτινάσσεται στο 64,1% στους γονείς μεταξύ 25 και 34 ετών.

Παράλληλα, σχεδόν ένας στους πέντε γονείς (19,6%) μεταξύ 18 και 24 ετών δηλώνει ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη υπηρεσία φύλαξης, ενώ το 13,8% αναφέρει ως κύριο πρόβλημα το υψηλό κόστος.

Στους γονείς μεταξύ 25 και 35 ετών η αντίστοιχα ποσοστά περιορίζονται μεν σε 4,9% και 8,9%, παραμένοντας όμως αισθητά υψη-

Όπως προκύπτει από την ειδική έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ για τον συνδυασμό οικογενειακής ζωής και εργασίας, μόλις 25,5% των γονέων (ζευγάρια, μονογονεϊκές οικογένειες και άλλοι τύποι νοικοκυριών) χρησιμοποιούν υπηρεσίες φύλαξης όπως παιδικούς σταθμούς, ολοήμερα σχολεία και νταντάδες για όλα τα παιδιά κάτω των 15 ετών, ενώ 6,2% τις αξιοποιούν μόνο για κάποια από τα παιδιά τους.

λότερα από τις άλλες υποομάδες που εξετάζονται. Στο σύνολο των γονέων όλων των ηλικιών που απέχουν από υπηρεσίες φύλαξης, το 3% λέει ότι δεν υπάρχουν δια-

θέσιμες, το 5,6% αναφέρει το κόστος και το 1% επικαλείται άλλο εμπόδιο.

Από την έρευνα προκύπτει η έλλειψη προστίτων και κατάλλη-

λων δομών φύλαξης. Ενδεικτικά, στα ζευγάρια με παιδιά κάτω των 15 ετών, πάνω από 40% δηλώνουν ότι χρειάζονται αλλά δεν χρησιμοποιούν τέτοιες υπηρεσίες, έναντι 31,7% που πράγματι αξιοποιούν τα ολοήμερα, τους παιδικούς σταθμούς, τις νταντάδες κ.λπ. Οι υπόλοιποι δηλώνουν ότι δεν έχουν ανάγκη από εξωτερική βοήθεια.

Για τους εργαζομένους, οι δυσκολίες φροντίδας των παιδιών είναι μεγάλες, με περίπου έναν στους τρεις να απαντά ότι η δουλειά έρχεται σε σύγκρουση με τις υποχρεώσεις παιδιών ή εξαρτώμενων ενηλίκων. Σύμφωνα με την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, οι γυναίκες (35,4%) και τα άτομα μεταξύ 35 και 44 ετών (37,5%) είναι οι ομάδες που αναφέρουν περισσότερη πίεση. Τα συχνότερα προβλήματα είναι οι πολλές ώρες εργασίας (34,9%), οι υψηλές απαιτήσεις της και η επαγγελματική εξουθένωση (27%), τα απρόβλεπτα και δύσκολα επαγγελματικά προγράμματα

(13%), αλλά και ο χρόνος μετακίνησης (12,9%).

Μάλιστα, το 59,9% όσων έχουν υπόχρεη ταυτόχρονα εργαζόμενοι και γονείς μικρών παιδιών δεν έχει λάβει καμία οικογενειακή άδεια, είτε πρόκειται για γονική άδεια είτε για άδεια μητρότητας ή πατρότητας, αναδεικνύοντας περαιτέρω τη σημασία πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών. Το ποσοστό είναι σαφώς υψηλότερο μεταξύ των ανδρών, με το 75% να δηλώνει ότι δεν έχει λάβει οικογενειακή άδεια, έναντι 46,1% στις γυναίκες.

Ο συνδυασμός της φροντίδας ανηλίκων παιδιών με την υποστήριξη γονέων ή άλλων εξαρτώμενων συγγενών αποτελεί πρόσθετη πρόκληση. Αυτή η μεταβλητή: για πόσο χρόνο θα παραμείνουν οι τιμές στα σημερινά πολύ υψηλά επίπεδα.

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η ενεργός παρουσία και η βαθύτερη εμπλοκή αμερικανικών κρατικών και ιδιωτικών κεφαλαίων στην ελληνική οικονομία, στις υποδομές, στην ενέργεια, στην τεχνολογία και στην άμυνα επιδιώκουν να διαμορφώσουν ένα νέο γεωοικονομικό και γεωστратηγικό τοπίο στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου. Κάποια πρότζεκτ εξ αυτών, μεταξύ των οποίων η ενεργειακή απεξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία και η μείωση της επιρροής της Κίνας στο ελληνικό λιμενικό σύστημα και ειδικότερα τον Πειραιά, είχαν εξαγγελθεί ήδη από την προηγούμενη κυβέρνηση των ΗΠΑ. Ωστόσο τα τελευταία δύο χρόνια η πίεση για την ολοκλήρωσή τους έχει προσλάβει νέες διαστάσεις, συχνά μάλιστα ανατίστοιχες με τον ρυθμό που μπορούν να προχωρήσουν στην πράξη τέτοιου είδους έργα και ιδίως στο σύνθετο αδειοδοτικό ελ-

Στο πεδίο των εξοπλισμών, υλοποιείται πρόγραμμα ύψους έως 4 δις. δολ., που περιλαμβάνει την προμήθεια πυρομαχικών και τον εκσυγχρονισμό 37 μαχητικών F-16.

λινικό πλαίσιο. Σίγουρα οι δημόσιες δηλώσεις κορυφαίων Αμερικανών αξιωματούχων που επισκέφθηκαν στην Ελλάδα και όχι μόνο, συμπεριλαμβανομένων πολλών της επικραΐας της διπλωματικής αποστολής στην Ελλάδα, πύκνωσαν σε συχνότητα αλλά και σε ύψος τους τελευταίους 18 μήνες, επί της δεύτερης ημέρας του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ.

Δεν έχουν προχωρήσει, τουλάχιστον επί του παρόντος, βέβαια, όλα τα πρότζεκτ, παρά τις διαφορετικές εντυπώσεις που ενίοτε δημιουργούν τέτοιες δηλώσεις. Επιπλέον, κάποια από τα πρότζεκτ έχουν προκαλέσει προβλήματα για την οικοδομική λογική τους. Όπως, για παράδειγμα, η βιωσιμότητα ενός νέου ολοκληρωμένου λιμενικού συγκροτήματος στην Ελευσίνα, ελάχιστα χιλιόμετρα από το μεγαλύτερο λιμάνι της Ανατολικής Μεσογείου, του Πειραιά.

Την ώρα που διατυπώνονται αυ-

τὲς οἱ ἀμφιβολίες, πάντως, στο ἐπι-
κεντρο αὐτοῦ του στρατηγικοῦ σχε-
διασμοῦ τῶν ΗΓΙΑ βρίσκεται ὁλόγεια
καὶ συχνότερα ἡ U.S. International
Development Finance Corporation
(DFC), ἡ ἀμερικανικὴ κρατικὴ ἀνα-
πτυξιακὴ τράπεζα, ποῦ λειτουργεῖ ὡς
βασικὸς χρηματοοικονομικὸς βρα-
χίονας τῆς κυβέρνησης τῶν Ηνω-
μένων Πολιτειῶν γιὰ ἐπενδύσεις σὲ
ἰδιωτικὰ ἔργα διεθνῶς. Ο ὁργανισμὸς
αὐτός, ποῦ δημιουργήθηκε πολὺ
πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνάληψη τῆς προε-
δρίας τῶν ΗΓΙΑ ἀπὸ τὸν σημερινὸ
πρόεδρο, δὲν περιορίζεται σὲ αμιγῶς
οικονομικοὺς δείκτες, ἀλλὰ συνδυά-
ζει ἀναπτυξιακοὺς καὶ γεωστρατη-
γικοὺς στόχους, ἀποτελῶντας στὴν
πράξιν τὸ θεσμικὸ ἀντίβραχιο τῆς Ουά-
σινγκτον ἀπέναντι στὴν κρατικὰ
ελεγχόμενη οἰκονομικὴ διείσδυση
ἄλλων ἐθνικῶν, ὥπως ἡ Κίνα καὶ
ἡ Ρωσία, ἐντάσσοντας σταθερὰ τὴν
Ελλάδα στο πεδίο τῶν δραστηριο-
τήτων του.

Τα ναυπηγεία και το θριάσιο

«Η Ελλάδα αποτελεί στρατηγικά σημαντικό μέρος της επενδυτικής στρατηγικής της DFC στην Ευρώπη», επισημάνει χαρακτηριστικά σε συνέντευξή του στην «Καθημερινή» το καλοκαίρι ο Κόννор Κόλμαν, διευθυντής επενδύσεων και επικοινωνίας του γραφείου του διευθυνόντος συμβούλου της DFC, Η συνομιλία έρχεται στο οργανισμό στη χώρα αναμένεται να αυξηθεί εφόσον προχωρήσουν συγκεκριμένα έργα, τα οποία όμως επί του παρόντος βρίσκονται ακόμη σε φάση είτε διαγωνιστικής διαδικασίας είτε ωρίμανσης. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η χρηματοδότηση της DFC, ύψους 125 εκατ. δολαρίων, προς την ONEX Elefsis Shipyards & Industries για τη στήριξη της αποκατάστασης, του εκσυλ-

χρονισμού και της αναδιάρθρωσης του ναυπηγείου, καθώς και η συμφωνία από κοινού με την Τράπεζα Πειραιώς για τη στήριξη του πρότζεκτ του Θρασίου Εμπορευματικού Κέντρου (ΘΕΚ) που αναπτύσσεται από την Goldair, μια επένδυση που υπερβαίνει τα 250 εκατ. ευρώ. Και τα δύο αυτά πρότζεκτ προχωρούν κανονικά. Σύμφωνα με το αξιολογεί της DFC, ο οργανισμός μετέλογε επιπλέον ευκαιρίες στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων έργων που ενισχύουν την εφοδιαστική, τις υποδομές και τις περιφερειακές αλυσίδες εφοδιασμού. Αλλά έργα βρίσκονται ακόμη στη διαδικασία της ανάθεσης, όπως το μεγάλο έργο ανάπτυξης του εμπορευματικού κέντρου στο πρώην Στρατόπεδο Γκόουντ στη Θεσσαλονίκη, για το οποίο επίσης έχει αποσφαλί επι-

στολή πρόθεσης χρηματοδότησης της DFC για λογαριασμό του διεκδικητικού σχήματος υπό την Goldair.

Το εναλλακτικό λιμάνι

Στο πεδίο των λιμενικών υποδομών, ξεχωρίζει η σχεδιασμός για την ανάπτυξη ενός νέου λιμένα πολλών χρήσεων στην Ελευσίνα, ο οποίος θα συνδέει τις σημερινές εγκαταστάσεις των ναυπηγείων με επιπλέον 400 στρέμματα που εφάπτονται σε αυτές προς την πλευρά του κύριου λιμανιού. Το έργο, το οποίο απαιτεί πλήρη κατασκευή και αδειοδότηση από τις αρμόδιες Αρχές, προορίζεται να εξυπηρετεί εμπορικά και πολεμικά πλοία, αποτελώντας μια αξιόπιστη, αν και μικρότερης κλίμακας, εναλλακτική λύση έναντι του Πειραιά. Βρίσκεται πάντως ακόμη στην προπαρασκευαστική φάση.

αστική διαδικασία για την προκήρυξη ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού, παρότι είχε εξαγγελθεί από στελέχη της ελληνικής κυβέρνησης η προκήρυξη διαγωνιστικής διαδικασίας εντός του πρώτου εξαμήνου του 2026. Αντίστοιχα στόχευσε, ή αν θέλετε αστοχία, καταγράφεται και στον Βόλο, όπου η DFC παρείχε χρηματοδοτική υποστήριξη στην Goldair Cargo για τη διεκδίκηση του 67% του Οργανισμού Λιμένος Βόλου, θωρακίζοντας έναν δυνατό κομμάκι σταθμό μετακίνησης δυνάμεων του NATO και αποτρέποντας τον έλεγχο από μη συμμαχικά κεφάλαια, όπως στην περίπτωση του ΟΛΘ. Ο διαγωνισμός όμως ακυρώθηκε από το Δημόσιο, ενώ προέκυψε περαιτέρω νομική εμπλοκή μετά την προσφυγή του πλειοκόλου ΟΛΘ κατά τις ακυρώσεις.

Τα κέντρα δεδομένων

Σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού, οι επενδυτικές προτεραιότητες της DFC στην Ελλάδα και στην Ανατολική Μεσόγειο ευθυγραμμίζονται στενά με τους ευρύτερους στόχους των ΗΠΑ, κινητοποιώντας ιδιωτικά κεφάλαια για έργα υψηλού αντίκτυπου. Παράλληλα, ο οργανισμός συνεργάζεται στενά με τους διαμπροεφαπτόμενους μηχανισμούς των ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων του Στίτς Επιτρόπου και των προξένων, διασφαλίζοντας ότι οι επενδύσεις προωθούν την ενεργειακή ασφάλεια, τις ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού και τους ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών.

Ετσι και στον ψηφιακό τομέα, ο οργανισμός διαβλέπει σημαντικές ευκαιρίες για την υποστήριξη της Ελλάδας στην ασφαλή ψηφιακή υποδομή, συμπεριλαμβανομένων κέντρων δεδομένων (data centers), συστημάτων υποβρυχίων καλωδίων και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, παρέχοντας χρηματοδότηση και εργασία μείωσης του κινδύνου. Όλα, τουλάχιστον επι το παρόντος, ακόμη σε φάση σχεδιασμού ή στα πρώτα βήματα ανάπτυξης. Αντιθέτως προχωρούν ιδιωτικές αμερικανικές επενδύσεις από κολοσούς όπως η Microsoft, η Digital Realty και η AWS, ενώ η Ελλάδα συμμετέχει πλέον στην αμερικανική πρωτοβουλία Pax Silica.

Ο αμυντικός τομέας

Παράλληλα με όλα αυτά μεγαλύ-
τερη πρόοδο έχουν δείξει οι διμε-
ρεις σχέσεις στον αμυντικό τομέα
που διέπονται από την επικαιρο-
ποιημένη Αμοιβαία Συμφωνία Αμυ-
ντικής Συνεργασίας (MDCA). Στον
πυρήνα αυτού του πλαισίου βρι-
σκονται η Σουδάν, ως διαχρονικός
πυρήνας υποστήριξης μεγάλων
ναυτικών μονάδων, η Αλεξαν-
δρούπολη, η οποία έχει εξελιχθεί
σε κόμβο logistics για την προώ-
θηση στρατιωτικού υλικού προς
την Ανατολική Ευρώπη. Στο πε-
δίο των εξοπλισμών, υπολείπεται
πρόγραμμα ύψους έως 4, 10 δολα-
ρίων, που περιλαμβάνει την προ-
μήθεια προηγμένων πυρομαχικών
και τον εκσυγχρονισμό 37 μαχη-
τικών F-16 block 50 σε διαμόρφω-
ση Viper. Πρόκειται για πρότζεκτ
που προχωρούν στο σύνολό τους,
αν και βρίσκονται σε διαφορετική
φάση το καθένα.

ECONOMIST ENTERPRISE

22nd Annual Cyprus Summit

A strategic gateway for regional co-operation

Geopolitics – Growth – Investment

November 9th -10th 2026 | The Landmark Nicosia

hazlis & rivas
Economist Enterprise Events
for south-east Europe

In collaboration with

European Parliament
Office in Cyprus

Influential voices speak on geopolitical upheavals, economic challenges and regional co-operation

 Joan Hoey Europe consultant EIU	 Nikos Christodoulides President of the Republic of Cyprus	 HRH Prince El Hassan bin Talal The Hashemite Kingdom of Jordan	 Apostolos Tzitzikostas Commissioner for sustainable transport and tourism European Commission (recorded message)
--	--	---	--

www.hazliseconomist.com |
 www.22ndcyprussummit.economist.com

Platinum sponsors	Premium gold sponsor HANIKIAN LAW FIRM	Premium energy sponsor ExxonMobil	Gold sponsors
Communication sponsor KATHIMERINI	Official airline carrier AEGEAN NOVA	Telecommunications provider NOVA	Logistics supplier DHL
Contributor NESPRESSO	Supported by Cyprus Chamber of Commerce & Industry	Supporters	Silver sponsor XM
		Bronze sponsor IOANNIDES DEMETRIOU	Digital agency

Ο Δημήτρης Ευαγγελόπουλος, συνιδρυτής της Augmenta και πλέον διευθυντής πωλήσεων τεχνολογίας στη CNH για την Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική.

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ήταν καλοκαίρι του 2020, όταν ένα επιφώνημα έκπληξης συνόδευσεν την είδηση της εξαγοράς της InstaShop έναντι του αστρονομικού ποσού των 360 εκατ. δολ. Ο Γιάννης Τσιώρης και η Ιωάννα Αγγελιδάκη είχαν κλείσει αυτό που πολλοί αποκαλούσαν τότε ως το απόλυτο «χρυσό» ντίλ, σηματοδοτώντας την υψηλότερη στην ιστορία συναλλαγή ελληνικής startup. «Δεν το συνειδητοποιήσα ακριβώς, ένιωσα ανακούφιση αλλά και λίγη θλίψη», λέει στην «Κ» ο κ. Τσιώρης, καθώς ανακαλεί στη μνήμη του τη στιγμή που έβαζε την υπογραφή του για την πώληση της εταιρείας στη γερμανική Delivery Hero. «Ναι, γιατί δίνεις κάτι δικό σου, κάτι που αγαπάς και έχτισες με τα «χέρια» σου. Ανακούφιση γιατί έφτασε στο τέλος της όλη αυτή η έντονη περίοδος διαπραγματεύσεων». Ο ίδιος δεν είχε φανταστεί πως τελικά το εγχείρημά τους, η υπηρεσία online delivery ειδών σούπερ μάρκετ που έφτιαξαν στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, θα απέδιδε τόσους καρπούς. «Ήθελα να δημιουργήσω. Δεν είχα και μεγάλες υποχρεώσεις, οπότε μπορούσα να

Ενιωσα ανακούφιση αλλά και λίγη θλίψη, λέει στην «Κ» ο κ. Τσιώρης, καθώς ανακαλεί στη μνήμη του τη στιγμή που έβαζε την υπογραφή του για την πώληση της InstaShop στη γερμανική Delivery Hero.

ρισκάρω, να ξεκινήσω κάτι δικό μου». Το κεφάλαιο της InstaShop για εκείνον έκλεισε πριν από κάποια χρόνια, αποφασίζοντας να τραβήξει τον δικό του δρόμο. Ένα δρόμο που περιλάμβανε νέα εγχειρήματα στον χώρο της τεχνολογίας—με τη δημιουργία της Revotech και της πλατφόρμας Re18 Health—αλλά και, εσχάτως, κάποιες δόσεις τηλεοπτικής λάμψης, με τη συμμετοχή του στο σόου «Dragon's Den».

Οι περισσότεροι από όσους έλκισαν «χρυσά» ντίλ φιλοδοξούσαν να ανατρέψουν—κυριολεκτικά—τα πάντα στους κλάδους με τους οποίους καταπίδακταν. Κάποιοι το έπραξαν αθόρυβα και σταθερά. Άλλοι, με το εκρηκτικό τους ταμπεραμέντο, δεν δίστασαν να αναμετρηθούν με ισχυρούς παίκτες, όχι μόνο για να κάνουν πράξη τα επιχειρηματικά τους πλάνα, αλλά και για να τα υπερασπιστούν μέχρι τέλους.

Ο πρώτος μονόκερος

Εχουν περάσει σχεδόν τέσσερα χρόνια από τότε που η αμερικανική τράπεζα JPMorgan απέκτησε το 48,5% της Viva Wallet έναντι σχεδόν 1 δισ. ευρώ. Το πρώτο

ελληνικό unicorn ήταν γεγονός, όλοι ήταν ικανοποιημένοι. Ακόμη και οι φωτογραφίες στον απόηχο του ντίλ έδειχναν τον Τζέιμι Ντάιμον της JPMorgan, με ένα ασυνήθιστα casual look, να ποζάρει ιδιαίτερα ευδιάθετος στο πλευρό των πρωταγωνιστών Χάρη Καρώνη και Μάκη Αντύπα. Ήταν ένα στιγμιότυπο που αποτύπωνε την αρχική ευφορία, ένα κλίμα—θα έλεγε κανείς—συμπόρευσης, που τελικά εξελίχθηκε σε μια σφοδρή δικαστική αντιπαράθεση. Παρά τις διαμάχες, η συμφωνία δεν παύει να συγκαταλέγεται στα μεγαλύτερα ντίλ του οικοσυστήματος, αποτελώντας ένα σημαντικό ορόσημο στην πολυετή και ανατρεπτική διαδρομή της Viva. Διαδρομή που ξεκίνησε για εκείνη το μακρινό 2000 ως εταιρεία λογισκού, μετεξελίχθηκε σε εταιρεία ηλεκτρονικών συναλλαγών και δύο δεκαετίες αργότερα εξασφάλισε τραπεζική άδεια μέσω της εξαγοράς της Praxia Bank.

Το ταξίδι δεν ήταν εύκολο ούτε για την εταιρεία αγροτεχνολογίας Augmenta. Ήταν μια διαδρομή με δυσκολίες, αγώνες, ακόμη και... αιφνιδιαστικά τηλεφωνήματα από πελάτες εκτός Ελλάδος, όταν εξαλ-

λοι, αργά το βράδυ, ζητούσαν εξηγήσεις γιατί το προϊόν δεν δουλεύει σωστά. Η ομάδα ανέπτυξε ένα σύστημα που εγκαθίσταται στην οροφή των τρακτέρ και με τη βοήθεια της AI αντιλαμβάνεται τα σημεία όπου η καλλιέργεια χρειάζεται λίπασμα ή κάποιο άλλο χημικό. Επειτα αποφασίζει να ρίξει το λίπασμα στην περιοχή εκείνη που είναι απαραίτητο, στέλνοντας μετά τα δεδομένα της υγείας της καλλιέργειας στην πλατφόρμα της Augmenta, όπου παρουσιάζονται στους αγρότες υπό μορφήν χαρτών και στατιστικών.

Τα «έξυπνα» τρακτέρ

«Ήμασταν 100% προσλωμένοι στο να δουλέψι. Μας ένοιαζε ο πελάτης», λέει στην «Κ» ο Δημήτρης Ευαγγελόπουλος, συνιδρυτής της Augmenta, και πλέον διευθυντής πωλήσεων τεχνολογίας στη CNH για την Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική. «Στα πρώτα μας βήματα, τα πρώτα συστήματα δεν ήταν ακόμη τόσο ώριμα. Είχαμε πούλησει δύο-τρία στη Σερβία και υπήρχαν περιπτώσεις που πήγαμε ο πελάτης να δουλέψει, κάτι συνέβαινε, το σύστημα δεν δούλευε, και μας

τηλεφωνούσε νευριασμένος, προειδοποιώντας ότι θα το πετάξει εάν δεν το φτιάξουμε. Θυμάμαι, ήταν 10 η ώρα το βράδυ, ντύθηκα, μπήκα στο αμάξι και ξεκίνησα για Σερβία προκειμένου να πάω να το φτιάξω. Αυτή η νοστροπία μάς έσωσε. Μας ένοιαζε πως το προϊόν έπρεπε να δουλέψει, δεν υπήρχε περιθώριο αποτυχίας. Έπρεπε να το κάνουμε να αξίζει», εξηγεί, καθώς ανασύρει στη μνήμη του χαρακτηριστικές στιγμές από την πορεία της εταιρείας, πριν από την εξαγορά της από τη CNH Industrial, από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές τρακτέρ παγκοσμίως, έναντι 110 εκατ. δολ.

Η επαφή με τη γη ξεκίνησε νωρίς για τον κ. Ευαγγελόπουλο. Από μικρός συνήθιζε να πηγαίνει στις καλλιέργειες του πατέρα του, στον Βόλο. «Το έβλεπα σαν παιχνίδι, ανέβαινα στο τρακτέρ, οδηγούσα, έκανα δουλειές. Εκτίμησα το χωράφι, την ηρεμία που σου δίνει», αναφέρει. «Αγαπούσα όμως και την τεχνολογία, ενώ και ο πατέρας μου, για την εποχή εκείνη, έκανε κάποιες πρωτοποριακές κινήσεις. Όλα αυτά μου τα μετέδωσε», διηγείται. Η ενασχόλησή του με τις καλλιέργειες άρχισε να γίνεται ακόμη πιο

στενή στα 18 του, όταν χρειάστηκε να βγάλει, όπως λέει, «τα προς το ζην» λίγο διάστημα αφότου έχασε τους γονείς του. Αντιλήφθηκε λοιπόν, και ως φοιτητής στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Πολυτεχνείου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, πως κάποιες αγροτικές εργασίες έπρεπε να αυτοματοποιηθούν. Εκεί γνωρίστηκε και με τον συνιδρυτή του, Γιώργο Βαρβαρέλη, και κάπως έτσι ξεκίνησαν όλα, με τη σύλληψη της ιδέας να αποτελέσει ουσιαστικά και μέρος της πτυχιακής εργασίας τους. Από τον Βόλο το σύστημα έφτασε να ταξιδεύει σε 27 χώρες, από τις ΗΠΑ και τον Καναδά μέχρι τη Βραζιλία, την Αργεντινή και τη Χιλή. Τι ήταν όμως αυτό που για εκείνον είχε ιδιαίτερη αξία; «Για εμένα η ομάδα είναι το πιο σημαντικό. Μοιραστήκαμε τα ίδια ρίσκα, αντιμετωπίσαμε τις ίδιες δυσκολίες, “πονούσαμε” το ίδιο».

Στο μεταξύ, από τη λίστα με τα πέντε μεγαλύτερα ντίλ στην ιστορία του οικοσυστήματος δεν θα μπορούσε να μην περιληφθεί η εκ Θεσσαλονίκης Beta Cae, που εξαγοράστηκε έναντι 1,24 δισ. δολ., καθώς και η εξαγορά της Softomotive από τη Microsoft.

Εκτός της λίστας, αλλά με εξίσου μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον, ξεχωρίζει και η περίπτωση της Hack The Box, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας εισήλθε το αμερικανικό private equity Carlyle, με την εταιρεία να αντλεί 55 εκατ. δολ.

Εκπαίδευση ηθικών χάκερ

Το λεγόμενο ethical hacking ενθουσίαζε ήδη από πολύ μικρή ηλικία τον Χάρη Πυλαρινό, ιδρυτή και CEO της Hack The Box. Η πρόκληση να εντοπίσει κάποια αδυναμία στα συστήματα βρίσκοντας λύσεις για να θωρακιστούν ήταν κάτι που του κίνησε το ενδιαφέρον. «Θυμάμαι πιτσιρικάς χάκαρα συνεχώς τον υπολογιστή του πατέρα μου», εξομολογείται στην «Κ». Ο ίδιος αυτοδημιούργητος, δεν ήταν, όπως παραδέχεται, «πολύ του σχολείου». Όμως «ήμουν πάρα πολύ καλός στην πληροφορική, αφού ασχολιόμουν από μικρός». Σε μια εποχή που ολόένα και περισσότερες επιχειρήσεις άρχισαν να στρέφουν το βλέμμα στην κυβερνοασφάλεια, ο ίδιος διέκρινε σημαντικά κενά στον τρόπο εκπαίδευσης. «Απογοητεύτηκα. Ο τρόπος που εκπαιδεύομουν, από μόνος μου, ήταν καλύτερος.

Η ομάδα είναι το πιο σημαντικό. Μοιραστήκαμε τα ίδια ρίσκα, αντιμετωπίσαμε τις ίδιες δυσκολίες, «πονούσαμε» το ίδιο, σημειώνει ο Δημήτρης Ευαγγελόπουλος, συνιδρυτής της Augmenta.

Το cyber είναι κάτι πρακτικό, όχι θεωρητικό. Όταν υπάρξει συμβάν, πρέπει να είσαι άμεσος προκειμένου να το αντιμετωπίσεις, δεν έχεις χρόνο να ανατρέξεις σε βιβλιογραφία». Κάπως έτσι, το 2017 επιχείρησε να εκπαιδεύσει τους ηθικούς χάκερ του αύριο, δημιουργώντας μια πλατφόρμα μέσω της οποίας οι χρήστες μαθαίνουν να «hack» τα υπολογιστικά συστήματα, αναπτύσσοντας δεξιότητες για την αντιμετώπιση κυβερνοεπιθέσεων.

Πλέον η Hack The Box εκπαιδεύει κοντά στα 5 εκατ. χρήστες, «τρέχει» με ανάπτυξη 50% ετησίως, ενώ έκλεισε συμβόλαιο και με τον αμερικανικό στρατό. Παράλληλα απασχολεί κοντά 350 εργαζομένους, οι μισοί εκ των οποίων είναι στην Ελλάδα, στα γραφεία της, στο Δέλτα Φαλήρου. Εκτός από την Αθήνα, παρουσία διατηρεί στο Λονδίνο αλλά και στη Νέα Υόρκη. Για εκείνον, η αγάπη στο αντικείμενο αλλά και η εξειδίκευση αποτελούν λύσεις επιβίωσης απέναντι στον ακραίο ανταγωνισμό. «Εάν θέλεις να πετύχεις, πρέπει να κάνεις κάτι καλύτερο από τον άλλον. Αλλά βασική προϋπόθεση είναι να σου αρέσει πολύ αυτό που κάνεις».

Ο Γιάννης Τσιώρης της InstaShop, η οποία εξαγοράστηκε από τη γερμανική Delivery Hero, έναντι 360 εκατ. δολαρίων.

Ο Χάρης Πυλαρινός, ιδρυτής και CEO της Hack The Box, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας εισήλθε το αμερικανικό private equity Carlyle.

**Orthodoxou
Employment**

Hospitality Staffing Solutions!

orthodoxouemployment.com

γαστρονόμος

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Σουπ α λ' ονιόν!

Κοκ ο βεν!

Μπεφ μπουργκινιόν!

Κροκ μαντάμ!

Κρεμ μπρουλέ!

ΚΥΡΙΑΚΗ
25/10

Αυτό το βιβλίο δεν θα σας
μάθει να τα προφέρετε

**ΘΑ ΣΑΣ ΜΑΘΕΙ
ΝΑ ΤΑ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΤΕ**
ΕΥΚΟΛΑ, ΣΙΓΟΥΡΑ, ΠΕΝΤΑΝΟΣΤΙΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 10:00 π.μ. και 10:00 π.μ. 11:00 π.μ.

www.kathimerini.gr

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ήταν αρχές του 2024 όταν έγινε γνωστό πως ο ΕΦΚΑ προχώρησε στην καταγγελία της σύμβασης και στην αποβολή της Brown Hotels από το εμβληματικό ακίνητο ιδιοκτησίας του στην οδό Σταδίου 41, στο κέντρο της Αθήνας – το κτίριο που στέγαζε παλαιότερα το πολυκατάστημα «Φωκάς». Η επίσημη απόφαση για τη λύση της μακροχρόνιας μίσθωσης και την κατάρτιση των εγγυητικών επιστολών, εξαιτίας πολυμήνων καθυστερήσεων στην καταβολή των μισθωμάτων από το καλοκαίρι του 2023 σε ένα κτίριο που δεν είχε προλάβει να λειτουργήσει, αποτέλεσε την πρώτη πικρή επιβεβαίωση μιας φημολογίας που κυκλοφορούσε στα επιχειρηματικά και τραπεζικά γραφεία: το φιλόδοξο επενδυτικό πλάνο της ισραηλινών συμφερόντων ξενοδοχειακής αλυσίδας στην Ελλάδα αντιμετώπιζε πλέον σοβαρές δυσκολίες στην υλοποίησή του.

Το πλάνο για το κέντρο

Η ιστορία της εταιρείας στην εγχώρια αγορά είχε ξεκινήσει αθόρυβα ήδη από τη διετία 2018-2019, με τη σύσταση των πρώτων εταιρικών σχημάτων και τις πρώτες τοποθετήσεις σε ακίνητα, για να παρουσιαστεί επίσημα το 2020, όταν άνοιξε τις πύλες του το πρώτο ξενοδοχείο της στην Αθήνα. Οι ιδρυτές και εμπνευστές της αλυσίδας, Λεόν Αβιγκάντ και Νίτσαν Πέρι, πλαισιωμένοι μετοχικά από τον συνιδρυτή Νιρ Γουαίτζμαν και έχοντας ως βασικό χρηματοδότη τον πατέρα του τελευταίου, τον Ισραηλινό επενδυτή Μένι Γουαίτζμαν, παρουσίασαν ένα ευρύ επιχειρηματικό σχέδιο. Στόχος τους ήταν η τουριστική και αστική αναμόρφωση του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, με επίκεντρο τη ζώνη γύρω από την πλατεία Ομονοίας, την πλατεία Θεάτρου και του Ψυρρή.

Η στρατηγική τους, όπως είχε επικοινωνηθεί κατά τα πρώτα χρόνια της παρουσίας τους, έθετε ως στόχο τη δημιουργία ενός χαρτοφυλακίου έως και 40 ξενοδοχείων, συνολικής δυναμικότητας 5.000 δωματίων, μέχρι το 2025 σε Αθήνα, πειρατική περιφέρεια και νησιωτικούς προορισμούς. Κατά την πρώτη περίοδο, η επέκταση υπήρξε ραγδαία. Ο όμιλος προχώρησε σε αγορές και μακροχρόνιες μισθώσεις κτιρίων γραφείων και κλειστών ξενοδοχείων, εγκαινιάζοντας διαδοχικά μονάδες. Στην Αθήνα λειτουργήσαν το Brown Acropolis, το Villa Brown Ermou, το Dave Red Athens, το Brown Lighthouse και το Brown Spices, ενώ εκτός Αττικής το αποτίμωμα επεκτάθηκε στη Χαλκίδα (Brown Beach Chalkida), στην Ερέτρια (Brown Beach Evia Island), στα Χανιά της Κρήτης (Isla Brown Chania), αλλά και στους Αγίους Θεοδώρους Κορινθίας με το θέρετρο Isla Brown Corinthia, το οποίο εντάχθηκε στο διεθνές δίκτυο Curio Collection της Hilton. Σχέδια για δύο ακόμα μονάδες προχωρούσαν και στη Θεσσαλονίκη.

Οι ξενοδόχοι που έχασαν το πάρτι του ελληνικού τουρισμού

Το φιλόδοξο σχέδιο της ισραηλινής αλυσίδας Brown Hotels, η αλλαγή πλεύσης μετά την ασφυξία ρευστότητας και το νέο επιχειρησιακό μοντέλο

Ωστόσο, τον Μάρτιο του 2025 η συνολική αξία των εμπορικών σημάτων της Brown στην Ελλάδα αποτιμήθηκε στο ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ, σύμφωνα με έκθεση εκτίμησης ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του ομίλου. Τι μεσολάβησε λοιπόν και οδηγήθηκε σε αυτή την αλλαγή πορείας;

Η τέλεια καταγίδια

Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στον συνδυασμό χαρακτηριστικών του επενδυτικού μοντέλου και εξωγενών οικονομικών παραγόντων. Η υλοποίηση ενός κεφαλαιακά απαιτητικού σχεδίου συνέπεσε με μια ριζική ανατροπή της διεθνούς μακροοικονομικής συγκυρίας. Ο συνδυασμός της αύξησης των επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες, η εκτι-

ναξη του κατασκευαστικού κόστους και των υλικών στον απόηχο της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης, καθώς και οι γραφειοκρατικές καθυστερήσεις στην αδειοδότηση και την ανακατασκευή παλαιών κτιρίων του αθηναϊκού κέντρου, άσκησαν πίεση στους αρχικούς προϋπολογισμούς. Πολλά από τα ακίνητα που μισθώθηκαν απαιτούσαν περισσότερο χρόνο και κεφάλαιο για να αξιοποιηθούν εμπορικά απ' ό,τι προέβλεπαν οι αρχικές εκτιμήσεις.

Πέρα από τους μακροοικονομικούς παράγοντες, σημαντική πίεση στη ρευστότητα του ομίλου προκάλεσε τον Οκτώβριο του 2023 το γεωπολιτικό περιβάλλον. Με το ξέσπασμα του πολέμου στη Μέση Ανατολή, η δραστηριότητα της Brown Hotels στο Ισραήλ –όπου ο όμι-

λος λειτουργούσε σειρά ξενοδοχείων σε Τελ Αβιβ, Ιερουσαλήμ και Εilat– επηρεάστηκε από την κάμψη του εισερχόμενου τουρισμού. Η μητρική εταιρεία στο Ισραήλ οδηγήθηκε σε διαδικασία αναδιάρθρωσης και προστασίας από πιστωτές, με αποτέλεσμα να περιοριστεί προσωρινά η δυνατότητα χρηματοδότησης των θυγατρικών εξωτερικού.

Τα μεγάλα προβλήματα

Η ανάλυση των οικονομικών δεδομένων της περιόδου 2021-2023 –όπως αποτυπώθηκαν στις εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs) που συνέστησε ο όμιλος στην Ελλάδα από την ομπρέλα κυπριακών εταιρειών συμμετοχών, όπως η Abertilo Limited– καταγράφει τη στρατηγική αναδιπλώση. Το 2021, οι εταιρείες αυτές εμφάνιζαν αρνητικό κύκλο εργασιών και ζημιές,

καθώς απορροφούσαν κεφάλαια για μισθώσεις και διαμόρφωση κτιρίων. Δύο χρόνια αργότερα, στη χρήση του 2023, η εικόνα παρουσίασε μια σημαντική απόκλιση: ενώ ο κύκλος εργασιών των εν λειτουργία μονάδων σε Αθήνα, Κορινθία, Εύβοια και Κρήτη αυξήθηκε –φτάνοντας αθροιστικά, σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς, στην περιοχή των 20 με 25 εκατ. ευρώ– το συνολικό επενδυτικό άνοιγμα που είχε κινητοποιηθεί μέσω τραπεζικών δανείων, ενδοομιλικού δανεισμού και μακροχρόνιων συμβατικών υποχρεώσεων είχε ξεπεράσει τα 150 εκατ. ευρώ.

Υπό αυτό το βάρος, η κερδοφορία πνέστηκε. Τα μισθώματα και τα λειτουργικά έξοδα κτιρίων που παρέμεναν ανεργά εργαζόμενα περιόρισαν τη λειτουργική κερδοφορία (EBITDA) του

ομίλου. Παράλληλα, το κόστος εξυπηρέτησης του δανεισμού σε συνδυασμό με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς προμηθευτές και τεχνικές εταιρείες επηρέασαν τις ταμειακές ροές. Σύμφωνα με τραπεζικές πηγές, η ρευστότητα επηρεάστηκε επίσης από καθυστερήσεις στην εκταμίευση κρατικών επιχορηγήσεων μέσω του αναπτυξιακού νόμου, όπως στην περίπτωση της επένδυσης στους Αγίους Θεοδώρους.

Το ντιλ με την Israel Canada

Πριν από την οριστική αναδιάρθρωση, η διοίκηση της Brown επιχείρησε να αντλήσει ρευστότητα μέσω ρευστοποιήσεων. Ήδη από το 2023 και τις αρχές του 2024, ο όμιλος προχώρησε σε συμφωνίες πώλησης και επαναμίσθωσης (sale-and-leaseback) και μεταβιβάσεις ακινήτων προς

θεσμικούς επενδυτές, με κυριότερο τον όμιλο Arounstown, στον οποίο πέρασε η ιδιοκτησία μονάδων, ενώ παράλληλα επανεξετάστηκαν projects σε περιφερειακές αγορές.

Το βάρος ωστόσο των μισθωτικών συμβάσεων παρέμεινε υψηλό. Έτσι, στα τέλη του καλοκαιριού του 2024 ανακοινώθηκε η συμφωνία –η οποία ολοκληρώθηκε την άνοιξη του 2025– με την οποία οι βασικοί μέτοχοι (ο Μένι Γουαίτζμαν μέσω του Νιρ Γουαίτζμαν, οι Λεόν Αβιγκάντ και Νίτσαν Πέρι, καθώς και η Hachshara Insurance) προχώρησαν στην πώληση των μισθωτικών συμβάσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της αλυσίδας. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις, το αντίτιμο της συναλλαγής για τα περιουσιακά στοιχεία σε Ελλάδα και Ισραήλ ανήλθε στα 26,5 εκατ. δολάρια. Αγοραστές ήταν η Israel Canada Hotels, ο ξενοδοχειακός βραχίονας του εισηγμένου στο χρηματιστήριο του Τελ Αβιβ ομίλου Israel Canada, υπό τη διοίκηση των Μπίτακ Ρόσεν και Άσαφ Τουχμάρ. Η συναλλαγή διευκολύνθηκε από το γεγονός ότι οι εμπλεκόμενοι επενδυτές διατηρούν πολυετείς επαγγελματικές σχέσεις και κοινή επιχειρηματική παρουσία στο Ισραήλ, επιτρέποντας την ομαλή μεταβίβαση των υποχρεώσεων (που αφορούσαν οκτώ ξενοδοχεία στην Ελλάδα και δέκα στο Ισραήλ) σε έναν όμιλο με αυξημένη κεφαλαιακή επάρκεια.

Η επόμενη μέρα

Σήμερα, το επιχειρησιακό μοντέλο της Brown στην Ελλάδα έχει μεταβληθεί. Ο έλεγχος των μισθώσεων έχει περάσει στην Israel Canada Hotels, ενώ η εγχώρια παρουσία λειτουργεί υπό την ομπρέλα της Brown Hospitality Management, ως εταιρεία διαχείρισης χωρίς ιδιότητα ακινήτων. Οι Λεόν Αβιγκάντ και Νίτσαν Πέρι διατηρούν επιτελικό ρόλο στην εμπορική ανάπτυξη του brand, το concept design και τη διαχείριση τρίτων (third-party management). Το χαρτοφυλάκιο εστιάζει σε οκτώ εν λειτουργία μονάδες: τέσσερις στην Αθήνα (Brown Acropolis, Villa Brown Ermou, Play Theatre, Play Psyrri) και τέσσερις στην περιφέρεια και στα νησιά (Isla Brown Corinthia, Brown Beach Chalkida, Brown Beach Evia Island στην Ερέτρια και Play Paros), ενώ παλαιότερες μονάδες ακολούθησαν διαφορετική πορεία κατά την αναδιάρθρωση.

Η εξέλιξη αυτή καταγράφεται ως ένα παράδειγμα προσαρμογής στην αγορά φιλοξενίας. Αναδεικνύει πως τα επενδυτικά σχήματα που βασίζονται σε ταυτόχρονες αναπτύξεις ακινήτων με υψηλή μόχλευση παραμένουν ευάλωτα στις μεταβολές των οικονομικών κύκλων και του κόστους χρήματος. Η μετάβαση της Brown από επενδυτή ακινήτων σε εταιρεία διαχείρισης εξασφάλισε τη συνέχεια της παρουσίας του brand στην ελληνική αγορά.

Η καλοκαιρινή σεζόν των σουπερ μάρκετ

Η ραγδαία αύξηση της τουριστικής κίνησης εκτινάσσει τις πωλήσεις εντομοκτόνων, παγωτών και απεριτίφ

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αντιπλιακά, εντομοκτόνα, παγωτά, αλλά και μπύρες, τεκίλα και απεριτίφ, είναι οι «κυρίαρχοι» στο καλοκαιρινό καλάθι του σουπερ μάρκετ, καθώς πρόκειται για τα προϊόντα που καταγράφουν τις περισσότερες πωλήσεις το διάστημα Ιουνίου - Αυγούστου.

Φαίνεται αυτονόητο και μοιάζει απλό, αλλά τα τελευταία χρόνια δεν είναι. Η ραγδαία αύξηση της τουριστικής κίνησης στη μετά COVID εποχή έχει προσδώσει άλλη βαρύτητα στις πωλήσεις που γίνονται στη διάρκεια του καλοκαιριού και κυρίως στους δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, με τις αλυσίδες σουπερ μάρκετ και τους προμηθευτές να διαμορφώνουν πλέον λεπτομερή πλάνα σε ό, τι αφορά την τιμολόγηση, τις προσφορές και, φυσικά, την τοποθέτηση των προϊόντων στα ράφια ιδίως για τη θερινή περίοδο.

Το γεγονός και μόνον ότι τους τρεις μήνες του καλοκαιριού έχει πραγματοποιηθεί το 41% του τζίρου του θμήνου (3,18 δισ. ευρώ από τα 7,82 δισ. ευρώ των πωλήσεων των σουπερ μάρκετ από τις αρχές του έτους μέχρι και τον Αύγουστο) καταδεικνύει αυτή τη βαρύτητα. Σε νησιά και Κρήτη, άλλωστε, ο ρυθμός ανάπτυξης των πωλήσεων των σουπερ μάρκετ είναι αρκετά υψηλότερος, 9,2% και 7,5% αντιστοίχως,

σε σύγκριση με τον ρυθμό ανάπτυξης στο σύνολο της χώρας (6,4%). Κάθε άλλο παρά τυχαίο είναι, εξάλλου, ότι ακόμη και προϊόντα που δεν είναι δημοφιλή στην Ελλάδα, όπως ο έτοιμος για κατανάλωση καφές (Ready to Drink), το καλοκαίρι κάνει πωλήσεις 4,5 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 66% των συνολικών πωλήσεων της εν λόγω κατηγορίας για το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου 2026.

Πιο πριν, της περιόδου που προηγείται των καλοκαιρινών διακοπών, και αφού έχουμε αφήσει πίσω τις καταχρήσεις των Χριστουγέννων και του Πάσχα, φαίνεται ότι ξεκινούμε δίαιτα και μάλιστα πρωτεϊνική, εκτοξεύοντας τις πωλήσεις του τουριστικού cottage, των ρυζογκοφρετών, ακόμη και των ροφημάτων με ασπράδι αυγού! Σύμφωνα, λοιπόν, με την ειδική ανάλυση στην οποία προχώρησε η εταιρεία ερευνών αγοράς Circana για τις κατηγορίες των προϊόντων που πραγματοποιούν μεγάλο μέρος των τζιρών τους τους καλοκαιρινούς μήνες τα πλέον εποχικά είδη, υπό την έννοια ότι πολύ μεγάλο μέρος των πωλήσεων τους έγινε το καλοκαίρι, είναι τα αντιπλιακά (86% των συνολικών πωλήσεων που έχει κάνει η κατηγορία στο 9μηνο), τα εντομοκτόνα (78%) και τα παγωτά (76%).

Η ολοένα και μεγαλύτερη κατανάλωση αλκοόλ εντός καταλυμάτων και θερινών κατοικιών αντί

Μερίδιο των καλοκαιρινών πωλήσεων στο σύνολο των πωλήσεων θμήνου της κατηγορίας

ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ	
Ιαν. - Αύγ. 2026	Ιούν. - Αύγ. 2026
€7,82 δισ.	€3,18 δισ.
2025/2026	2025/2026
5,3%	4,2%

ΠΗΓΗ: Circana

της κατανάλωσης σε εστιατόρια και μπαρ έχει ως αποτέλεσμα πάνω από το 50% των πωλήσεων από το κανάλι του σουπερ μάρκετ να γίνονται τους θερινούς μήνες για πολλά αλκοολούχα ποτά και όχι μόνο για την μπύρα, όπως ίσως θα ανέμενε κάποιος.

Έτσι, το 62% των πωλήσεων τε-

κίλας από το σουπερ μάρκετ έγινε το τρίμηνο Ιουνίου - Αυγούστου, με την αξία και τον όγκο πωλήσεων να ενισχύονται το φετινό καλοκαίρι κατά 7,4% και 3,4% αντιστοίχως σε σύγκριση με το περυσινό καλοκαίρι. Τους καλοκαιρινούς μήνες παρατηρήθηκε το 58% των πωλήσεων μπύρας από το κανάλι του σουπερ

μάρκετ, ενώ η «τρέλα» με το spritz (κυρίως Aperol Spritz) επιβεβαιώνεται και από αυτά τα στοιχεία: τους θερινούς μήνες έγινε το 54% των πωλήσεων απεριτίφ και λικέρ με τον όγκο πωλήσεων να έχει αυξηθεί κατά 14,2%.

Τα αναμφιστάτα είναι οι κυρίαρχες της κατηγορίας των μη αλκοο-

λούχων ποτών με 118,1 εκατ. ευρώ πωλήσεις το τρίμηνο Ιουνίου - Αυγούστου από το σύνολο των 261,7 εκατ. ευρώ πωλήσεων στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου. Όμως τα προϊόντα της κατηγορίας των οποίων οι πωλήσεις εκτοξεύονται στα ύψη τη θερινή περίοδο είναι το παγωμένο τσάι και ο έτοιμος προς

κατανάλωση καφές (66% των πωλήσεων τους έγινε το καλοκαίρι). Η προτίμηση στα σχετικά φθηνότερα εννοικιαζόμενα δωμάτια, στα Airbnb ή στο εξοχικό ενός φίλικού ή συγγενικού προσώπου ενισχύει πλέον το καλοκαίρι ακόμη και τις πωλήσεις των ειδών νοικοκυριού. Τα εντομοκτόνα κυριαρχούν με το 78% των πωλήσεων το καλοκαίρι, ενώ τα σκουπόξυλα και οι κουβάδες έχουν επίσης την τιμητική τους: το 48% και το 46% των συνολικών πωλήσεών τους από τις αρχές του χρόνου έγιναν το καλοκαίρι.

Η κυριαρχία της πρωτεΐνης

Εντύπωση προκαλούν τα στοιχεία για τις πωλήσεις των ειδών διατροφής την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου καθώς αποκαλύπτουν τη στροφή προς την πρωτεϊνική δίαιτα. «Πρωταθλητής» ανακηρύσσεται το τυρί cottage, με τον όγκο πωλήσεων το β' τρίμηνο του 2026 να έχει αυξηθεί κατά 67,9% σε σύγκριση με πέρυσι!

Οι κατηγορίες όπου καταγράφεται η μεγαλύτερη αύξηση πωλήσεων το διάστημα Απριλίου - Ιουνίου 2026 σε σύγκριση με το διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου 2026 ήταν οι ρυζογκοφρετές (37,1%), τα πρωτεϊνικά ροφήματα (35,5%) και τα πρωτεϊνούχα επιδόρπια (32,8%), ενώ ακόμη και τα ροφήματα με ασπράδι αυγού σημείωσαν διψήφια ανάπτυξη πωλήσεων (12,1%).

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πραγματοποιήθηκαν πέντε συλλήψεις, ενώ έγιναν έρευνες και κατασχέσεις σε Κύπρο, Ελλάδα και Ιταλία.

Νέο κύκλωμα διασυνοριακής απάτης ΦΠΑ αποκάλυψε η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία

Νέα επιχείρηση στο πλαίσιο της έρευνας «Midas», που είχε αποκαλυφθεί τον Φεβρουάριο του 2024, πραγματοποίησε αυτή την εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), προχωρώντας σε πέντε συλλήψεις για υπόθεση διασυνοριακής απάτης ΦΠΑ ύψους 114 εκατ. ευρώ. Οι έρευνες επεκτάθηκαν και στην Ελλάδα, με τη συμμετοχή ελληνικών δικαστικών αρχών.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, έπειτα από αίτημα του γραφείου της στο Μόναχο, συνελήφθησαν τρεις ύποπτοι στην Κύπρο, ένας στη Γερμανία και ένας στην Ιταλία, ενώ πραγματοποιήθηκαν έρευνες και κατασχέσεις σε Κύπρο, Ελλάδα και Ιταλία.

Η νέα επιχείρηση συνδέεται με την έρευνα «Midas», η οποία έγινε γνωστή τον Φεβρουάριο του 2024 και αφορούσε οργανωμένα κυκλώματα απάτης ΦΠΑ, με εκτιμώμενη ζημία 195 εκατ. ευρώ και δραστηριότητα σε 17 χώρες. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, πάντως, δεν διευκρινίζει στην τελευταία ανακοίνωσή της εάν τα 114 εκατ. ευρώ αποτελούν μέρος της αρχικά εκτιμώμενης ζημίας

ή πρόσθετο ποσό που προέκυψε από τη συνέχιση των ερευνών.

Στο επίκεντρο της νέας επιχείρησης βρίσκεται εγκληματική οργάνωση που φέρεται να είχε αναπτύξει σύνθετο σύστημα απάτης τύπου «καρουζέλ» (VAT carousel fraud), εκμεταλλευόμενη τους ευρωπαϊκούς κανόνες για τις διασυνοριακές συναλλαγές μεταξύ κρατών-μελών.

Σύμφωνα με τους Ευρωπαίους εισαγγελείς, το κύκλωμα εμπορευόταν κινητά τηλέφωνα μέσω εταιρειών και λεγόμενων «εξαφανισμένων εμπόρων» (missing traders), με έδρα τη Γερμανία, την Αλβανία και τη Σουηδία. Πρόκειται για μηχανισμό κατά τον οποίο επιχειρήσεις εισπράτουν ΦΠΑ από τις πωλήσεις τους, χωρίς να τον αποδίδουν στις φορολογικές αρχές, αξιοποιώντας αλληλουχίες διασυνοριακών συναλλαγών.

Οι εκτιμώμενες φορολογικές απώλειες ανέρχονται σε 80 εκατ. ευρώ για τη Σουηδία και 34 εκατ. ευρώ για τη Γερμανία, ενώ οι πέντε συλληφθέντες θεωρούνται ύποπτοι για τη δημιουργία και τον έλεγχο του συγκεκριμένου μηχανισμού.

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Ένα λευκό αεροσκάφος, με μπλε και γαλάζιες λωρίδες στην ουρά και στο κάτω μέρος της ατράκτου, διασχίζει τον ουρανό της Αθήνας. Προσεγγίζει τον διάδρομο και προσγειώνεται ομαλά. Λίγο αργότερα, με το άνοιγμα των θυρών, μέλη του πληρώματος εμφανίζονται στην κορυφή της σκάλας. Ξεδιπλώνουν ένα πανό με το μήνυμα «Namaste Athens», κρατώντας παράλληλα τις σημαίες της Ινδίας και της Ελλάδας. Το ημερολόγιο δείχνει Παρασκευή 23 Ιανουαρίου 2026. Έπειτα από περίπου οκτώ ώρες πτήσης από τη Μουμπάι, το αεροσκάφος της IndiGo γράφει Ιστορία, εγκαι-

Ταξιδιώτες από μακρινές χώρες, όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και η Αυστραλία, αποτελούν πλέον σημαντικές πηγές ενίσχυσης του τουρισμού.

νιάζοντας την πρώτη απευθείας αεροπορική σύνδεση της Ελλάδας με την ακανή αγορά της νότιας Ασίας.

Την επόμενη ημέρα ήταν προγραμματισμένη και η δεύτερη πτήση της νέας σύνδεσης, με αναχώρηση από το Νέο Δελχί και προσρισμό την Αθήνα. Το άνοιγμα της νέας γραμμής αναμενόταν εδώ και μήνες, από τότε που έγινε γνωστός ο σχεδιασμός της, καλλιεργώντας υψηλές προσδοκίες για την ενίσχυση της τουριστικής κίνησης από τη νότια Ασία προς την Ελλάδα. Και μέχρι στιγμής το νέο στοίχημα μοιάζει να έχει θετι-

Στις 23 Ιανουαρίου 2026 το αεροσκάφος της IndiGo έγραψε Ιστορία, εγκαινιάζοντας την πρώτη απευθείας αεροπορική σύνδεση της Ελλάδας με την ακανή αγορά της νότιας Ασίας. Η δυναμική δεν περιορίζεται στα ταξίδια μεταξύ Ελλάδας και Ινδίας. Μέσω του δικτύου της IndiGo, η Αθήνα συνδέεται και με άλλους δημοφιλείς προορισμούς της Ασίας, με την Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ να συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη κίνηση μεταξύ των αγορών πέραν της Ινδίας.

κό αποτύπωμα. Τουλάχιστον αυτό δείχνει το πρώτο crash test.

Σύμφωνα με τα δεδομένα του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών που έχει στη διάθεσή της η «Κ», κατά το πρώτο εννέαμνο λειτουργίας της νέας σύνδεσης, από τον Ιανουάριο έως τον Σεπτέμβριο του 2026, η IndiGo μετέφερε περισσότερους από 61.300 επιβάτες μετ' επιστροφής.

Η κίνηση μοιράστηκε σχεδόν ισοποσα μεταξύ Νέου Δελχί και Μουμπάι. Ειδικότερα, οι 32.700 ταξιδεψαν από και προς το Νέο Δελχί και οι 28.600 από και προς τη Μουμπάι. Οι πληρότητες των πτήσεων

προς την Αθήνα κυμάνθηκαν μεταξύ 87% και 92%. Πρόκειται για μια πρώτη ένδειξη της ζήτησης από την ινδική αγορά, σε μια περίοδο κατά την οποία η απευθείας σύνδεση διευκολύνει την πρόσβαση των Ινδών ταξιδιωτών στην ελληνική πρωτεύουσα και, ευρύτερα, στη χώρα. Την ίδια ώρα, η νέα απευθείας σύνδεση δεν φαίνεται να αποσπά σημαντικό μέρος της κίνησης από τις πτήσεις με ανταπόκριση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του αεροδρομίου, οι επιβατικές ροές των Ινδών ταξιδιωτών μέσω ενδιάμεσων κόμβων παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες σε σχέση με

το 2025, ενώ η συνολική επιβατική κίνηση μεταξύ Αθηνών και Ινδίας ανήλθε σε 84.000, σημειώνοντας αύξηση 25,9%, το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου 2026 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η καλύτερη χρονιά ήταν το 2025, όταν ο αριθμός των επιβατών μετ' επιστροφής προσέγγισε τις 100.000, ο οποίος αναμένεται να ξεπεραστεί τη φετινή χρονιά, όπως συνηγορούν οι μέχρι στιγμής ενδείξεις.

Η δυναμική, ωστόσο, δεν περιορίζεται στα ταξίδια μεταξύ Ελλάδας και Ινδίας. Μέσω του δικτύου της IndiGo, η Αθήνα συνδέεται και

με άλλους δημοφιλείς προορισμούς της Ασίας, με την Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ να συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη κίνηση μεταξύ των αγορών πέραν της Ινδίας. Οι επιβάτες μπορούν να συνεχίσουν το ταξίδι τους μέσω των αεροπορικών κόμβων του Νέου Δελχί και του Μουμπάι. Η πορεία αυτή εντάσσεται σε μια ευρύτερη προσπάθεια της Αθήνας να ενισχύσει τη θέση της στις αεροπορικές συνδέσεις μεγάλων αποστάσεων. Ήδη από το 2017 η Scoot επέλεξε την ελληνική πρωτεύουσα για το πρώτο ευρωπαϊκό δρομολόγιο μεγάλων αποστάσεων του δικτύου της, ενώ την ίδια χρονιά η Air China εγκαινίασε τη σύνδεση με το Πεκίνο. Το 2024 ακολούθησε η Juneyao με τις απευθείας πτήσεις προς τη Σαγκάη, τις οποίες αύξησε σε καθημερινές κατά την αιχμή του καλοκαιριού του 2026.

Και οι αγορές της Ασίας δεν είναι οι μοναδικές που θεωρούνται «κλειδί» για τον ελληνικό τουρισμό. Στην εξίσωση τα τελευταία χρόνια έχουν μπει οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Βραζιλία και η Αυστραλία. Ενδεικτικά, σύμφωνα με το πρόσφατο Βαρόμετρο Μακρινών Ταξιδιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τουρισμού για το φθινόπωρο και τον χειμώνα του 2026, το 10% των ερωτηθέντων ταξιδιωτών από μεγάλες και υπερπόντιες αγορές που σχεδιάζουν να επισκεφθούν την Ευρώπη επέλεξε την Ελλάδα.

Για σχεδόν τρεις στους τέσσερις βασικό κίνητρο του ταξιδιού είναι η αναψυχή, ενώ η προγραμματισμένη παραμονή στην Ευρώπη κυμαίνεται από μία έως δύο εβδομάδες. Το χρονικό αυτό περιθώριο εννοεί την επίσκεψη σε περισσότερες από μία χώρες, ενισχύοντας τις προοπτικές της Ελλάδας να ενταχθεί σε ευρύτερα ευρωπαϊκά ταξιδιωτικά προγράμματα.

© ΣΑΜΟΥΕΛ ΧΑΝΤΙΝΤΑ και ΒΙΚΤΟΡ ΧΑΝΤΙΝΤΑ
ΠΡΟΔΑΚΤΕΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ
SILENT HILL

ΜΙΑ ΤΑΡΑΧΑ ΤΟΥ
ΚΡΙΣΤΟΦ ΓΚΑΝΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 21:00

RETURN TO SILENT HILL / ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ SILENT HILL
ΤΑΙΝΙΑ ΤΡΟΜΟΥ

Αφού λαμβάνει ένα γράμμα από την αποθανούσα σύζυγό του, ο Τζέιμς επιστρέφει στην ομιχλώδη πόλη Σάιλεντ Χιλ, όπου έρχεται αντιμέτωπος με τρομακτικά πλάσματα αλλά και με τις ενοχές του.

Το Κανάλι Διατίθεται:

 cytavision

 cablenet

 MOVIES HD

 MESIMVRIA
www.mesimvria.com

Θέση: 49 Θέση: 101

ΛΟΓΙΑΔΗΣ

ΓΙΟΡΤΖΑΛΑΣ

ΤΣΙΚΑΛΑΣ

ΣΤΕΛΛΑ

ΕΦΡΑΙΜ

ΒΙΟΛΑΡΗΣ

ΛΟΥΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΠΑΝΙΚΟΣ

ΚΟΣΙΑΔΗΣ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΑΥΤΟΥΣ ΑΚΟΥΣ

Σε παράλληλο σύμπαν, προσφορά και ζήτηση σπιτιών

Κατοικίες έως 250.000 ευρώ ζητάει η πλειονότητα των αγοραστών, από 300.000 ευρώ αυτές που διαθέτουν οι περισσότεροι πωλητές

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Επιδεινώνεται συνεχώς η προσιτότητα κατοικίας στην Ελλάδα, παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί τα τελευταία χρόνια αλλά και τα προγράμματα επιδότησης επιτοκίου «Σπίτι μου». Μάλιστα, η σταθερά ανοδική πορεία των τιμών πώλησης έχει δημιουργήσει ένα ιδιότυπο «κενόν» ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση, ειδικά στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Ενώ, δηλαδή, υπάρχει πολύ μεγάλη ζήτηση για κατοικίες έως 200.000-250.000 ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς συγκεντρώνεται στις ακριβότερες κατοικίες, από 300.000 ευρώ και πάνω.

Αυτό οφείλεται ασφαλώς στην καθλωμένη αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, καθώς οι αυξήσεις των μισθών είναι πολύ χαμηλότερες από τις αυξήσεις των τιμών πώλησης. Ταυτόχρονα, το μεγαλύτερο ποσοστό των αυξήσεων στις αποδοχές απορροφήθηκε ήδη από την άνοδο του κόστους ζωής και την ακρίβεια αγαθών και υπηρεσιών.

Το αποτέλεσμα είναι η στεγαστική κρίση να επιδεινώνεται, αντί να υποχωρεί. Στην τελευταία ετήσια έρευνα της Deloitte που καλύπτει τις τάσεις της αγοράς κατοικίας σε 24 χώρες της Ευρώπης (και στην Τουρκία), πράγματι αποτυπώνεται ότι το ζήτημα της στέγης έχει προσλάβει πανευρωπαϊκή διάσταση. Ωστόσο, η Ελλάδα και ειδικά η Αθήνα ξεχωρίζουν και σε αυτή την περίπτωση, καθώς «πρωταγωνιστούν» αρνητικά.

Υψηλές τιμές στην Αθήνα

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Deloitte, η Αθήνα αποτελεί την τρίτη ακριβότερη πόλη με βάση την προσιτότητα στέγης (από δεύτερη που ήταν πέρυσι). Απαιτούνται πλέον μισθοί 16 χρόνων για την αγορά ενός νεόδημτου διαμερίσματος 70 τ.μ., με το σχετικό κόστος να αυξάνε-

ται σε 4.360 ευρώ/τ.μ. στη φετινή έρευνα, από 4.100 ευρώ/τ.μ. πέρυσι, όταν απαιτούνταν 15,3 ετήσιοι μισθοί για την αγορά του. Ετσι σήμερα απαιτούνται 305.480 ευρώ για 70 τ.μ. νεόδημτου διαμερίσματος, από 287.000 ευρώ που χρειαζόνταν πριν από ένα χρόνο.

Αντίστοιχα και η πόλη της Θεσσαλονίκης διατηρείται ψηλά στη διεθνή κατάταξη και φέτος, καθώς είναι η 13η ακριβότερη πόλη στην Ευρώπη για την αγο-

βάσει του εισοδήματος, η Αθήνα είναι η τρίτη ακριβότερη αγορά κατοικίας της Ευρώπης, καθώς απαιτούνται μισθοί 16 ετών για νεόδημτο διαμέρισμα 70 τ.μ.

Το κόστος αγοράς νεόδημτου διαμερίσματος στην Αθήνα ξεπερνάει τις 4.000 ευρώ ανά τ.μ. και είναι 2,26 φορές υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο (1.930 ευρώ/τ.μ.).

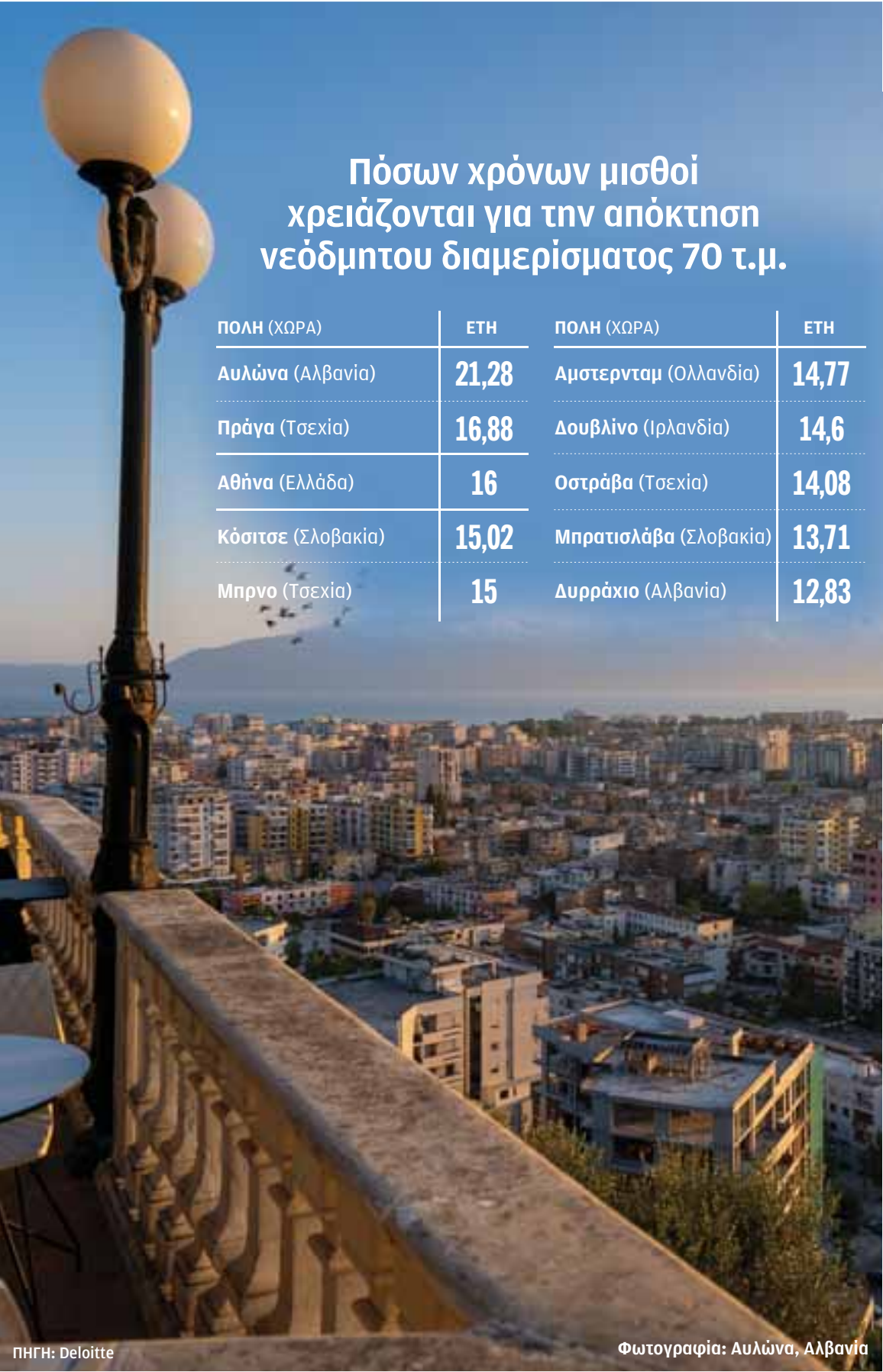
ρά κατοικίας, καθώς απαιτούνται μισθοί 12,37 χρόνων για την απόκτηση 70 τ.μ., με το κόστος να διαμορφώνεται σε 3.089 ευρώ/τ.μ. ή 216.230 τ.μ. Στην αντίστοιχη πέρυσινη έρευνα, οι Θεσσαλονικείς χρειαζόνταν μισθούς 11,4 ετών για την αγορά νεόδημτου διαμερίσματος 70 τ.μ. Ενδεικτικό της διαφοράς με τα δύο μεγάλα

αστικά κέντρα της χώρας είναι ότι στην Πάτρα, που βρίσκεται στην 30η θέση της σχετικής λίστας, απαιτούνται μισθοί 8,84 χρόνων για την αγορά κατοικίας, καθώς το κόστος αγοράς είναι πολύ χαμηλότερο (1.600 ευρώ/τ.μ.). Αυτό φυσικά δεν σημαίνει ότι είναι και προσιτή πόλη, μια και είναι δεκάδες οι μεγάλες πόλεις όπου το κόστος απόκτησης στέγης συγκριτικά με τα εισοδήματα είναι πολύ πιο χαμηλό. Για παράδειγμα, στο Τορίνο χρειάζονται μόλις μισθοί 4,73 χρόνων, στο Μάντσεστερ μισθοί 5,33 χρόνων και στη Ρώμη 7,92 χρόνων.

Το ενδιαφέρον στοιχείο της φετινής έρευνας είναι η ταχεία αναρρίχηση πόλεων σε αναπτυσσόμενες οικονομίες, που αντικατέστησαν πιο ώριμες και ανεπτυγμένες αγορές. Για παράδειγμα το Αμστερνταμ, που είχε βρεθεί πέρυσι στην κορυφή, φέτος έχει υποχωρήσει στην έκτη θέση της λίστας, με 14,77 χρόνια μισθών (από 16 πέρυσι). Αντιθέτως, η πιο ακριβή πόλη σήμερα είναι η Αυλώνα της Αλβανίας, όπου η τουριστική ανάπτυξη και η ζήτηση από ξένους επενδυτές έχουν απογειώσει τις τιμές, με αποτέλεσμα να απαιτούνται πλέον μισθοί 21 χρόνων για την αγορά νεόδημτου διαμερίσματος, με το κόστος να ανέρχεται σε 2.700 ευρώ/τ.μ. Ακολουθεί η Πράγα, όπου απαιτούνται μισθοί 17 ετών, και μετά την Αθήνα έπονται το Κόσιτσε στη Σλοβακία και το Μπρνο στην Τσεχία.

Ακριβή η Ανατολική Ευρώπη

Είναι χαρακτηριστικό ότι η πρώτη δεκάδα κυριαρχείται από πόλεις της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης, με το πρόβλημα να είναι ιδιαίτερα έντονο στην Τσεχία, στη Σλοβακία και δευτερευόντως στην Ουγγαρία, αλλά σταδιακά και στην Πολωνία. Επίσης, εκτός από την Αυλώνα σημαντικά αυξημένο είναι το κόστος αγοράς στέγης έναντι των εισο-

Χαμηλό απόθεμα κατοικιών και λίγες νέες οικοδομές στην Ελλάδα

Ατία μεγάλου προβληματισμού για την εξέλιξη του στεγαστικού ζητήματος στην Ελλάδα αποτελεί και το γεγονός ότι για ακόμη ένα έτος η χώρα μας εμφανίζεται να διαθέτει το χαμηλότερο απόθεμα κατοικιών σε σχέση με τον πληθυσμό της. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη φετινή έρευνα της Deloitte, στην Ελλάδα αντιστοιχούν μόλις 316 κατοικίες σε 1.000 κατοίκους, όταν στη γειτονική Βουλγαρία η αναλογία είναι 679 κατοικίες/1.000 κάτοικους και στη Γαλλία 556/1.000 κατοίκους.

Οι μόνες χώρες όπου η προσφορά προσεγγίζει τη χαμηλή επίδοση της Ελλάδας είναι το Ηνωμένο Βασίλειο με 379 κατοικίες/1.000 κατοίκους και η Ιρλανδία με 405/1.000 κατοίκους. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε 475 κατοικίες/1.000 κατοίκους, κάτι που σημαίνει ότι η Ελλάδα διαθέτει περίπου 33% λιγότερες κατοικίες ανά κάτοικο σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη – αλλά

και 43% χαμηλότερο ποσοστό από εκείνο της Γαλλίας.

Παράλληλα, όπως δείχνουν τα στοιχεία και από την πορεία της οικοδομικής δραστηριότητας, δεν φαίνεται ότι το έλλειμμα αυτό μπορεί να καλυφθεί από νέες κατασκευές, το αντίθετο μάλιστα. Με βάση την έκθεση της Deloitte, το 2025 στην Ελλάδα εκκίνησε η κατασκευή 30.000 νέων κατοικιών (με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τον αριθμό των νέων οικιστικών μονάδων που αδειοδοτήθηκαν). Πρόκειται για αριθμό που αντιστοιχεί σε μόλις 2,88 νέες κατοικίες ανά 1.000 κατοίκους. Αποτελεί, δε, την πέμπτη χειρότερη επίδοση στην Ευρώπη, υπερτερώντας μόνο έναντι της Γερμανίας (2,85 κατοικίες/1.000 κατοίκους), της Σλοβακίας (2,79 κατοικίες), του Ην. Βασιλείου (1,83 κατοικίες) και της Ιταλίας (0,88 νέες κατοικίες). Ωστόσο, με εξαίρεση τη Σλοβακία, καμία άλλη χώρα από τις παραπάνω δεν αντιμετωπίζει

Στην Ελλάδα αντιστοιχούν μόλις 316 κατοικίες σε 1.000 κατοίκους, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 475 κατοικίες ανά 1.000 κατοίκους.

το ίδιο σοβαρό πρόβλημα προσιτότητας στέγης με την Ελλάδα, ούτε φυσικά διαθέτει ταυτόχρονα και το χαμηλότερο υφιστάμενο απόθεμα κατοικιών σε σχέση με τον πληθυσμό της.

Ασφαλώς, το πρόβλημα εντοπίζεται στην περίοδο της οικονομικής κρίσης και την κατάρρευση της οικοδομικής δραστηριότητας, αλλά και στο γεγονός ότι ουδέποτε η ανάκαμψη που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια δεν προσέγγισε έστω και λίγο τις επιδόσεις της δεκαετίας του 2000.

Το 2025 στην Ελλάδα εκκίνησε η κατασκευή μόλις 30.000 νέων κατοικιών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, σε πανελλαδικό επίπεδο, κατά τη δεκαετία 2001-2011, κατασκευάζονταν ετησίως 52.000 νέες κατοικίες κατά μέσον όρο. Την αμέσως επόμενη δεκαετία 2011-2021, το νούμερο αυτό υποχώρησε σε μόλις 26.000 κατοικίες, εκ των οποίων μόλις 4.500/έτος στην Αττική των 4-5 εκατομμυρίων κατοίκων. Επομένως παρατηρήθηκε μια πτώση κατά 85% του μέσου ετήσιου αριθμού των νέων κατοικιών που «έπεφταν» στην αγορά, κάτι που εξηγεί, σε μεγάλο βαθμό, το σημερινό έλλειμμα προσφοράς.

Ειδικά σε ό,τι αφορά το λεκανοπέδιο της Αττικής, τη δεκαετία 2001-2011 κατασκευάστηκαν 303.876 νέες κατοικίες, αλλά την επόμενη δεκαετία 2011-2021 οι νέες κατοικίες που δημιουργήθηκαν δεν ξεπέρασαν τις 48.622, με την πλειονότητα εξ αυτών μάλιστα (32.135) να προστίθεται κατά την πρώτη πενταετία, δηλαδή το διάστημα 2011-2016. Επομένως,

τη δεκαετία που ακολούθησε οι νέες κατοικίες που κατασκευάστηκαν αντιστοιχούν σε μόλις 16% του συνόλου της περιόδου 2001-2011.

Με δεδομένο ότι το κόστος κατασκευής έχει πλέον εκτιναχθεί τα τελευταία χρόνια, είναι προφανές ότι οι νέες κατασκευές δεν μπορούν να απευθυνθούν πλέον στο ευρύ αγοραστικό κοινό. «Το κόστος κατασκευής αυξήθηκε κατά 50% τα τελευταία πέντε χρόνια», ανέφερε στο πλαίσιο της φετινής Prodeχο ο κ. Μάξιμος Καλατζής, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων ΜΑΚΤ. Στην πράξη αυτό μεταφράζεται σε τιμές πώλησης άνω των 4.000 ευρώ/τ.μ. στην Αττική, όπου το κόστος γης και εργατικών είναι αισθητά υψηλότερο από την υπόλοιπη χώρα. Επομένως αυτά τα ακίνητα, εκ των πραγμάτων, απευθύνονται σε ένα διαφορετικό κοινό υψηλότερων εισοδημάτων και φυσικά και σε ξένους αγοραστές.

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 2 Bedrooms

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47, 3ος όροφος, 2224 Λατσία

22486955

www.cyview-developers.com

info@cyview-developers.com

LOUIS HOTELS Τρία ξενοδοχεία στον οδηγό MICHELIN 2026

Τρία ξενοδοχεία της Louis Hotels συμπεριλήφθηκαν στο MICHELIN Guide 2026 για την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών τους. Πρόκειται για το Mykonos Theoxenia και το Asterion Suites & Spa, που βρίσκονται στην Ελλάδα και το Cali Resort & Spa, το οποίο τοποθετεί την Κύπρο στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη μέσω του οδηγού. Το MICHELIN Guide συμπεριλαμβάνει ξενοδοχεία στα οποία συνυπάρχουν αρμονικά το στυλ με τις υπηρεσίες και αποτελούν σημείο συνδέσμων με τον προορισμό τους. Επιβραβεύεται η αριστεία της αρχιτεκτονικής και του design, η ποιότητα των υπηρεσιών, η αυθεντικότητα του χαρακτήρα του χώρου και η σχέση ποιότητας και τιμής, καθώς και η δυνατότητα του ξενοδοχείου να λειτουργεί ως πρεσβευτής της τοπικής ταυτότητας, με αποτέλεσμα να αποτελεί το ίδιο προορισμό. Και τα τρία ξενοδοχεία που επιλέχθηκαν από το MICHELIN Guide ανήκουν στο Elegant Collection της Louis Hotels, το οποίο ξεχωρίζει για τις πανέμορφες, παραθαλάσσιες τοποθεσίες, τις ανέσεις, την κομψότητα, τις ποιτικές υπηρεσίες και την υψηλή φιλοξενία.

EUROBANK Ετρεξε στο Run As One 2026 για τα παιδιά και την κοινωνία

Για ακόμα μια χρονιά η Eurobank στήριξε ως Μεγάλος Χορηγός τον αγώνα δρόμου ΑΛΦΑΜΕΓΑ Run As One 2025, επιβεβαιώνοντας έμπρακτα τη δέσμευσή της στην προώθηση της υγείας, της ευεξίας και της κοινωνικής προφοράς.

Η διοργάνωση πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 18 Οκτωβρίου, συγκεντρώνοντας χιλιάδες συμμετέχοντες κάθε ηλικίας που ένωσαν τις δυνάμεις τους για έναν κοινό σκοπό: τη στήριξη των παιδιών και την προώθηση υγιεινών συνθηκών από μικρή ηλικία.

Η ομάδα της Eurobank, με περισσότερα από 50 μέλη προσωπικού, συμμετείχε στον Εταιρικό Δρόμο 5

χιλιομέτρων, στέλνοντας μήνυμα συνεργασίας, εθελοντισμού και ενεργού συμμετοχής στα κοινά. Παράλληλα, η Τράπεζα είχε την τιμή να βραβεύσει τους νικητές της κατηγορίας Ατομικού Δρόμου 5 χλμ. Η στήριξη του Run As One αποτελεί μέρος της στρατηγικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Eurobank και αντανακλά τη διαρκή της δέσμευση να επενδύει σε πρωτοβουλίες με ουσιαστικό κοινωνικό αντίκτυπο. Μέσα από δράσεις που προάγουν την υγεία, την ευημερία και την κοινωνική συνοχή, η Τράπεζα συμβάλλει ενεργά στη δημιουργία ενός καλύτερου και πιο βιώσιμου μέλλοντος για τις επόμενες γενιές.

PAFILIA Διήμερη διοργάνωση για τους εργαζομένους στο Minthis

Το τουρνουά padel και η γιορτινή εκδήλωση που ακολούθησε έφεραν κοντά τους ανθρώπους της Pafilia, σε ένα διήμερο γεμάτο αθλητισμό, συναδελφικότητα και όμορφες στιγμές στο Minthis. Σε ένα ιδιαίτερα θερμό κλίμα πραγματοποιήθηκε στις 6 και 7 Οκτωβρίου 2026 το τουρνουά padel της Pafilia στο Minthis Sports Ground. Η διοργάνωση συνδύασε τον αθλητισμό με την ψυχαγωγία, προσφέροντας στους εργαζομένους την ευκαιρία να συναντηθούν μετά την καλοκαιρινή περίοδο, να περάσουν χρόνο μαζί εκτός εργασιακού περιβάλλοντος και να ενισχύσουν τις μεταξύ τους σχέσεις. Στο τουρνουά συμμετείχαν 16 ομάδες, με τους πρώτους αγώνες να διεξάγονται στις 6 Οκτωβρίου και τη διοργάνωση να κορυφώνεται την επόμενη ημέρα με τους προημιτελικούς, τους ημιτελικούς και τον μεγάλο τελικό. Πέρα από το αγωνιστικό μέρος, το τουρνουά ανέδειξε αξίες που χαρακτηρίζουν την κουλτούρα της Pafilia, όπως η συνεργασία, ο αλληλοσεβασμός, η ευγενής άμιλλα και το ομαδικό πνεύμα. Η αλληλοϋποστήριξη, η χαρά της συμμετοχής και οι αυθόρμητες στιγμές μεταξύ των συναδέλφων έδωσαν στη διοργάνωση έναν ιδιαίτερα ανθρώπινο χαρακτήρα.

AbbVie - MSJ Ανοίγουν διάλογο για την καινοτομία στην υγεία

Η πρόσβαση των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες, οι προοπτικές ανάπτυξης της κλινικής έρευνας στην Κύπρο και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το σύστημα Υγείας στην αξιολόγηση και χρηματοδότηση νέων θεραπευτικών επιλογών αποτελέσαν τους βασικούς άξονες της εκδήλωσης «AbbVie ONE – Καινοτομία με επίκεντρο τον άνθρωπο», που συνδιοργάνωσαν ο Όμιλος MSJ και η AbbVie, την Πέμπτη 8 Οκτωβρίου 2026, στο Παλαιό Δημαρχείο Λευκωσίας.

Η εκδήλωση, που τελούσε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Κυ-

πριακής Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη, έφερε κοντά εκπροσώπους της πολιτείας, της ιατρικής

και επιστημονικής κοινότητας, των φορέων υγείας, φαρμακευτικής βιομηχανίας και των ασθενών, σε έναν

διάλογο για το μέλλον της υγείας στην Κύπρο.

Στο επίκεντρο των παρουσιάσεων και της ανταλλαγής απόψεων βρέθηκε ένα κρίσιμο ερώτημα: πώς μπορεί η επιστημονική πρόοδος να μεταφράζεται ταχύτερα σε νέες θεραπευτικές δυνατότητες για τους ασθενείς; Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον ρόλο της καινοτομίας, στην ανάγκη διαμόρφωσης πολιτικών που θα επιταχύνουν την πρόσβαση σε νέες θεραπείες και στην κάλυψη ανεκπλήρωτων ιατρικών αναγκών, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών.

PHARMASEPT Οκτώ βραβεία στα Best in Pharmacy Awards 2026

Η PHARMASEPT ξεχώρισε στα Best in Pharmacy Awards 2026, αποσπώντας συνολικά οκτώ βραβεία: 4 GOLD, 2 SILVER και 2 BRONZE. Οι βραβεύσεις αναδεικνύουν την ποιότητα και τη διαρκή εξέλιξη της PHARMASEPT, με διακρίσεις σε προϊόντα καθημερινής φροντίδας για μικρούς και μεγάλους, αλλά και σε πρωτοβουλίες με περιβαλλοντικό προσανατολισμό. Πίσω από κάθε διάκριση βρίσκονται οι άνθρωποι της PHARMASEPT, η αφοσίωσή τους και η καθημερινή τους προσπάθεια να δημιουργούν προϊόντα που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των καταναλωτών.

BYD DOLPHIN SURF Αναβάθμιση με νέες τεχνολογίες

Η BYD, κατασκευαστής οχημάτων νέας ενέργειας στον κόσμο, ανανεώνει το DOLPHIN SURF, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο την τεχνολογία, την άνεση και τον εξοπλισμό του πιο προσιτού αμιγώς ηλεκτρικού μοντέλου της ευρωπαϊκής της γκάμας. Στη νέα του εκδοχή, το DOLPHIN SURF ενισχύει ακόμη περισσότερο τα στοιχεία που συνέβαλαν στην επιτυχία του, προσθέτοντας προηγμένες τεχνολογίες συνδεσι-

μότητας, αναβαθμισμένο εσωτερικό και επιπλέον στοιχεία άνεσης, διατηρώντας παράλληλα την αποδοτικότητα, την ευελιξία και τον νεανικό χαρακτήρα που το χαρακτηρίζουν. Μία από τις σημαντικότερες αλλαγές του DOLPHIN SURF αφορά το σύστημα infotainment με μεγάλη οθόνη αφής 12,8 ιντσών. Επιπλέον γίνεται πιο πρακτικό και ευέλικτο, καθώς οι εκδόσεις Boost και Comfort είναι πλέον διαθέσιμες και σε 5θέσια διαμόρφωση.

Το ανανεωμένο BYD DOLPHIN SURF είναι διαθέσιμο στην Κύπρο, σε τρεις εκδόσεις εξοπλισμού Active, Boost και Comfort, προσφέροντας διαφορετικές επιλογές ισχύος, αυτονομίας και εξοπλισμού.

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

**ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
06:00-10:00**

THE SKINCLINIC

DR. ARGYRIS MICHAELIDES

Where skincare experience meets advanced technology and science

**CO₂ LASER • PICO LASER • YAG • BOTOX •
FILLERS • PRP • EXOSOME TREATMENT
• LASER HAIR REMOVAL • TATTOO REMOVAL**

• DERMATOLOGY •

Book Your Consultation

22871110 | @am.medaesthetics

Μικρή άνοδος με ώθηση από τράπεζες, επιλεγμένα blue chips

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.610,22 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 0,26%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΙΑ

Με κέρδη έκλεισε το ελληνικό Χρηματιστήριο, παρά τις απώλειες που σημείωνε στο μεγαλύτερο μέρος της συνεδρίασης, έπειτα από την ενεργοποίηση των αγοραστών σε τράπεζες και επιλεγμένα blue chips μισή ώρα πριν από τη λήξη, υπεραποδίδοντας έτσι έναντι των ευρωπαϊκών αγορών, όπου το κλίμα παρέμεινε επιφυλακτικό.

Πάντως, οι αναλυτές συνιστούν προσοχή, επισημαίνοντας το πολύ δύσκολο επενδυτικό σκηνικό, με τη νέα άνοδο των τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, τις νέες πωλήσεις στις μετοχές τεχνολογίας και τεχνητής νοημοσύνης, και τις συνεχιζόμενες ανησυχίες γύρω από τη γαλλική κρίση, η οποία και διατηρεί τις πιέσεις στα ομόλογα της Ευρωζώνης. Χθες το γαλλικό spread ξεπέρασε και πάλι τις 150 μονάδες βάσης, κινούμενο σε επίπεδα κοντά σε αυτά του 2011.

Το Euronext Athens παραμένει στενά συνδεδεμένο με την πορεία των διεθνών αγορών, καθώς αν και οι χαμηλότερες αποτιμήσεις των μετοχών που έχει προκαλέσει η διόρθωση του τελευταίου διαστήματος έχουν δημιουργή-

Το σενάριο της βραχυπρόθεσμα πτωτικής κίνησης δεν μπορεί να αποκλειστεί εάν δεν υπάρξει και ανάκαμψη στις συναλλαγές, οι οποίες τις προηγούμενες ημέρες είχαν υποχωρήσει δραστικά, τονίζουν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

σει ελκυστικά σημεία εισόδου, ωστόσο το κλίμα παραμένει ευθραυστο και η μεταβλητότητα εκτιμάται πως θα συνεχίσει να είναι υψηλή. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.610,22 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 0,26%, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 296,69 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,30% στις 6.677,51 μονάδες, ενώ κατά 0,12% χαμηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση στις

3.032,61 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 3,87% έκλεισε η Aktof και ακολούθησε η Lamda Development με άνοδο 2,79%, ενώ το 1% ξεπέρασαν τα κέρδη σε Coca-Cola και ΔΑΑ.

Στον αντιποδα, με πτώση 2,51% έκλεισε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και με απώλειες 2,26% η Cenergy, ενώ ακολούθησαν με πτώση 1,64% η HELLENIQ ENERGY, με απώλειες 1,31% η Allwyn και με πτώση 1,08% η Aegean.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε κέρδη 0,87% κλείνοντας στις 3.033,74 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να σημειώνει άνοδο 1,98%, την Alpha Bank να ενισχύεται κατά 1,52%, την CrediaBank να ακολουθεί με κέρδη 0,98%, την Εθνική Τράπεζα να σημειώνει άνοδο 0,65% και τη Eurobank να ενισχύεται κατά 0,47%, ενώ πτώση 0,96% σημείωσε η Τράπεζα Κύπρου και απώλειες 0,07% η Optima.

Στο Euronext Athens οι κινήσεις συγχρονίζονται με τις διεθνείς αγορές, ενώ οι θετικές εκθέσεις διεθνών οίκων για τράπεζες και blue chips, καθώς και οι θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις της Ελλάδας συνεχίζονται, επισημαίνει ο Διμήτρης Τζάνας, σύμβουλος διοίκησης της Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ. Ωστόσο λείπει στην παρούσα φάση εκείνος ο καταλύτης που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις αυξημένων ροών σε ελληνικούς τίτλους, όπως προσθέτει. Ως αποτέλεσμα, το σενάριο της βραχυπρόθεσμα πτωτικής κίνησης δεν μπορεί να αποκλειστεί εάν δεν υπάρξει και ανάκαμψη στις συναλλαγές, οι οποίες τις προηγούμενες ημέρες είχαν υποχωρήσει δραστικά.

Σε περίπτωση που καθούν εκ νέου οι 2.600 μονάδες, τις οποίες χθες η αγορά κατάφερε οριακά να κρατήσει στο τέλος, η ανάπτυξη της κατ'άλληλης άμυνας για τη διατήρηση των ορίων στήριξης στη ζώνη των 2.550-2.580 μονάδων θα συνιστά το πλαίσιο στο οποίο είναι πιθανό να κινηθεί στις επόμενες συνεδριάσεις, στον βαθμό που δεν θα υπάρξει επιδείνωση των συνθηκών του διεθνούς περιβάλλοντος, εκτιμά ο αναλυτής.

Συγκρατημένες απώλειες στις ευρωπαϊκές αγορές

Με μικρή πτώση έκλεισαν τις συναλλαγές της Τρίτης τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς οι βίαιες διαικλώσεις στη Γαλλία περιορίσαν τη διάθεση για ανάληψη ρίσκου και έπληξαν τις μετοχές στη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης. Οι διαδηλώσεις, που εντείνουν τις πιέσεις σε μια χώρα που ήδη παλεύει με την αναμικη οικονομική ανάπτυξη και το διογκούμενο δημόσιο χρέος, οδήγησαν τον βασικό χρηματιστηριακό δείκτη της Γαλλίας, CAC 40, σε πτώση 0,38%. Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 υποχώρησε κατά 0,1% στις 638 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε πτώση 0,29% στις 10.733 μονάδες, ενώ ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε χαμηλότερα 0,05% στις 25.306 μονάδες. Πιεσμένοι ήδη από τις αυξημένες τιμές του πετρελαίου και τις υψηλές αποδόσεις των κρατικών ομολόγων, οι επενδυτές στρίχθηκαν στα ισχυρά εταιρικά αποτελέσματα προκειμένου να βγάλουν τον δείκτη STOXX 600 από το στενό εύρος διακυμάντος όπου βρισκείται εγκλωβισμένος τον τελευταίο μήνα. «Παρά τις πολλές αντιδράσεις, η αύξηση της κερδοφορίας είναι αυτή που μπορεί να διαμορφώσει την τάση. Η τρέχουσα περίοδος ανακωμώνς αποτελεσμάτων αποτελεί ένα από τα καλύτερα τρίμηνα για την αύξηση των κερδών ανά μετοχή στην Ευρώπη εδώ και πολλά χρόνια», σημειώσε ο Μπερνς Μακίνι, διευθύνων

σύμβουλος στη NFJ Investment Group. Η πολιτική και κοινωνική αναταραχή στη Γαλλία, ωστόσο, προσθέτει έναν ακόμη παράγοντα ρίσκου, ιδιαίτερα ενόψει των προεδρικών εκλογών που αναμένεται να διεξαχθούν σε έξι μήνες. «Είναι δύσκολο για τους επενδυτές να βρουν ισχυρά ερείσματα αισιοδοξίας στην Ευρώπη αυτή τη στιγμή», υπογράμμισε ο Νιλ Ουίλσον, στρατηγικός αναλυτής στη Saxo UK.

Αρκετοί από τους κύριους ευρωπαϊκούς κλάδους κινήθηκαν πτωτικά, με τον βιομηχανικό τομέα να καταγράφει τις μεγαλύτερες απώλειες. Τις πιέσεις τροφодότπσε η βουτιά 5% της ABB καθώς η νευρικότητα γύρω από τη βιωσιμότητα των επενδύσεων στην τεχνητή νοημοσύνη επιβάρυνε τον ελβετικό μηχανολογικό όμιλο, ο οποίος αποτελεί βασικό προμηθευτή κέντρων δεδομένων.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να διατηρήσει αμετάβλητη τη νομισματική πολιτική της αυτόν τον μήνα, αν και οι αγορές εκτιμούν πλέον πιθανότητα 85% για αύξηση των επιτοκίων τον Δεκέμβριο, σύμφωνα με τα στοιχεία της LSEG. Στην αγορά εμπορευμάτων, τέλος, η τιμή του πετρελαίου Brent υποχώρησε κατά 1,1%, στα 108,33 δολάρια, και η τιμή του αργού WTI κινήθηκε χαμηλότερα κατά 0,9%, στα 102,74 δολάρια.

(Πηγή: Reuters)

ΕΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη		
(Σε δολάρια)		
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.
3M COMPANY	171,83	6.0614
ALCOA CORP	40,68	-2.3758
ALTRIA GROUP	74,9486	1.1589
AMAZON COM	262,95	0.1905
AMER EXPRESS C	319,75	1.0556
AMER INTL GROU	81,51	1.0538
AMGEN	434,44	2.2356
APPLE INC	340,375	-0.7479
BANK OF AMERIC	50,845	0.903
BAXTER INTL IN	24,155	-1.3413
BOEING CO	190,73	-0.3605
BRISTOL MYERS	61,42	4.4025
CATERPILLAR IN	722,63	-0.4354
THE CIGNA GP O	305,53	2.3551
CHEVRON	224,03	-0.1515
CISCO SYSTEMS	106,08	-0.3944
CITIGROUP	122,265	-0.1992
CERNVECIERAS	10,835	-0.8692
COCA-COLA CO	92,85	-0.6101
COUGATE PALMOL	94,13	-0.1136
DANAOS CORP	156,83	0.2237
DIANA SHIPPING	2,505	-0.1992
DOW INC	30,105	0.0831
DUPONT DE NMOU	131,96	2.0257
GLBL X EM MR E	34,99	-0.1136
ENTERGY CP	105,399	1.5028
EKXONMBL HLD O	176,935	-0.7544
FEDEX CORP	299,5575	1.9666
FORD MOTOR CO	12,045	-1.1084
INTL BUS MACHI	239,99	1.5229
GENERAL DYNAMI	342,885	0.4261
GE AEROSPACE O	297,86	-4.3112
GOLDM SACHS GR	884,77	1.0265
HALLIBURTON CO	33,48	1.5161
THE HTFD INS O	135,905	1.1725
HP INC	30,75	1.6865
HOME DEPOT INC	315,63	1.8556
INTEL CORP	92,59	0.6085
JOHNSON JOHNSO	259,14	2.108
JPMORGAN CHASE	334,87	0.4018
LAZARD INC ORD	36,7	3.0609
MCDONALD'S COR	245,93	1.3434
MERCK & CO	147,94	3.0008
MICROSOFT CP	531,9775	-0.2891
3M COMPANY	171,9	6.1046
MORGAN STANLEY	180,22	0.9806
NIKE INC CL B	37,995	2.1096
NORFOLK SOUTHE	325,59	0.6523
PFIZER INC	30,1251	2.3271
PROCTER & GAMB	158,45	0.482
ROCKWELL AUTOM	425,225	0.1779
SLB LMTD ORD	49,795	1.4361
SOUTHERN	90,74	1.6467
STEALTH GAS	8,37	-0.4756
UNISYS CORP	2,245	0.2232

UNITEDHEALTH G		
(Σε δολάρια)		
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.
US BANCORP	58,86	1.7459
VERIZON COMMS	44,485	0.7588
WALT DISNEY CO	111,53	1.7702
WELLS FARGO & W	81,605	-0.2384
WALMART INC OR	118,05	-0.5518
London/Λονδίνο		
(Σε πέννες)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
ANGLO AMERICAN	3946,67	0.438
A.B.FOOD	1920	0.676
ADMIRAL GRP	3746	-0.319
AMTAFAGASTA	3300	-2.024
AVIVA	708,6875	0.48
ASTRAZENECA	12440	1.7058
BABCOCK INTL	945,4	-0.547
BAE SYS	1947	-0.282
BARCLAYS	410,9455	0.323
BRAMERTOB	4423,07207	-0.451
BERKELEY GRHL	3438	3.367
BR.LAND	4176	0.433
BUNZL	2730	-2.847
BP	616,3	-1.72
BURBERRY GRP	1105	-0.272
BT GROUP	207,9	-0.337
COCACOLA HBC A	4526	0.444
CENTRICA	147,65	-0.741
COMPASS GROUP	32,64	-1.001
CAPITA GROUP	304	3.226
DC EENERGY	6435	0
DIAGEO	1761,5248	-0.369
EXPERIAN	2893,4274	2.719
EASYJET	681,2	-0.351
FRESNILLIO	2689	0.186
GLENCORE	554,29	-2.448
GSK	1868,5	0.728
HIKMA	1670	-0.781
HAMMERSON	343,8	1.177
HSBC HLDGS.UK	1385,4111	-0.859
INTL CONSOL AI	414,6	0.582
INTERCON. HOTE	169,19312	0.835
3I GRP	2401	1.171
IMBRANDS	2837	0.637
INTERTEK GROUP	5915	0.085
BEIERSDORF	64,8	-0.537
JOHNSON MATTHE	2445,3188	-1.291
KINGFISHER	345,8	0.231
LAND SECS.	654	-0.686
LEGAL&GEN.	295,8278	0.471
LLOYDS GRP	102,1	-1.116
MARKS & SP.	91	0.262
MONDI	747,8	-0.664
NATIONAL GRID	1194	1.765
NEXT	15345	-0.556
PRUDENTIAL	890,3288	-0.336
PERSIMMON	1255	2.157
PEARSON	1373	-0.219
RELX	2928	-0.306

RIO TINTO		
(Σε δολάρια)		
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.
ROLLS-ROYCE HL	1317	-0.676
SAINSBURY(I)	360	0.334
SAGE GRP	1148,869	0.527
ST.JAMES'S PLA	1059,5	0.94
SMITHS GROUP	2652	-0.151
SMITH&NEPHEW	10875	0.788
SSE	2522,9023	1.956
STAND.CHART.	2036	-2.068
SEVERN TRENT	3208	1.455
TRAVIS PERKINS	603,75	-0.585
TESCO	539,2	0
TAYLOR WIMPEY	79,32	4.122
UNILEVER	4903,5	-0.02
UTD. UTILITIES	1490	1.361
VODAFONE GRP	119,65	-0.995
WPP	403,3	-1.911
WHITBREAD	2602	1.535
Zurich/Zupixn		
(Σε ελβ. Φρ.)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
ABB LTD N	70,96	-5.01
RICHMONT N	176	0,4
GEBERIT N1	557,4	0,25
NOVARTIS N	126,5	1,85
SGS N	98,98	0,28
SWATCH GROUP I	188,2	1,09
ADECCO N	2132	0,86
JULIUS BAER N	69,52	-0,69
GIVALDAN N	3960	-0,18
NESTLE SA	83,11	0,68
SWISS COM N	669,5	-0,37
SWISS RE N	152,25	1,1
UBS GROUP N	39,1	0,05
ZURICH INSURAN	619,6	1,01
Frankfurt/Φρανκφούρτη		
(Σε ευρώ)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
ADIDAS N	158,1	0,2
ALLIANZ SE	431,6	5,7
BASF SE	52,63	-0,04
BAY MOT WERKE	57,64	0,74
BEIERSDORF	82,14	0,34
BAYER N AG	43,48	0,08
COMMERZBANK	36,69	-0,4
CONTINENTAL AG	68,66	-0,18
DEUTSCHE BANK	28,265	-0,255
E.ON SE NA	308,9	1,2
DT LUFTHANSA A	7,282	0,178
DT TELEKOM N	25,07	0,15
E.ON SE NA	18,015	0,505
FRESNIUS MEDI	39,46	0,42
HEIDELBERG MAT	145,3	0,6
HENKEL AG&CO V	78,72	0,26
INFINEON TECH	52,04	-0,48
K+S NA	13	-0,66

MERCK KGAA		
(Σε ευρώ)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
MUENCH RUECK N	546,6	3,8
RWE AG	56,96	-0,22
THYSSENKRUPP A	13,87	-0,09
VOLKSWAGEN VZ	69,66	0,18
VONOVIA SE	16,535	-0,035
SIEMENS N	260,25	-5,95
SAP SE	201,55	1,71
Amsterdam/Αμστερντομ		
(Σε ευρώ)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
AALBERTS	40,48	-1,7
AEGON	7,472	0,95
ABN AMRO BANK	40,33	0,07
AKZO NOBEL	58,46	-0,14
ARCELOMITTAL	56,12	-0,71
ASML HOLDING	1455,4	-2,71
HEINEKEN	77,02	0,97
ING GROEP	29,39	-0,39
KPN KON	4,088	0,99
NN GROUP	76,12	0,5
IMCO	100,6	-2,33
RANDSTAD	34,33	-1,46
RELEX	34,92	0,11
VOPAK	53	-0,84
WOLTERS KLUWER	83,72	-0,45
Milano/Μιλάνο		
(Σε ευρώ)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
ENI	25,95	26,14
#N/A Invalid field.	5,993	-0,37
MEDIAOBANCA	25,15	25,15
RCS MEDIAGROUP	0,80	0,80
SNAM	5,84	5,79
TELECOM ITALIA	5,63	5,58
TENARIS	25,81	26,02
TERNA	9,36	9,29
UNICREDIT	74,12	-0,58
Tokyo/Τόκιο		
(Σε γιέν)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
AJINOMOTO	5230	-0,63
ASAHI GROUP HL	1675,5	1,09
ASTELLAS PHARM	2434,5	0,39
BRIDGESTONE CO	4023	-0,49
CANON INC	4807	0
CASIO COMPUTER	2252	-2,81
CITIZEN WATCH	2236	-4,24
CREDIT SAISON	4149	-0,74
DAIWA SEC GROU	1705	-2,01
SUBARU	2648	0
FIJIFILM HOLDI	3358	-1,06
FUJITSU	4391	0,97
HITACHI	5810	0,64
HONDA MOTOR	1804	-0,19
IHI	2472,5	-4,11

ISUZU MOTORS		
(Σε ευρώ)		
Εταιρεία	Χθες	Μετ.
KAWASAKI HVY I	2226,5	-2,71
KAJIMA CORP	4677	-1,6
KEIO	752,4	-0,65
KOBE STEEL	2001	-0,47
KONICA MINOLTA	649,9	-2,83
JTEKT	2102	-1,82
MITSUB UFJ FG	3351	-3,65
MITSUBISHI COR	4712	-1,03
MITSUBISHI ELE	4852	-2,04
MITSUBISHI MOT	353,8	0,17
NEC CORPORATIO	5349	0,79
NIKON HLDG	4500	-2,28
NIPPON PAPER I	1723,5	-2,41
NISSUI CORP	1675,5	-0,18
NISSAN MOTOR C	279,6	-0,07
NOMURA HOLDING	1433,5	-2,05
NISSAN CHEMICA	8202	-3,61
NIPPON PAPER I	1273	0
OBAYASHI CORP	2886,5	-0,55
ODAKYU ELEC RA	1737,5	-0,34
OII HOLDINGS	837,2	-0,77
OSAKA GAS	5727	1,11
RICOH CO LTD	1777	-0,84
SECOM	6720	0,6
SEVEN & I HLDG	2109	2,06
SHARP CORP	590,6	0,29
SHIMIZU CORP	1996,5	-1,33
SHISEIDO	3599	1,95
SONY GROUP COR	3960	0
SMFG	3148	-3,85
SUMITOMO CHEM	592,2	-1,38
SUZUKI	3270	-3,82
TAISEI CORP	11330	-1,26
TDK CORPORATIO	2834	-2,71
TOBU RAILWAY	2875	0,

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.		
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.610,22	2.603,34	6,88	0,26%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	171.087.510,42
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.677,51	6.657,26	20,25	0,30%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	21.460.600,56
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	16.786,80	16.465,94	320,86	1,95%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	18.982.413,07
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.785,90	5.807,44	-21,54	-0,37%	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	15.442.286,12
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.199,52	2.210,19	-10,67	-0,48%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	9.900.999,90
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.032,61	3.036,17	-3,56	-0,12%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.866.883,02
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.563,69	1.557,99	5,70	0,37%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.219.035,10
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	574,74	573,76	0,98	0,17%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	7.124.384,36
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	3.111,00	3.101,78	9,22	0,30%	ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.165.976,40
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.266,71	12.224,53	42,18	0,35%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.144.057,98
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.451,53	4.456,76	-5,23	-0,12%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	4.901.799,94
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.544,65	3.550,09	-5,44	-0,15%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	3.975.986,70
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.276,83	5.262,91	13,92	0,26%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	2.398.229,24
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	3.033,74	3.007,72	26,02	0,87%	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	2.125.028,83
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.434,58	7.406,50	28,08	0,38%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.034.807,94
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.183,81	14.062,69	121,12	0,86%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.481.495,58
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.323,15	5.271,62	51,53	0,98%	ΥΔΡΕΥΣΗ	1.332.041,92
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.875,74	4.893,29	-17,55	-0,36%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	978.501,37
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.739,37	9.698,45	40,92	0,42%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	844.126,16
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	11.898,03	11.979,21	-81,18	-0,68%	ΤΡΟΦΙΜΑ	719.410,15
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	10.061,00	10.124,85	-63,85	-0,63%	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	687.513,81
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.612,03	9.670,66	-58,63	-0,61%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	604.725,14
Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	416.248,82
Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν					ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	339.880,70
στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση					ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	310.403,00
της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.					ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	302.675,56
					Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	226.750,19

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ.%
CNL CAPITAL (ΚΟ)	7,950	5,30%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,268	-3,25%	ΠΕΙΡ	9,89	1,98%
ΦΑΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	3,235	4,35%	SAFE BULKERS INC. (ΚΟ)	6,980	-2,51%	ΕΥΡΩΒ	4,46	0,47%
ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	9,930	3,87%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	38,860	-2,51%	ΕΤΕ	16,285	0,65%
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,125	3,82%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	21,660	-2,26%	ΕΕΕ	53,4	1,33%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,085	2,79%	ΠΑΠΟΥΤΣΙΑΝΗΣ (ΚΟ)	3,310	-2,07%	ΑΛΦΑ	4,332	1,52%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	9,890	1,98%	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	1,204	-1,79%	ΔΕΗ	22,5	0,09%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	12,630	1,94%	ΜΕΓΑΚΟ (ΚΟ)	5,600	-1,75%	MTLN	48,06	-0,87%
TRASTOR ΑΕΕΛΠ (ΚΟ)	0,920	1,55%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,300	-1,71%	ΜΟΗ	69,5	-0,71%
ΧΑΙΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	0,990	1,54%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,335	-1,70%	ΒΟΧΟΓΡ	10,33	-0,96%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	4,332	1,52%	STAR BULK CARRIERS CORP. (ΚΟ)	25,000	-1,65%	ΟΤΕ	19,41	0,05%
						ΓΕΚΤΕΡΝΑ	38,86	-2,51%
						ΜΠΕΛΑ	27,06	0,22%
						ΟΡΤΙΜΑ	13,49	-0,07%
						ALWN	12,08	-1,31%
						ΤΙΤΣ	47,1	-0,21%
						ΕΛΠΕ	19,17	-1,64%
						CENER	21,66	-2,26%
						ΔΑΑ	12,63	1,94%
						AKTR	9,93	3,87%
						CREDIA	0,924	0,98%
						BIO	15,52	-0,51%
						ΛΑΜΔΑ	6,085	2,79%
						ΑΡΑΙΓ	10,97	-1,08%
						ΕΛΧΑ	3,37	-0,88%
						ΕΥΔΑΠ	13,56	0,44%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	48.815.794,92	CNL CAPITAL (ΚΟ)	2,25%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	46.137.256,43	CAPITAL MARITIME FINANCE CORP. (ΚΟ)	1,32%
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	38.513.710,89	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,75%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	28.285.045,22	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,41%
ΔΕΗ (ΚΟ)	17.870.485,30	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	0,32%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	14.894.112,51	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,32%
CAPITAL MARITIME FIN. CORP. (ΚΟ)	13.818.508,24	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,29%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9.900.999,90	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,28%
JUMBO (ΚΟ)	7.124.384,36	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	0,28%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	6.205.251,68	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	0,27%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	152	488	8.879
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	2.711
FTSE/Χ.Α. Large Cap	152	488	6.168
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.458	14.954	2.288.132
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	38	394	10.562
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	8	36	4.396
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	124	1.089	227.159
Allwyn AG (ΚΟ)	46	149	15.651
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	284	4.993	54.550
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	0	0	222
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	18
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	3	18	1.545
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	28	849	1.512.876
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	2	6	384
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	7	22	742
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	18	86	5.558
CrediaBank (ΚΟ)	49	862	257.003
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	2	10	3.049
ΕΛΒΑ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	85	297	20.070
EUROBANK (ΚΟ)	119	1.413	13.658
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	3	3	167
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	20	66	14.421
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	13	30	4.278
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	19	74	5.032
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	17	36	2.680
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	97	775	15.261
JUMBO (ΚΟ)	46	195	2.501
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	37	109	37.625
METLEN PLC (ΚΟ)	22	63	12.949
MIG (ΚΟ)	0	0	146
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23	41	616
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	70	796	8.738
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	15	24	352
ΟΤΕ (ΚΟ)	10	18	850
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	2	52
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	219	2.361	31.573
ΔΕΗ (ΚΟ)	11	50	17.465
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	151
TITAN (ΚΑ)	3	3	1.857
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	19	84	3.975
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	183	1.873
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	183	1.873
Δικαιώματα σε Μετοχές	12	77	8.935
Allwyn AG (ΚΟ)	0	0	88
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	5	3.017
EUROBANK (ΚΟ)	7	60	3.354
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	2	1.060
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	32
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	1	10	1.318
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	66
Συνολική Δραστηριότητα	1.633	15.702	2.307.819

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 20 Οκτωβρίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ Κ)						4.3200	4.4000		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.2400	10.3800	10.2888	-9.3240	“15.037”	10.2400	10.5000	10.2800	-1.15
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.3500	1.3550	1.3545	-0.0700	“13.418”	1.3500	1.3600	1.3550	0.00
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited (Σ)	0.1220	0.1350	0.1224	0.2990	188	0.1220	0.1350	0.1220	-9.63
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1070	0.1100	0.1077	0.1260	“33.265”	0.1060	0.1100	0.1080	0.00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.7400	2.7600	2.7408	4.0750	“4.691”	2.7400	2.7800	2.7400	1.48
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.3800	2.3800	2.3800	2.0000	“2.000”	2.3400	2.3800	2.3800	0.85
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.3060		
MINE	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0430	0.0430	0.0430	0.1600	100	0.0380	0.0430	0.0430	2.38
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ)						0.0000	0.0800		
ΑΚΕΠ	“ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0465		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.3680		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)	0.0275	0.0275	0.0275	0.0000	“8.700”	0.0265	0.0285	0.0275	0.00
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)”						0.0310	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0165		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0110		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	0.0040	0.0040	0.0040	0.0000	“17.000”	0.0040	0.0075	0.0040	0.00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0105	0.0000		

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Ευρώπη χρειάζεται αποσοβιετοποίηση

Του ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΥΠΑ

Κάθε φορά που ακούω ή διαβάζω Ευρωπαϊό σοσιαλιστή, ακούω για τον «νεοφιλελευθερισμό» που μας κατατρώει. Ψάχνω να βρω αυτόν τον «νεοφιλελευθερισμό». Δεν τον βρίσκω πουθενά.

Η Γαλλία ξοδεύει το 57% του ΑΕΠ της μέσω του κράτους. Τον τελευταίο πλεονασματικό προϋπολογισμό τον είδε το 1974, τη χρονιά που πέθανε ο Πομπιντού. Από τότε ακολουθούν πενήντα χρόνια συνεχόμενων ελλειμμάτων, και το 2024 έκλεισε με έλλειμμα 5,8%. Φέτος το έλλειμμα «τρέχει» πάλι κοντά στο 6% του ΑΕΠ. Αυτή είναι η «λιτότητα» για την οποία διαδηλώνουν στο Παρίσι.

Η Ισπανία έκλεισε το 2025 με ρεκόρ 3,64 εκατ. δημοσίων υπαλλήλων. Για πρώτη φορά οι διορισμένοι ξεπερνούν σταθερά τους αυτοαπασχολούμενους με δική τους επιχείρηση. Από το 2019 το Δημόσιο προσλαμβάνει με διπλά-

φίζουν λογικά, γιατί υπερασπίζονται το εισόδημά τους. Ο μόνος που δεν ψηφίζει είναι αυτός που θα πληρώσει τον λογαριασμό: οι νέοι που ξεκίνησαν τώρα να εργάζονται και τα παιδιά που δεν έχουν γεννηθεί ακόμη.

Η Σοβιετική Ενωση κατέρρευσε όταν τελείωσαν τα λεφτά. Η Ευρώπη έχει μια πολυτέλεια που δεν είχε η Μόσχα: τις αγορές ομολόγων, που ακόμη τη δανείζουν. Αλλά οι αγορές δεν είναι φιλανθρωπικό ίδρυμα. Ρωτήστε το spread των γαλλικών ομολόγων. Και εδώ έρχεται η ειρωνεία. Η Ελλάδα, η χώρα που όλη η Ευρώπη έδειχνε ως παράδειγμα κακοδιαχείρισης, κλείνει τους προϋπολογισμούς με πλεόνασμα. Πέρυσι ήταν μία από τις μόλις έξι χώρες της ΕΕ με θετικό ισοζύγιο. Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες «εκτρέφουν» ελλείμματα τα οποία δεν τολμούν να περιορίσουν από τον φόβο των λαϊκίστων.

Δεν θριαμβολογώ για το κατόρθωμα της Ελλάδας. Εμείς δεν το επιλέξαμε, μας επιβλήθηκε. Το πληρώσαμε με μια χαμένη δεκαετία, με νέους που έφυγαν, με επιχειρήσεις που έκλεισαν. Το μάθαμε φτάνοντας το καράβι... σύριζα στα βράκια και τη χώρα στα πρόθυρα εμφύλιου. Μάθαμε με τον πιο σκληρό τρόπο ότι το κράτος δεν έχει δικά του λεφτά. Έχει μόνο τα δικά μας και των παιδιών μας. Η Ευρώπη χρειάζεται αποσοβιετοποίηση. Δεν μιλάω για κατάργηση του κοινωνικού κράτους. Μιλάω για επιστροφή στην απλή αριθμητική: δεν μπορείς να μοιράζεις περισσότερα απ' όσα παράγεις.

Δεν μπορεί να ρυθμίσεις τα πάντα και να θεωρείς επίτευγμα τα καπάκια που δεν αποκολλώνται από τα πλαστικά μπουκαλάκια, όταν οι άλλοι ηγούνται ενός μέλλοντος με τεχνητή νοημοσύνη και ιπτάμενα αυτοκίνητα. Δεν θα το κάνουν όμως οι πολιτικοί. Οι πολιτικοί δίνουν στους ψηφοφόρους αυτό που τους ζητούν. Το ερώτημα είναι τι θα ζητήσουμε εμείς. Η Ευρώπη θα αλλάξει με έναν από δύο τρόπους: είτε όταν τα καταλάβουν οι ψηφοφόροι τις είτε όταν τελειώσουν τα λεφτά των άλλων. Συνήθως συμβαίνει το δεύτερο.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε πρώτη φορά στο Liberal.gr

Σύμφωνα με την αγορά των credit default swaps, οι πιθανότητες χρεοκοπίας της CoreWeave, μιας εταιρείας «neocloud» που νοικιάζει χωρητικότητα σε data centers για μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης, ξεπερνούν το 60% για τα επόμενα πέντε χρόνια. Και δεν είναι μόνον η CoreWeave. Οι επενδυτές ανησυχούν όλο και περισσότερο ότι οι εταιρείες που βρίσκονται στην καρδιά της άνθησης της ΑΙ δεν θα μπορέσουν να παραγάγουν αρκετές ταμειακές ροές για να εξυπηρετήσουν τα τερστίδια χρέη τους. Είναι ενδεικτικό ότι από τις δέκα εισηγμένες εταιρείες neocloud, μόλις δύο είναι κερδοφόρες. Και αυτό, την ώρα που η συγκεκριμένη ομάδα εταιρειών έχει δανειστεί 100 δισ. δολάρια, ποσό τριπλάσιο από τα ετήσια έσοδά της.

Ακόμα και αυτό το νούμερο, πάντως, είναι μόνον ένα μικρό μέρος του όλο και διογκούμενου χρέους που σχετίζεται με την τεχνητή νοημοσύνη. Όπως σημειώνει ο Economist, η Oracle, μια εταιρεία που ξεκίνησε πουλώντας λογισμικό και εξελίχθηκε σε πάροχο υπηρεσιών cloud, εμφανίζει δανεισμό ύψους 169 δισ. δολαρίων, εκ των οποίων τα 25 δισ. δολάρια αντλήθηκαν φέτος. Η SoftBank και η SpaceX, δύο ακόμη εταιρείες με μεγάλες φιλοδοξίες στον τομέα του cloud, έχουν αντλήσει από τις αρχές του έτους επιπλέον 91 δισ. δολάρια σε δανειακά κεφάλαια. Οι τέσσερις τεχνολογικοί κολλοσίοι των ΗΠΑ, Alphabet, Amazon, Microsoft και Meta, έχουν δανειστεί 214 δισ. δολάρια από τις αρχές του έτους, έναντι 83 δισ. δολαρίων στο σύνολο της χρονιάς πέρυσι.

Αλλά 79 δισ. δολάρια σε χρέη που σχετίζονται με τα data centers

έχουν εκδοθεί από οχήματα ειδικού σκοπού (SPVs), με τα περισσότερα να αποτελούν joint ventures μεταξύ παρόχων cloud και χρηματοοικονομικών οργανισμών. Πέραν αυτών, υπάρχουν και τα 84 δισ. δολάρια τα οποία έχουν δανειστεί εταιρείες ημιαγωγών, όπως η Nvidia και άλλες επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην αλυσίδα εφοδιασμού των τσιπ.

Εάν προστεθούν και τα χρέη που έχουν αναλάβει άλλες εται-

Το νέο χρέος που σχετίζεται με την ΑΙ από τις αρχές του έτους προσεγγίζει τα 850 δισ. δολ. και είναι περίπου τετραπλάσιο από όσα είχε δανειστεί η ίδια κατηγορία εταιρειών το 2023.

ρείες που παρέχουν εξοπλισμό για data centers, ο Economist υπολογίζει ότι το συνολικό ποσό του νέου χρέους που σχετίζεται με την ΑΙ από τις αρχές του έτους προσεγγίζει τα 850 δισ. δολάρια και είναι περίπου τετραπλάσιο από όσα είχε δανειστεί η ίδια κατηγορία εταιρειών το 2023. Συνολικά, οι εταιρείες αυτές έχουν στους ισολογισμούς τους χρέη άνω των 3 τρις. δολαρίων. Έως πρότινος, η άνθηση της τεχνητής νοημοσύνης χρηματοδοτείτο από τις ταμειακές ροές των hyperscalers, όμως οι επενδύσεις έχουν φτάσει πια σε επίπεδα πολύ υψηλότερα από εκείνα που μπορούν να καλύψουν τα έσοδα των

Οι τέσσερις τεχνολογικοί κολλοσίοι των ΗΠΑ, Alphabet, Amazon, Microsoft και Meta, έχουν δανειστεί 214 δισ. δολάρια από τις αρχές του έτους, έναντι 83 δισ. δολαρίων στο σύνολο της χρονιάς πέρυσι.

εταιρειών από την ΑΙ ή και από τις άλλες επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

Η JPMorgan προβλέπει ότι θα απαιτηθούν κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους περίπου 5,5 τρις. δολαρίων έως το 2030 για τη στήριξη της εν λόγω τεχνολογίας, με τα τρία τέταρτα του ποσού αυτού να καλύπτεται μέσω δανεισμού.

Το αποτέλεσμα είναι ότι οι τεχνολογικές εταιρείες στρέφονται σε ευρηματικές στρατηγικές χρηματοδότησης, αντλώντας κεφάλαια με κάθε τρόπο, όπως μέσω της έκδοσης ομολόγων, της προσηυγής στις αγορές ομολόγων του εξωτερικού, των SPVs ή ακόμη και

του δανεισμού με εγγύηση τα τσιπ που διαθέτουν.

Αλλά και πέραν αυτών των χρεών, οι εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης βαρύνονται και από άλλες μορφές υποχρεώσεων, που δεν αφορούν ακριβώς δάνεια. Οι πέντε μεγαλύτεροι πάροχοι υπηρεσιών cloud έχουν στους ισολογισμούς τους υποχρεώσεις από μισθώσεις που υπερβαίνουν συνολικά τα 250 δισ. δολάρια. Επιπλέον, έχουν συμφωνηθεί μισθώσεις αξίας 1,2 τρις. δολ., οι οποίες όμως δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει. Υπάρχουν, επίσης, δεσμεύσεις για την αγορά προϊόντων από προμηθευτές, αξίας επιπλέον 1,5 τρις. δολ.

Το αποτέλεσμα είναι ότι οι πάντες εμφανίζονται εκτεθειμένοι στην άνθηση της τεχνητής νοημοσύνης. Εταιρείες κάθε λογής έχουν στα βιβλία τους χρέη του κλάδου. Οι μεγάλες επενδυτικές εταιρείες υπήρξαν οι μεγαλύτεροι αγοραστές, με την Pimco, για παράδειγμα, να έχει αγοράσει ομόλογα αξίας 18 δισ. δολαρίων από την έκδοση ύψους 27 δισ. δολαρίων που αφορούσε το συγκρότημα data centers «Hyperion» της Meta στη Λουιζιάνα. Στη συνέχεια, τημάλιστα η έκδοσης πωλήθηκαν σε θεσμικούς επενδυτές, όπως συνταξιοδοτικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες.

Πάροχοι ιδιωτικών πιστώσεων, μεταξύ των οποίων οι Apollo και Blackstone, έχουν εντοχιστεί σε πολλά από τα πιο ευφάνταστα deals, ενώ σημαντικά χρέη της ΑΙ βρίσκονται στα χέρια θεσμικών επενδυτών (όπως είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες) και hedge funds.

Τώρα, τα χρέη αυτά βρίσκονται μπροστά στον κίνδυνο της αύξησης του κόστους δανεισμού, καθώς ο επίμονος πληθωρισμός και οι δημοσιονομικές ανησυχίες ανεβαίνουν τα επιτόκια.

Ομως η μεγαλύτερη απειλή είναι ένα σενάριο επιβράδυνσης της ζήτησης για τεχνητή νοημοσύνη. Σε αυτό το ενδεχόμενο, εταιρείες όπως οι Anthropic και η OpenAI θα μπορούσαν να αναβάλουν επί αιώνων τα πολυαναμενόμενα IPOs τους, αναγκάζοντας τους επενδυτές να επανεξετάσουν την έκθεσή τους στην τεχνητή νοημοσύνη.

Το βέβαιον είναι ότι όσο αυξάνεται ο «πύργος» των χρεών της ΑΙ, τόσο πιο ευάλωτος γίνεται και τόσο αυξανόμαστε οι επιπτώσεις πιθανής κατάρρευσής του, καταλήγει ο Economist.

Πώς τα hedge funds απειλούν την ευρωπαϊκή αγορά ομολόγων

Η αυξημένη παρουσία τους ενδεχομένως εξηγεί το κύμα μαζικών πωλήσεων

Τα «είκνη» των hedge funds βλέπουν κάποιοι επενδυτές πίσω από την κλίμακα και την ταχύτητα του sell off στα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα αυτόν τον μήνα, που ανέβασε το κόστος δανεισμού της Γαλλίας σε υψηλά 24 ετών και πυροδότησε ανησυχίες για μια νέα ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Η αυξανόμενη παρουσία των hedge funds καθιστά μια σημαντική σημαντική αγορά πιο εύλωτη, με αποτέλεσμα οι Αρχές να παρακολουθούν την κατάσταση προσεκτικά.

Επιφανειακά, οι λόγοι πίσω από την εκτίναξη των αποδόσεων των γαλλικών 10ετών ομολόγων ήταν σαφείς: το αυξανόμενο κρατικό χρέος, ο πληθωρισμός που τροφοδοτείται από το υψηλό κόστος ενέργειας, καθώς και ο ανταγωνισμός για την προσέλκυση κεφαλαίων στις αγορές ομολόγων, εν μέσω της επενδυτικής άνηθης των data centers.

Όμως, όπως σημειώνει το Reuters, δεν υπήρξε κάποια εμφανής αφορμή που να πυροδότησε τις ασυνήθιστα μεγάλες αυξήσεις στις αποδόσεις των γαλλικών

ομολόγων (άνω των 10 μονάδων βάσης μέσα σε μία ημέρα) ή στα την κλίμακα και την ταχύτητα του sell off στα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα αυτόν τον μήνα, που ανέβασε το κόστος δανεισμού της Γαλλίας σε υψηλά 24 ετών και πυροδότησε ανησυχίες για μια νέα ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Η αυξανόμενη παρουσία των hedge funds καθιστά μια σημαντική σημαντική αγορά πιο εύλωτη, με αποτέλεσμα οι Αρχές να παρακολουθούν την κατάσταση προσεκτικά.

«Η κοινότητα των hedge funds έχει διογκωθεί», δήλωσε στο Reuters η Λορέλιν Ρενό-Ζατλέν της Pictet Wealth Management. «Αυτό επιφέρει πολύ μεγαλύτερη μεταβλητότητα στην αγορά ομολόγων και ενδεχομένως εξηγεί το κύμα μαζικών πωλήσεων στα γαλλικά ομόλογα ήταν τόσο έντονο, σε ένα περιβάλλον όπου απουσίαζαν κάποιοι ουσιαστικός καταλύτες».

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, τα hedge funds διαχειρίζονται κεφάλαια άνω των 40 τρις. δολαρίων, εάν συμπεριληφθούν και τα δανειακά

Η ΕΚΤ εκτιμά ότι τα hedge funds ευθύνονται για πάνω από τις μισές συναλλαγές στην ύψους 13 τρις. δολαρίων αγορά κρατικών ομολόγων της Ευρώπης.

κεφάλαια τα οποία χρησιμοποιούν για να ενισχύσουν τις θέσεις τους και η έκθεσή τους μέσω παραγώγων. Σπάνια αποκαλύπτουν λεπτομέρειες για τις επενδύσεις τους, ενώ ποντάρουν τόσο στην άνοδο όσο και στην πτώση των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Ο ρόλος τους στην αγορά κρατικών ομολόγων έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς επηρεάζει τη χρη-

ματοδότηση των κυβερνήσεων, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να επηρεάσει το κόστος δανεισμού για τις επιχειρήσεις και τους ιδιοκτήτες κατοικιών.

Το αυξημένο trading των hedge funds μπορεί να «ενισχύσει τις στρεβλώσεις των τιμών και τις πιέσεις ρευστότητας κατά τη διάρκεια περιόδων έντασης», σημειώνει το ΔΝΤ, ειδικά καθώς αυτά τα funds τείνουν να επενδύουν με μόχλευση και να «συνωστίζονται» σε παρόμοια trades. Όταν οι συνθήκες στην αγορά αλλάζουν, οι διαχειριστές των hedge funds πρέπει, ενδεχομένως, να μειώσουν την έκθεσή τους γρήγορα, με αποτέλεσμα οι κινήσεις να μεγεθύνονται.

Από την άλλη πλευρά, η αλήθεια είναι ότι τα hedge funds αναλαμβάνουν μεγαλύτερο ρόλο στην αγορά ομολόγων, καθώς άλλοι αγοραστές αποχωρούν. Οι κεντρικές τράπεζες συρρικνώνουν τους ισολογισμούς τους, οι αλλαγές στα συνταξιοδοτικά συστήματα μειώνουν τη ζήτηση για κρατικό χρέος, ενώ οι ρυθμιστικοί κανόνες έχουν ως αποτέλεσμα οι τράπεζες

να μπορούν να κατέχουν λιγότερα ομόλογα.

Επομένως, η συμμετοχή τους μπορεί να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία των αγορών σε μια περίοδο αυξημένου κρατικού δανεισμού, ενώ η συχνότερη συναλλακτική δραστηριότητά τους ενισχύει τη ρευστότητα.

Ωστόσο, οι δημοφιλείς επενδυτικές στρατηγικές των hedge funds χαρακτηρίζονται από «συνωστισμό» και συνήθως χρηματοδοτούνται μέσω δανεισμού, ενώ η βραχυπρόθεσμη εστίαση των funds σημαίνει ότι μπορούν να αποχωρήσουν μαζικά και αιφντασιακά εάν οι συνθήκες της αγοράς στραφούν εναντίον τους, αποστραγγίζοντας τη ρευστότητα και εντείνοντας τις διακυμάνσεις των τιμών. Τα hedge funds «εξαφανίζουν πλήρως την αγορά από τέτοιες συνθήκες», λέει στο Reuters η Μαρίον Λε Μορντέκ, επικεφαλής επενδύσεων ομολόγων της Fidelity International. «Κατά την άποψή μου, το 100% της εξήγησής για τη χαμηλή ρευστότητα στις αρχές Οκτωβρίου έγκειται σε αυτό».

Deloitte.

What makes an organisation truly resilient?

Learn how Deloitte protects and innovates

Scan for more

© 2026 Deloitte Limited